

RUDYARD KIPLING

KNIHA DŽUNGLE

(THE JUNGLE BOOK)

S AUTOROVÝM POVOLENÍM PRELOŽILA
MARGITA PAULÍNY-TÓTHOVÁ

TRETIE, OPRAVENÉ VYDANIE

VYDAVATEĽSTVO „ACADEMIA“ V BRATISLAVE

MAUGLIHO BRATIA.

Ked' jastrab Čil lov dokončil
a za tmy letí domov,
Mang netopier vylieza z dier,
z búťlavých starých stromov.

Kŕdle statku na noc krátku
sú pod mocnou závorou.

Nebyť skryté, by na svite
našou boly potravou.

Čas nočný je prerozkošný,
vtedy platí tu len sila
našich zubov a pazúrov,
aby hlad-smäd uhasila.

Zdar nech kvitne, čo rok svitne,
lovcom veľkým i malým
a zákonom všetkých dravcov
v našej džungli poddaným.

Nočná pieseň v džungli.

V horách sionískych otec Vlk zobudil sa za veľmi teplého letného večera o siedmej hodine po dennom odpočinku, poškrabal sa, zívol a naťahoval lapu za lapou, aby sa zbavil ospanlivosti, špejúcej mu ešte v pazúroch. Mat Vlčica ležala, skláňala hrubý sivastý nos medzi svojich štvoro vlčat, kŕbála júcich sa a kňučiacich, a mesiačik svietil do ústia brloha, v ktorom všetci bývali. „Auvŕr!“ riekoval otec Vlk, „už je čas, aby som zase niečo ulovil,“ a práve sa chystal sbehnúť grúňom, keď nenazdajky zatmenila vchod do brloha nízka postava s chlpatým chvostom a zavyla: „Nech sa sprevádza dokonalé šťastie, ó vodca vlkov, a obdarí tvoje vznešené deti zdarom a silnými bieľymi zubmi, aby nikdy nezabudly na hladujúcich na svete.“

Bol to šakal Tabaki, príživník, a indickí vlci pohŕdajú Tabakim, lebo sa ustavične sháňa za všelijakými nešplechami, má mnoho rečí a pohlce hoci handry a kúsky remeňa s dedinských sinetísk. Ale sa ho i boja, lebo Tabaki zbesnie skôr ako hocikto druhý v džungli¹⁾), a zbesnely zabúda, že sa predtým každého bál, a behá po hore, hryzúc, kto sa mu namaní. Ešte i tyger zuteká a skrýva sa, keď malý Tabaki besnie, lebo niet väčšej hanby pre divú zver, ako keď ochorie na besnotu. My to zveme hydrofobiou, ale ony to zovú „dewanee“ — besnotou — a bežia pred chorým zverom o prekot.

---

¹⁾ Džungľa je nízka, hustá, trstím porastená chrasť a močarina na výbežkoch pohorí indických.

sem prišiel iba na protiveň našim dedinčanom. Budú sa sháňať za ním križom krážom cez džungľu, keď on bude ďaleko, a nám a našim defom bude treba ujsť, keď podpália trávu. Veru sme veľmi povdační Šír Kánovi!"

„Či mu mám opísť vašu vďačnosť?“ spýtal sa Tabaki.

„Prac sa!“ zdýmal otec Vlk. „Prac a poľuj so svojím pánom. Už si nám narobil dosť starostí tejto noci.“

„Idem,“ riekol Tabaki pokojne. „Ved už počujete Šír Kána dolu v húštinách. Nemusel som sa vám zavdačiť chýrom o jeho príchode.“

Otec Vlk načúval a dolu v doline, skláňajúcej sa k nevelkej rieke, počul suché, zlostné mrmlanie a škrekľavé zavýjanie tygra, nechytivšieho nič a nedabajúceho, ak o jeho nezdare zvie hoci celá chrať.

„Blázon!“ riekol otec Vlk. „Takým revaním začína nočnú prácu! A či sa nazdáva, že sú naši srnci takí, ako sprosté junce pri Waingunge?“

„Psst. Neloví on tejto noci ani srnca, ani junca,“ ozvala sa mať Vlčica. „Naháňa človeka.“ Zavýjanie sa premenilo na bzučivé vrčanie, znejúce, ani čo by prichodilo odrazu zo všetkých strán sveta. Tento zvuk tak veľmi naplašil a zmiatol drevorubačov a Cigánov, nocujúcich pod holým nebom, že vše vbehli rovno do pažeráka tygrovho.

„Človeka!“ riekol otec Vlk, vycierajúc všetky biele zuby. „Fuj, hanba! Nuž či niet dosť hmyzu a žiab po močiaroch, že chce zožrať človeka, a to ešte v našom okruhu.“

Zákon džunglí, nenariadivší nikdy niečo bez závažnej príčiny, zakazuje všetkým dravcom žiť sa ľudským mäsom; jedine vtedy smie dravec zabíť človeka, keď chce svojim defom ukázať, ako ho treba zabíť, i vtedy musí poľovať mimo honbíšť svojho kŕdla alebo svojich rodíných. Pravá príčina tohto je, že prvej alebo neskôr po

zabití človeka prihrnú sa na slonoch bieli ľudia, až po zuby ozbrojení, a niekoľko sto hnedých ľudí s gongami, s rakétami a s lučivami. A potom všetkým v džungli nastanú zlé časy. Dravci si medzi sebou tým odôvodňujú šetrenie človeka, že je človek najslabší a najbezbrannejší zmedzi všetkých živých tvorov a že by to poctivého lovca nectilo, keby sa naň oboril. Okrem toho hovoria, a to je pravda, že ľudožravé zvery oprášivejú, ba že im zuby vypadajú.

Vrčanie zosilnelo a vyznelo v bojovnom výkriku tygra, zarevanom z plných plúc: „Aaarr!“

A hned zatým zjačal Šír Kán spôsobom tygra nedôstojným.

„Schybíl skok,“ riekla mať Vlčica. „Čože sa stalo?“

Otec Vlk, vybehnúc na niekoľko krokov, začul, ako mrmle a zlostne vrčí Šír Kán, predierajúc sa krovím.

„Ten blázon bol taký sprostý, že skočil do vatry drevorubáča a popálil si lapy,“ riekol otec Vlk, rehliac sa. „Tabaki je s ním.“

„Ktosi ide hore grúňom,“ riekla mať Vlčica, strihajúc ušima. „Schystaj sa!“

V húštine zašumelo trošku krovie a otec Vlk sa učupil, hotový vrhnút sa na prichádzajúceho. A keby ste tam boli, boli by ste zazreli najčudnejší výjav na svete: v polovici zadržaný vlčí skok. Skočil prvej, ako videl, na čo skáče, a potom sa pokúsil nedoskočiť. Výsledok bol, že vyskočil asi na štyri stopy alebo na päť stôp rovno do povetria a padol nazad takmer na to samé miesto, zkadiaľ skočil.

„Človek!“ zdýmal. „Človiečatko. Hľadmeže!“

Pred ním samým, držiac sa nízko svislého konára, stálo nahé hnedé dieťa, ktoré ledva že sa naučilo chodiť, také

drobnučké, útlučké, s jamôčkami na bučatej tvári, niečo také v noci nikdy ešte do vlčieho brloha neprišlo. Pozrelo na otca Vlka a zasmialo sa mu do tvári.

„To by bolo ľudské mláďa?“ riekla mať Vlčica. „Jakživ som také niečo nevidela. Donesže mi ho sem!“

Vlk, zvyknutý prenášať svoje deti s miesta na miesto, môže, ak treba, niesť i vajce v pysku a nerozmliaždiť ho; a tak ani otec Vlk nenechal najmenšej známky poškrabnutia na koži dieťata, keď ho chytil zubmi za kožku na chrbte a doniesol medzi svoje mladé.

„Aké je malilinké! A aké holé a — aké smelé!“ riekla mať Vlčica nežne. Decko odtískalo totiž vľatá nabok, aby sa lepšie mohlo pritúliť k teplému kožuchu vlčice. „Aha! Už sa i jesť poberá s ostatnými. Tedy toto je človeča. Ba či boli kedy vlci, ktorí sa mohli honosiť, že majú človeča medzi svojimi deťmi?“

„Počul som vše spomínať taký prípad, ale sa to nestalo ani v našom kŕdli, ani za môjho živobytia,“ odpoval otec Vlk. „Celé je holé, nemá ani chĺpka srsti, a len raz by som ho potreboval čapnúť, bolo by po ňom. Ale, dívajme sa, ono hladí na nás a nebojí sa.“

Svet mesiaca prestal vnikať ústím do jaskyne, lebo veľká hranatá hlava Šír Kánova vtisla sa i s plecami do vchodu. Za ním vrčal Tabaki: „Pán môj, milostivý pán, sem vošlo!“

„Šír Kán nás veľmi poctil svojou návštavou,“ riekol otec Vlk zdvorile, ale so zlostným výrazom očí. „Čo ráči Šír Kán?“

„Prišiel som si po korist. Šlo tadiaľto človeča,“ vysvetloval Šír Kán. „Rodičia mu odbehli. Daj mi ho.“

Šír Kán skočil skutočne do vatry drevorubačov, ako to otec Vlk riekol, a zúril, že ho popálenina citlive bolela.

Ale otec Vlk vedel, že je vchod brloha pritesný, aby ním mohol tyger vniknúť. Už i teraz mal Šír Kán plecia i predné paprčky celé stŕpnuté pre nedostatok miesta; bolo mu ako človeku, ktorý chcel zápasiť v sude.

„Vlci sú národ slobodný,“ riekoł otec Vlk. „Oni prijímajú rozkazy len od vodcu svojho kŕdľa, a nie od kdejakého pruhovaného škrtiča krotkých hoviad. Človieča je naše — a my ho usmrtíme, ak sa nám zachce!“

„Či sa vám zachce a či nezachce! Aká je to hlúpa reč! Na býka, ktorého som zabil, dokedyže mám tu stáť a vonať vašu psiu peleš, aby som dostal, čo mi patrí? Ja, Šír Kán, hovorím!“

Rev tygrov rozliehal sa hrmotne po celej jaskyni. Mat Vlčica striasla so seba svoje mladé a skočila ku vchodu, zadívajúc sa do sršiacich očí Šíra Kána svojimi blyštiacimi očami, podobajúcimi sa v tme dvom zeleným mesiačkom.

„A ja, Rakša (Démon), ti odpovedám: Človieča je moje, neodškripiteľne moje! A nik ho neusmrtí. Ono zostane na žive a bude chodiť s našim kŕdľom a bude i poľovať s nami, až napokon uvidíš, ty lovec nahých delí, ty žabožrút, ty rybodráč, že si zapoľuje i na teba. A teraz sa ber odtiaľto, lebo ti sľubujem na toho jeleňa, ktorého som zabila (ja sa neživím hocijakými od hladu zoslabnutými hovädami), že sa vrátiš ku svojej materi ešte väčšmi krívajúc, ako si kríval od narodenia, ty prišvíknutá šelma, ty! Prac sa!“

Otec Vlk hľadel stŕpnutý na ňu. Už takmer zabudol na tie časy, keď si ju získal v statočnom zápase s piatimi vlkmi, kým ešte chodievala s kŕdľom, a nenazvali ju Démonom len pre lichotenie. Šír Kán by sa bol odvážil pustiť do otca Vlka, ale zápasiť s Vlčicou si netrúfal,

viediac veľmi dobre, že je pôda tu pre ňu výhodnejšia a že by sa bila do poslednej kvapky krvi. Mrmlajúc, vytiahol tedy hlavu z otvoru jaskyne, a keď bol už voľný, zakričal:

„Každý pes je pánom na svojom smetisku! Uvidíme, ako sa pozdá vlčiemu kŕdľu to vychovanie človečafa? Lebo decko je moje a prvej alebo neskôr sa mi jednako pod zuby dostane, vám napriek, vy zlodeji s ovisnutými chvosty!“

Zdýmajúc, hodila sa mať Vlčica medzi svoje mladé a otec Vlk obrátil sa k nej vázne:

„Šír Kán má veru pravdu. Decko musíme ukázať vlčiemu kŕdľu. Či si ho ešte vždy chceš podržať, mati?“

„Že či ho chcem podržať!“ odvetila, ledva popadajúc dychu. „Prišlo k nám nahé, nocou, samučké, vyhľadnuté, a nebálo sa nás! Hladže, už odsotilo nabok jedno z mojich detí. A ten krivý krvilačník by ho bol zabil a potom by bol ušiel nazad ku Waingunge, kým by dedinčania, dyctiac po pomste, neprekutali všetko a nevyhnali nás z našich útulkov. Že či ho chcem podržať? Isteže chcem. Len si ty lež tichúčko, žabka moja. O, Maugli, lebo Mauglim, žabkou, fa budem volať, — nič sa neboj, nadíde čas, keď ty poženieš Šír Kána tak, ako on hnal teba.“

„Len čo povie na to náš kŕdeľ?“ staral sa otec Vlk.

Zákon džungle káže totiž celkom zrejme, že každý vlk, keď sa ožení, smie sa utiahnuť od kŕdľa, ku ktorému prislúcha; ale len čo sú jeho mladé natol'ko silné, že sa vládzu udržať na nohách, musí ich doniesť na schôdzku kŕdľa, ktorá býva raz za mesiac, keď je mesiačik v úplnku, aby vlci sa mohli vlčatám prizreť a stotožniť ich. Po tejto prehliadke smú vlčatá behať voľne všade, kde im je vôle, a kým nezabijú prvého srnca, dospelí vlci nesmú im pod

ny leopard, celý čierny ani atrament, iba čo mal po srsti škvurny, tvoriace v istom osvetlení vzorku vodovanému hodvábu¹⁾ podobnú. Každý poznal Baghíru a nik mu neliel zol naschvál do cesty, lebo bol ľstivý ako Tabaki, smelý ako byvol a bezohľadný ako ranený slon. Ale hlas mal sladký ani divý med, kvapkajúci so stromu, a srsť mal jemnejšiu od páperia.

„Oj, Akela, i vy ostatní členovia slobodného národa,“ zavŕčal, „nemám sice nijakého práva vo vašom shromáždení, ale zákon džungle hovorí, že keď je pochybnosť ohľadom nevyhnuteľnosti usmrtenia nového mláďaťa, život toho mláďaťa môže sa vykúpiť. A zákon neurčuje, kto má a kto nemá dať výmenu. Či mám pravdu?“

„Oj, áno! Výborne!“ kričali mladí vlci, ktorí sú večne hladní. „Čujme Baghíru. Človeča môže byť vykúpené. To je podľa zákona.“

„Vediac, že nemám práva hovoriť na tomto mieste, prosím o dovolenie.“

„Hovor tedy,“ kričalo dvacäť hlasov.

„Usmrťte nahé mláďa je hanebné. Okrem toho vám to bude zábavnejšie, keď narastie. Balú už hovoril v jeho záujme. Ja k Balúho slovám priložím vola, a to tučného, čerstvo zabitého, na pol míle odtiaľto ležiaceho, ak prijmete človeča medzi seba v smysle zákona. No, či pristávate?“

Asi dvacäť hlasov hulákalod odrazu: „Prečo by sme nepristali? Beztak umre, keď nastanú zimné pŕšky. Alebo ho slnce upraží. Čože by nám mohla škodiť taká holá žabka? Nechže behá s kŕdľom. Kdeže je ten vôl, Baghíra? Vedže ho prijmime!“

---

¹⁾ Moiré.

A zatým zaznel hlboký štekot Akelov: „Dobre sa mu prizrite, dobre sa mu prizrite, oj, vlci!“

Maugli bol ešte vždy taký pohrúžený do hry s kamienkami, že si ani nevšimol, ako prichodili vlci po jednom prizreť sa mu. Napokon sa pobrali všetci dolu stráňou za zabitým volom a na brale zostali iba Akela, Baghíra, Balú a Maugliho vlastní vlci. Revanie Šír Kána ozývalo sa ešte vždy nocou, lebo bol veľmi rozzostený, že mu Maugliho nevydali.

„Ej, len si dobre porev,“ zamrmlal si Baghíra pod fúzy; „lebo sa dožiješ času, keď ta toto naháča naučí inakším hlasom revať, nakoľko sa ja v ľuďoch vyznám.“

„To sa dobre stalo,“ riekoł Akela. „Ľudia a ich deti sú veľmi múdri. I ono nám môže byť časom na dobrej pomoci.“

„Veru, na pomoci, a to v časoch tvrdze; lebo nikto sa nemôže úfať, že bude vodcom vlčieho kŕdla naveky,“ doložil Baghíra. Akela neodpovedal. Myslal na čas, ktorý zastihne každého vodcu každého kŕdla, keď ho už sila opúšťa a on len slabne a slabne, kým ho vlci nezabijú, aby ho nahradili novým silným vodcom, ktorého po čase tiež taký istý osud čaká.

„Odnes si ho,“ riekoł otcovi Vlkovi, „a tak ho vychovávaj, ako sa svedčí na člena slobodného vlčieho národa.“

Takto bol Maugli priyatý do sionískeho vlčieho kŕdla ciže voja na prímluvu Balúho za cenu vola, ktorým jeho život vykúpili.

*

Ale teraz sa musíte uspokojiť, keď preskočíme desať alebo jedenásť rokov a len si domyslíme, ako krásne si žil Maugli medzi vlkmi, lebo keby to malo byť opísané, zaplnilo by to nejednu knihu. Rástol s vlčatmi, hoci z vl-

čat, rozumie sa, boli dospelí vlci, kým on bol ešte decko; otec Vlk vyučoval ho svojmu remeslu, ale mu i všetky veci v džungli vysvetlil. Každé zaševelenie trávy, každý vánok v teplom nočnom vzduchu, každé zahúkanie sovy nad hlavou, každý škrabot netopiera, visiaceho v krátkom spánku na strome, a každý špľachot hociktorej rybičky, trepotajúcej sa v jazierku, boly mu znalosťami práve takými dôležitými, ako znalosť práce obchodnej pre úradníka. Ak sa práve neučil, vyhrieval sa na slniečku a spal, jedol a znova spal; ak bol špinavý, alebo ak mu bolo horúce, plával v horských jazerách; a ak zabažil za medom (lebo mu Balú povedal, že med a orechy sú práve také dobré jedlá, ako surové mäso), liezol si preň, a to mu zas Baghíra ukázal, ako treba liezť. Baghíra si ľahol na konár a volal: „Podže sem, braček!“ a Maugli liezol zprvu nemotorne ako leňochod, ale neskôr prehodil sa s konára na konár skoro tak smelo, ako sivá opica. I on si sadol na Poradné bralo, keď sa vlčí voj sišiel, a tam si všimol, že keď sa zadíval uprene na hociktorého vlka, vlk musel priviesť oči, nuž vyvaloval oči na vlkov zo zábavy.

Inokedy vyťahoval dlhé trne z paprčiek svojich priateľov, lebo vlci hrozne trpia trňmi a bodliakmi, zadretými pod kožu. Vše šiel dolu vŕškom na role, ľudmi obrábané, a díval sa hodne zvedavo na dedinčanov v ich chalupách, ale sa mal na pozore pred ľudmi, odkedy mu Baghíra ukázal štvorhrannú debnu s padajúcim vrchnákom, tak prefíkane skrytú v húštine, že takmer hupol do nej, a mu vysvetlil, čo je klepec. Lúbil nadovšetko, keď mohol ísť s Baghírom do tmavých, teplých útrob hory a prespať tam celý dusný deň, a v noci sa rád díval na Baghírovo polovanie. Baghíra usmrtil totiž, keď bol hladný, čo-

koľvek sa mu namanulo, a tak robieval i Maugli, okrem jednej výnimky. Lebo náhle bol dosť starý, aby to pochopil, riekol mu Baghíra, že sa nikdy nesmie dotknúť hoviad, keďže bol priyatý do voja za cenu života vola, Baghírom ponúknutého. „Celá džungla je tvoja,“ vysvetľoval Baghíra, „môžeš zabiť čokoľvek, na čo ti sily stačia, ale pre toho vola, ktorým som ťa vykúpil, nesmieš usmrtiť, ani ješt' nijaké hovädo, už či mladé, či staré. Tak to káže zákon džungle.“ A Maugli verne poslúchal zákon.

Tak narástol a zmocnel, ako musí zosilniť chlapec, neuvodomujúci si, že sa ustavične učí, a ktorý nemyslí na nič inšie na svete, ako na to, aby mal čo jest.

Mat' Vlčica mu riekla raz alebo dva razy, že Šír Kán nie je tvor, ktorému by bolo radno dôverovať, a že niekedy musí zabiť Šír Kána; ale kým by si mladý vlk s každou hodinou bol pripomínal túto radu, Maugli na to zabudol, vedľ bol iba chlapcom, hoci by sa bol istotne nazval vlkom, keby bol vedel hovoriť niektorou ľudskou rečou.

Šír Kán sa mu v džungliach stále plietol do cesty, lebo odkedy Akela starnul a slabol, veľmi sa spriatelił krivý tyger s mladšími vlkmi voja, ktorí sa mu pridružili pre odpadky; — takú neslušnosť by Akela nikdy neboli strpel, nech si ich trúfa prísne držať na uzde. Okrem toho im Šír Kán všemožne lichotil a veľmi sa čudoval, že takí statní mladí lovci uspokoja sa vodcovstvom umierajúceho vlka a ľudského mláďaťa. „Počul som,“ pokušiaval Šír Kán, „že na vašich poradách neopovážite sa mu pozreť do očí,“ na čo mladí venci vrčali a srsť naježili.

Baghíra, majúci všade oči a uši, dozvedel sa o týchto úkladoch a so dva razy Mauglimu vysvetlil obširne, že Šír Kán mu hrá o život; ale Maugli sa iba smial a odvetil: „Mám vlčí voj a mám teba; a Balú, akokolvek je

pohodlný, tiež by sa neodťahoval dať niekomu zauchu alebo i viac zaúch k vôli mne. Prečože by som sa mal bať?“

Za veľmi horúceho dňa prišla nová myšlienka Baghírovi, vyplývajúca z niečoho, čoho sa dopočul. Možno, že mu to pošepol Sahi, jež; a tak riekol Mauglimu, keď boli hlboko v prahore a chlapec sa pritúlil hlavou ku krásnej čiernej srsti Baghírovej: „Braček, kolko ráz som ti povedal, že Šír Kán ti je nepriateľom?“

„Tolko ráz, kolko orechov je na tamtej palme,“ odvetil Maugli, ktorý, rozumie sa, nevedel rátať. „Čo mi je do toho? Som ospanlivý, Baghíra, a Šír Kán má iba dlhý chvost a hlasný škrek, celkom ako páv Mor.“

„Ale teraz je nepríhodný čas na spanie; Balú vie o tom, ja viem o tom, i vlčí voj vie o tom, ba ešte i tie hlúpe, márnomyseľné srny vedia o tom. Aj Tabaki ti to povedal.“

„Ej, no len, no!“ zvolal Maugli. „Tabaki prišiel nedávno ku mne a drzo mi brýzgal do nahých človečat, a že si neviem ani jelénic zo zeme vyhrabaf; ale som Tabakihho naučil slušnosti, chytil som ho za chvost a tak som ním rafol dva razy o kmeň palmy, že bude pamätať.“

„To bolo hlúpe; lebo hoci je Tabaki veľký zlomyseľník, predsa by ti bol mohol povedať o niečom, čo sa fa veľmi blízko týka! Roztvorže oči, braček. Šír Kán sa neopováži zabif fa v džungli; ale pamäтай, že Akela je už veľmi starý a hocikedy môže nadísť deň, že už neuvládze usmrtiť svojho srnca, a potom už nebude viacej vodcom. Mnohí z tých vlkov, ktorí fa videli, keď fa po prvý raz doniesli na Poradné bralo, sú už tiež hodne starí, a mladí vlci uveria, čo im Šír Kán nabulíka, že človeča nemá čo hľadať v ich voji. A veď o krátkej čas dorastieš na muža.“

„A aký by to bol muž, čo by nemohol sliediť po hore so svojimi bratmi?“ riekol Maugli. „Narodil som sa

v džungli. Poslúchal som zákony džungle a medzi našimi vlkmi niet ani jedného, ktorému by som nebol vyťahoval trne z paprčiek. Isteže sú všetci moji bratia.“

Baghíra sa natiahol po celej dĺžke a prižmúril oči.
„Braček,“ riekoł, „nože ma ohmataj pod hrtanom.“

Maugli vystrel svoju silnú hnedú ruku a nahmatal pod jemnou bradou Baghírovou neveľký holý pruh, práve tam, kde sú ohromné, vždy sa hýbajúce svaly, zakryté krásnou lesklou srsťou.

„Niet nikoho v džungli, kto by vedel, že ja, Baghíra, som takto poznačený — stopou obojka; ja som sa, braček môj, narodil medzi ľudmi a medzi ľudmi umrela i moja matka — v klietke zverínca v kráľovskom paláci oodéporskom. A preto som ťa vykúpil na Poradnom hale, keď si bol ešte malé, holé mláđa. Veru, i ja som sa narodil medzi ľudmi. Nikdy som nevidel pralesa. Kŕmili ma za mrežami zo železnej panvice, až raz v noci som preeitol, uvedomiac si, že som Baghíra — leopard — a nie hračka človečia, i zlomil som jedným úderom hlúpu zámku a ušiel som; a že poznám obyčaje ľudí, boja sa ma v džungli ešte väčšmi ako Šír Kána. No, či nie je pravda?“

„Oj, áno,“ riekoł Maugli, „všetci v džungli sa boja Baghíru — všetci, vyjmúc Maugliho.“

„A to preto, že ty si človeča,“ riekoł čierny leopard čím najnežnejšie; „ako som sa ja vrátil do džunglí, musíš sa konečne i ty vrátiť k ľudom, ktorí sú tvoji rodní bratia, — ak ťa nebodaj nezabijú na porade.“

„Ale prečo — prečože by si niekto prial zabiť inňa?“ dumal Maugli.

„Pozriže sa na mňa,“ riekoł Baghíra; a Maugli zadíval sa mu uprene do očí. O pol minúty odvrátil veľký leopard hlavu.

„Pre toto!“ riekol, perúc lapou listie. „Ved ani ja ti nemôžem hľadef do očú, a ja som sa narodil medzi ľuďmi, a ja ťa ľúbim, braček. Ostatní ťa nenávidia preto, že nemôžu merať svoj pohľad s tvojím pohľadom; i preto, že si mûdry, i preto, že si im vytahoval trne z paprčiek — a hlavne preto, že si človek.“

„Ja som to nevedel,“ riekol Maugli zamračený, zazerajúc pohŕdavo zpod hustých čiernych obočí.

„Ako káže zákon džungle? Najprv udri a len potom hovor. A že si taký nevídane neobozretný, z toho súdia, že si človek. Ale bud mûdry. Šípim, že keď sa Akelovi najbližší lov nezdari, — a čo jeden hon, to ho viac námahy stojí pristaviť srnca, — voj sa vzbúri proti nemu i proti tebe. Bude všeobecná porada na brale a potom — a potom — už to mám!“ zvolal Baghíra, vyskočiac.
„Schyť sa chytrou a chod do doliny do chalúp ľudských a nabere si trochu červeného kvieťa, ktoré ľudia pestujú, — aby si, keď nadíde čas, mal v ňom silnejšieho ochrancu, ako som ti ja alebo Balú, alebo tí z vlčieho voja, ktorí ťa ľúbia. Hľad dostat červené kvieťa.“

Baghíra červeným kvietím menoval oheň, lebo ani jeden tvor v džungli nezval oheň po vlastnom mene. Všetky lesné zvery boja sa ohňa ani smrti a vymýšľajú storaký spôsob opísat jeho meno.

„Červené kvieťa?“ opakoval Maugli. „To rastie na mraku pred chalupami ľudí. Zaopatrí si z neho.“

„Hovoríš, ako sa na človeča svedčí,“ riekol Baghíra pyšne. „Nezabudni, že rastie v hrnčekoch. Dones si ho čím najskôr a opatri si ho na čas tvrdze.“

„Dobre!“ prisvedčil Maugli. „Už idem. Ale či to vieš istotne, môj drahý Baghíra,“ i ovinul ramenom krásne

hrdlo leopardovo a nazrel mu hlboko do očú, — „či vieš istotne, že všetko toto je dielo Šír Kána?“

„Na zámku, ktorú som rozdrúzgal, chcejúc sa osloboďť, ti hovorím, že to viem celkom iste, braček.“

„A ja sa ti zaverím na vola, ktorým si ma vykúpil, že vyrovnám svoj účet u Šír Kána, a to ešte nápraskom,“ riekoł Maugli a odbehol.

„To je muž. Od hlavy do päty muž,“ zamrmal Baghira a ľahol si zas. „Oj, Šír Kán, nikdy nebolo nesťastnejšej honby, ako bola tvoja honba na žabku pred desiatimi rokmi!“

Maugli zabehol ďaleko, ďaleko do hory, utekajúc neúnavne, až mu srdce prudko bilo. Prišiel k vlčiemu brlohu, keď sa večerné hmly dvíhaly, a zdýmajúci hľadel do doliny. Vlčatá neboli doma, ale mať Vlčica, hovejúca si v úzadí brloha, poznala hned po dýchaní, že niečo trápi jej žabku.

„Čože ťa znepokojuje, syn môj?“ vyzvedala sa.

„Ale táraniny netopiera o Šír Kánovi,“ zavolal do brloha. „Tejto noci si zapoľujem na oráčinách,“ a už zaberá cez krovie dolu k rieke, tečúcej konča doliny. Tam zastal, lebo počul poľujúci voj, počul rev honeného Sambara¹⁾) a rehot vlkov, keď sa jeleň v tiesni zvrtol a čelil svojim prenasledovateľom. Potom zaznelo zlostné, škodoradostné vytie mladých vlkov: „Akela! Akela! Nechže sa preukáže osamelý vlk svojou silou! Spravte miesto vodcovi voja! Skočze, Akela!“

Osamelý vlk iste skočil a chybil ciel, lebo Maugli počul, ako mu zuby kleply na prázdno a ako hned zatým zavyl bolestne, keď ho Sambar odkopol prednými nohami.

---

¹⁾ Indický jeleň.

Maugli nečakal dlhšie, ale pobrał nohy na plecia, a zavýjanie doliehalo čoraz slabšie k jeho sluchu, keď utekal cez obilné polia, už dedinčanmi obrábané.

„Baghíra hovoril pravdu,“ zdýmal, uvelebiac sa na hŕbke dobytčieho krmu, pod oblokom jednej z chalúp nachystaného. „Zajtra nám obom svitne zlý deň, i Akelovi i mne.“

Potom pritisol tvár ku samému obloku a pozoroval oheň na ohnisku. Videl, ako hospodárova žena vstala v noci a prikladala na oheň čierne polienka, a keď sa blížilo ráno a nočné pary celkom zbelely a schladly, vzalo dieťa gazdovo prútený košíček, vymazaný zdnuky hlinou, a nabralo doňho červeného žeravého uhlia, prikrylo ho pokrývkou a pobrało sa do stajne opatrif kravy.

„To je všetko?“ rozmýšľal Maugli. „Keď si s tým chlapča vie rady, nemám sa čoho báť,“ i obehol roh domu, aby stretol chlapča, vychytil mu nádobu s ohňom a zmizol v hmle, kým sa chlapča od ľaknutia rozplakalo.

„Velmi sú mi podobní,“ hútal Maugli, dúchajúc do hrnca, ako videl ženu rozduchovať oheň. „Ale toto mi umre, ak ho nebudem kŕmiť,“ i hádzal na žeravé uhlie konáriky a suché kôry. Na pol ceste hore víškom stretol Baghíru; ranná rosa ligotala sa mu na kožuchu, ani čo by mal celú srsť mesiačikmi¹⁾ posiatu.

„Akela chybí,“ oznamoval leopard. „Boli by ho usmrtili už minulej noci, ale chceli mať i teba. Hľadali ťa po celom vršku.“

„Bol som na oráčinách. Už som si to prichystal. Pozriže!“ Maugli zdvihol nádobu s ohňom.

„Výborne! Ale ja som videl, ako ľudia strkali suché ko-

---

¹⁾ Nerast, patriaci k drahokamom.

náre do toho a hned zatým vykvitlo na tom červené kvieťa.
Či sa toho nebojíš?“

„Nie. Prečože by som sa ho mal báť? Pamätam sa teraz,
— ak sa mi to len nemari, — že prvej, ako som sa stal
vlkom, líhaval som pri červenom kvieti a bolo tam tep-
lúško a príjemne.“

Maugli presedel celý deň v jaskyni, bedliac o svoj oheň
a strkajúc doň suché konáre a prizerajúc sa pozorne, ako
ich plameň obлизoval i pohltil. Vyhľadal si taký konár, aký sa mu zdal najprimeranejším pre jeho zámer, a keď prišiel večer Tabaki k jaskyni a povedal mu dosť hrubo, že ho chcú mať na Poradnom brale, Maugli sa smial, kým Tabaki neodbehhol. Potom sa Maugli pobral na poradu, celou cestou sa usmievajúc.

Akela, osamelý vlk, ležal už len vedľa svojej skaly, na znak, že je miesto vodcu voja uprázdnnené, a Šír Kán so svojím vlčím sprievodom, odpadkami sa kŕiniacim, prechádzal sa hore dolu, kochajúc sa v lichotivých rečiach svojich príživníkov. Baghíra si ľahol tesne vedľa Maugliho, držiaceho nádobu s ohňom medzi kolennami. Šír Kán začal hovoriť — čo by sa nikdy neboli opovážili, nech je Akela ešte pri moci.

„K tomu nemá práva,“ šeptal Baghíra. „Povedz mu to. To je iba taká psina. Zlákne sa fa.“

Maugli skočil rovno na nohy. „Slobodný národ!“ zakričal. „Nuž či je Šír Kán vodcom voja? Čože sa má tyger miešať do našich vodcovských vecí?“

„Vidiac, že je miesto vodcu uprázdnnené, aj mňa požiadali, aby som hovoril,“ začal Šír Kán.

„Kto fa požiadal?“ skríkol Maugli. „Nuž či sme my všetci šakali, aby sme lichotili tomuto zlodejovi dobytka? Nad vodcovstvom voja len sám voj rozhoduje.“

I bolo čuf výkriky: „Čušíš ho, človeča!“ „Ba ho nechajte hovorit. On vždy uctil naše zákony,“ a naostatok zahrmeli do toho najstarší z voja: „Nech hovorí Mŕtvy vlk.“ Keď vodcovi voja ujde korist, zovú ho mŕtvym vlkom, kým ešte žije, čo, pravda, netrvá dlho.

Akela vzpriamil namáhave svoju starú hlavu:

„Slobodný národ vlčí, i vy, šakali Šír Kánovi, za dvanásť rokov som bol vaším vodcom a radcom pri lovoch a za celý ten čas nedostal sa ani jeden do želiez, ani sa z vás ani jeden nedokaličil. Teraz som schybil skok a nezabil zvera. Vy viete, ako úkladne to bolo nasnované. Vy viete, že ste mi nadhnali silného mladého jeleňa, aby bola moja slabosť tým zrejmejšia. Bolo to múdre premyslené. Teraz máte právo zabiť ma tu na Poradnom brale. A preto sa vás pýtam, ktorý z vás si trúfa zmárníť osamelého vlka? Lebo podľa zákona džungle mám právo žiadať, aby ste sa pustili do mňa len po jednom.“

Nastalo dlhé mlčanie, lebo ani jeden z vlkov sa neodvážil zápasíť s Akelom na život a na smrť. Vtedy Šír Kán zareval: „Ejha! Čože sa máme zapodievať s týmto bezzubým bláznom? On je už na smrť odsúdený! Ide tu o človeča, ktoré žilo až pridlho. Slobodný národ, ved človeča bolo od počiatku mojou koristou. Dajte mi ho. Už mám po krk toho ľudskovlčieho bláznovstva. Veď už znepokojuje džunglu od desiatich liet. Lebo ak mi ho nedáte, budem vždy tu poľovať a nedám vám ani koštialika. On je človek, dieťa človeka, a ja ho nenávidím až do striedky svojich kostí.“

A väčšia polovica voja brechala: „Človek! človek! Čo má človek do činenia s nami? Nechže ide do svojho rodiska.“

„Aby nahuckal všetkých ľudí z dedín na nás?“ zareval

Šír Kán. „Nie; len ho vy mne dajte. On je človek a nikto z nás mu nemôže hľadef do očú.“

Akela zdvihol znova hlavu a volal: „On jedol s nami naše pokrmy. Spal s nami. Neraz nám nahnal zverinu. Nikdy sa neprehrešil čo len proti jednému príkazu džungle.“

„Okrem toho ja som zaplatil zaňho vola, keď ste ho medzi seba prijali. Hodnota vola je sice malá, ale česť Baghírova je také niečo, za čo sa mu odplatí zápasif,“ riekol Baghíra najlúbeznejším hlasom.

„Dbáme my mnoho o vola, ktorého si nám dal pred desiatimi rokmi!“ vrčal voj. „Čože nám záleží na desaťročných košťiaľoch?“

„Alebo na danom slove?“ uškŕňal sa Baghíra potupne, vycieriac bielé zubiská. „Veru vám pristane zvať sa slobodným národom!“

„Ani jeden človek nemôže sa spoločiť s čeliadkami v džungli,“ reval Šír Kán. „Dajte ho mne!“

„Vo všetkom je naším bratom, vyjmúc krvných sväzkov,“ pokračoval Akela, „a vy by ste ho chceli tu zabiť? Na moju pravdu, už som žil pridlho. Niektorí z vás sa živia dobytkom, a o druhých som počul, že na návod Šír Kána za tmavých nocí chvácte s prahov domov dedinčanom deti. Viem tedy, že ste ustrašenci, a tak navrhujem vám, ustrašencom: moja smrť je nevyhnutná a môj život už nemá ceny, ináč by som ho ponúkal namiesto života človeča. Ale pre dobrý chýr voja, — vedľ česť je taká maličkosť, že bez vodcu ste na ňu úplne zabudli, — vám slúbujem, ak necháte človeča odísť bez úrazu do jeho rodiska, keď nadíde čas mojej smrti, nenadstavím oproti vám ani jedného zuba. Bez zápasu umrem. Tým sa voju ušetria aspoň tri životy. Viacej urobiť nemôžem; ale ak

chcete, aspoň si usporíte hanbu, vyplývajúcu zo zavraždenia brata, nemajúceho úhony, — brata, prijatého na odporúčanie a vklúpeného do voja v súhlase so zákonom džungle.“

„On je človek — človek — človek!“ kričal voj a väčšina vlkov začala sa shromažďovať okolo Šír Kána, posibkávajúceho chvostom.

„Teraz sa už ty chop diela,“ rieko Baghíra Mauglimu.
„My už viacej za teba robiť nemôžeme, iba bojovať.“

Maugli sa vzpriamil, držiac v rukách nádobu s ohňom. Potom vystrel ramená a zívol shromaždeným do tvári, hoci mu srdce div nepuklo od vzteku a zármutku, lebo mu, podľa spôsobu vlčieho, nikdy neriekly, ako ho nenávidia.

„Čušte!“ skríkol. „Ten psí brechot je celkom zbytočný. Toľko ráz ste mi riekli tejto noci, že som človek (hoci by som veru vďačne zostal vlkom s vami až do konca života), že cítim pravdivosť vašich slov. A tak vás nebudem viacej zvať svojimi bratmi, ale sagmi (psami), ako by vás zval človek. Čo urobíte a čo neurobíte, vy nerozhodnete. To závisí odo mňa, a aby sme všetko jasnejšie videli, doniesol som ja, človek, tu trochu toho červeného kvieťa, ktorého sa vy, psi, tak bojíte.“

I hodil nádobu s ohňom na zem a niektoré žeravé uhlíky padly na chľpky suchého machu, ktorý hned vzplánu a celé shromaždenie cúvalo úžasnute pred vzmáhajúcimi sa plameňmi.

Maugli strčil prichystaný suchý konár do ohňa, kým sa halúzky práskajúc nerozžiarili, a zatočil ním nad hlavami učupených vlkov.

„Ty si pán,“ rieko Baghíra tlmene. „Zachráň Akelu od smrti. Bol ti vždy verným priateľom.“

A Akela, lúty starý vlk, ktorý za svojho živobytia nikdy

o milosť neprosil, pohliadol úpenlive na Maugliho, ako stál celý nahý s dlhými čiernymi vlasmi, poletujúcimi mu vôkol pliec, osvetený plameňom rozhoreného konára, od ktorého tiene skákaly a sa chvely.

„Dobre!“ riekol Maugli, hľadiac smutne vôkol seba. „Vidím, že ste psi. Pôjdem od vás k svojmu rodu — ak je to totiž môj rod. Džungla sa zavre predo mnou a mne treba zabudnúť na vašu reč i na to, že som bol vo vašej družine, ale chcem byť milosrdnejší, ako ste vy. Kedže som bol okrem krvných sväzkov vaším bratom, slabujem vám, že ked budem človekom medzi ľudmi, nezradím vás tak, ako ste vy mňa zradili!“ I kopol nohou do ohňa, až iskry sršaly. „Nebude tedy vojny medzi nikým zpomedzi voja. Ale prvej, ako by som odišiel, mám ešte istú podlžnosť zaplatiť.“ I kráčal na to miesto, kde sedel Šír Kán, žmúrajúc hlúpo pred plameňmi, a chytil ho za chumáč srsti na brade. Baghíra šiel za ním, aby bol na porúdzi pre všetky prípady.

„Vstaň, psisko!“ skríkol Maugli. „Vstaň, ked človek hovorí, ak nechceš, aby som ti kožuch podpálil!“

Šír Kán ovesil uši a privrel oči, lebo horiaci konár bol mu veľmi blízko.

„Tento hovádožrút sa chvastal, že ma na porade zabije, lebo ma nezabil, kým som bol ešte deckom. Nuž tedy takto a takto bijeme psov, ked sme ľudia. Len sa opováž muknúť, vrazím ti do hrtana červené kvieťa.“

I udrel Šír Kána po hlave konárom a tyger skučal a vyl v smrteľnom strachu.

„Fuj! Ty priškvíknutá lesná mačka — už sa prac! Ale si zapamäтай, že najbližší raz, ked prídem na Poradné bralo, prídem, ako sa na muža sluší, a to so Šír Kánovým kožuchom na hlave. A teraz hovorím vám ostatným, že

Akela bude žiť, ako sa jemu páči. Nesmiete ho zabiť, lebo to nechcem. Ani to si nežiadám, aby ste tu ešte dlhšie sedeli, vyplazujúc jazyky, ani čo by ste boli bohvie čo, a nie len psi, ktorých ja takto rozprášim. Berte sa!“ Oheň na konci konára sa silne rozhorel a Maugli švihal konárom na pravo, na ľavo, v celom kruhu, a vlci, zavýjajúc, utekali divoko, lebo im iskry pálily kožu. Naostatok boli tam už len: Akela, Baghíra a asi desať vlkov, ktorí sa k Mauglimu vždy verne družili.

Zrazu začalo Maugliho niečo v hrudi boľeť, ako ho ešte nikdy nebolelo, dych mu pristavilo, i nariekal, až mu tvárou prúdom slzy stekaly.

„Čo je to? Čo mi je?“ pýtal sa. „Nechce sa mi opustiť džungľu, a neviem, čo mi je. Či neumieram, Baghíra?!”

„Ale nie, braček môj. To sú iba slzy, aké prelievajú ľudia. Teraz už viem, že si muž a že si vyrástol z detstva. Odteraz bude ti džungľa už naozaj zavretá. Nech len padajú, Maugli. Ved sú to iba slzy.“ A Maugli sedel a plakal usedavo, div sa mu srdce nepuklo; ved neplakal ešte, odkedy bol na svete.

„A teraz,“ riekoval, „pôjdem k ľuďom. Ale najprv sa musím odobrať od svojej matky,“ a šiel do brloha, v ktorom žila mačka Vlčica s otcom Vlkom, i vyplakal sa na jej kožuchu, pri čom ho vľčatá desným vytím sprevádzala.

„Či nezabudnete na mňa?“ spýtal sa Maugli.

„Nikdy, kýmkoľvek nás čuch povedie za zverinou,“ uistovaly ho vľčatá. „Kedže budeš už človekom, príď na úpätie vršku, tam sa poshovárame a potom pôjdeme s tebou do poľa a tam sa v noci poihráme.“

„Príď čím skôr!“ riekoval otec Vlk. „Ty mûdra žabka, vráť sa čím skôr k nám, lebo sme už starí, i tvoja mačka, i ja.“

„Príd čím skôr,“ doložila mať Vlčica, „môj nahý synček; lebo, aby si vedel, ty ľudské dieťa, že som ťa väčšmi ľúbila, ako ľúbim ktorékoľvek z mojich detí.“

„Istotne prídem,“ sluboval Maugli, „a prídem i preto, aby som mohol rozprestrieť Šír Kánovu kožu na Poradné bralo. Nezabudniteže na mňa. A povedzte všetkým v hore, aby na mňa nezabudli!“

Na východe už presinievalo, keď Maugli kráčal sám dolu vŕškom, aby sa sišiel s onými záhadnými tvormi, ktorých zovú ľudmi.

*

Poľovná pieseň sionískeho vlčieho voja.

Ked sa brieždil deň,
zatrúbil jeleň
raz, dva raz' a zas!
V hore od plesa
chvatom ženie sa
štihlá mladá laň
na temnastú stráň.
Strežúc v hore sám, ukrytý za peň,
videl som jej tieň
raz, dva raz' a zas!

Ked sa brieždil deň,
zatrúbil jeleň.
Raz, dva raz' a zas!
Vlk, čo ich strichol,
heslo už niesol
ta, kde číhal voj
na lov i na boj.

Kto hľadá, najde; za stopou zajde
hoc na hrebeň hôr,
raz, dva raz' a zas!

Ked' rudly zore,
letel voj v hore.
Raz, dva raz' a zas!
Čia noha to v džungli nenechá zárypu?
Čie oči vidia v tme? Kto má viac dôvtipu?
Svojet si vždy lúb, jej slávu ospevuj
a hlásaj v hore:
Raz, dva raz' a zas!

KA NA POL' OVAČKE.

Leopard rád svoje škvrny, rohmi pýši sa byvol;
Lesk kože je znakom sily lovca, hľadť bys' čistý bol.
Ak fa kedy junec zvládze, Sambar rohom dochráme,
nemusíš k nám s takou zvesťou, dávno my to poznáme.
Cudzie mláďatá netráp, po bratsky ich privítaj,
hoc sú malé, nemotorné, s ich rodičmi počítaj!
„Mne sa nikto nevyrovňa!“ jasá mláďa, keď vládze
zabiť zvera po prvý raz — zdolať prvé nesnádze;
no džungle sú preveliké, a mláďatko — malé dosť,
proto radšej nech je tiché, bo skromnosť je pekná ctnosť.

Zásady Balúho.

Všetko, čo vám tu rozpoviem, stalo sa ešte prvej, ako Maugliho vysúdili zo sioniskeho vlčieho voja, a prvej, ako sa vypomstil na tygrovi Šír Kánovi. Bolo to ešte za onoho času, keď ho Balú učil zákonom džungle. Ozrutný, vážny, starý hnedý medved bol celý uveličený, že má teraz takého chápavého žiaka, lebo vlčatá boly náklonné naučiť sa iba tie zo zákonov džungle, ktoré sa vzťahovaly na ich vlastný voj a kmeň, a ušly mu, ledva sa naučily odremziť poľovnícke heslo: „Nohy, kráčajúce neslyšno; oči, prenikajúce tmou; uši, čujúce i najjemnejší vánok vetra, a ostré, biele zuby, to všetko sú neklamné známky našich bratov, vyjmúc šakala Tabakiho a hyény, ktorých nenávidíme.“ Ale Maugli, človeča, musel sa naučiť o mnoho viacej.

I Baghíra, čierny leopard, keď sa nečinne už dosť naponevierał v húštine, prišiel vše, aby videl, ako sa darí jeho milučkému bračekovi, a oprúc hlavu o strom, spokojne priadol, kým Maugli odriekal dennú úlohu Balúmu. Chlapiec vedel už skoro tak dobre liezť po stromoch, ako vedel plávať, a plával skoro tak dobre, ako vedel utekať, a tak ho Balú, učiteľ zákonov, oboznamoval i so zákonmi lesnými i s vodnými; naučil ho rozoznať spriešnelý konár od zdravého; prihovoril sa zaliečavo divým včelám, keď nadapil nenazdajky na roj vo výške pädesiatich stôp nad zemou; ospravedlňil sa Mangovi, netopierovi, keď ho na konároch cez poludnie vyrušil zo spánku; a upozornil vodných hadov v plesách, kým by sa vnoril do vody medzi nich. Obyvatelia džungle nedovolia, aby ich niekto znepokojoval, a hned sa vrhnú na votrelca. Krem toho medved' naučil Maugliho, ako treba zvolať cudziemu polovníkovi, keď zajde na honbištia nevlastné, a že treba to volanie dotiaľ opakovať, kým nedostane odpovedi. To volanie znie v preklade: „Dovolte mi tu si zapoľovať, lebo som hladný,“ a odpoveď: „Poľuj teda, aby si sa nasýtil, ale nie zo zábavy.“

Toto všetko vám dosvedčuje, ako mnoho sa musel učiť Maugli nazepamäť a že veru vše náležite ustal, keď musel opakovať i sto ráz jednu prípoved; pravdaže, i Balú mal pravdu, ospravedlňujúc sa Baghírovi, keď raz vymlátil Maugliho a ten mu v roztrpčenosťi utiekol: „Človeča je človeča a musí sa naučiť všetkým zákonom džungle.“

„Ale uváž, aký je maličký,“ riekoľ čierny leopard, ktorý by bol Maugliho rozmaznal, keby bolo šlo podľa neho. „Akože môže jeho hlávka zniest všetky tvoje dlhé reči?“

„Či je niečo v džungli primaličké, aby nemohlo byť usmrtené? Veru nie. Preto ho učím všetkým veciam a

preto ho vše i pacnem, ale len veľmi zľahúčka, keď na niečo zabudne.“

„Zľahúčka! Či ty vôbec môžeš pacnúť zľahka svojimi starými labami, ťažkými ani olovo?“ vrčal Baghíra. „I dnes má celú tvár doráňanú — čo dokazuje ľahkosť tvojich úderov. Uf!“

„Nech je radšej doráňaný od hlavy do piat mnou, ktorý ho ľúbim, ako by ho mala stihnuť ťažká nehoda pre nevedomosť,“ odpovedal Balú veľmi vážne. „Teraz ho učím čarowným slovám džungle, ktoré ho zavarujú pred vtákmi, hadmi a všetkými štvornohými lovcami okrem jeho vlastného voja. Môže sa dovoliť ochrany, — ak sa len rozpamäta na patričné slová, — od kohokolvek v džungli. Či sa mu preto neodplatilo streľ trochu bitky?“

„Nuž veď dobre, ale hľad aspoň, aby si pri tom človeča nezabil. Nie je kmeňom, aby si si na ňom ostril svoje zatupené pazúry. Ale akéže sú tie čarowné slová? Ja sice radšej sám pomôžem nickomu, ako by som mal o pomoc žiadať,“ — Baghíra vystrel paprču a obdivoval svoje ocelisto modré, dlátovité pazúry, — „jednako by som ich nedbal znať.“

„Zavolám Maugliho, nech ti ich odrecituje — ak chce. Podže, braček!“

„Tak mi hučí v hlate, ani čo by som mal v nej roj včiel,“ ozval sa mrzutý hlások nad ich hlavami a Maugli sliezol so stromu hodne rozhnevaný a roztrpčený, a keď už bol na zemi, doložil: „Prišiel som len k Baghírovi a nie k tebe, ty bachratý starý Balú!“

„To mi je jedno,“ riekoval Balú, hoci bol urazený a zarmútený. „Odriekaj teda Baghírovi čarowné slová džungle, ktorým som ťa po tieto dni učil.“

„Ktoréže čarowné slová?“ pýtal sa Maugli uveličený,

že sa môže svojimi znalosťami preukázať. „V džungli je mnoho rečí. A ja ich všetky znám.“ „Niečo znáš, ale nie mnoho. Oj, Baghíra, či vidíš, že jaci nikdy nie sú povodační svojmu učiteľovi! Nikdy neprišlo ani jedno vľčatko podakovať sa starému Balúmu za vyučenie. Povedz teda polovnicke heslo štvornohých, ty veliký učenec.“

„Jednej krvi sme, vy i ja,“ riekoł Maugli s medvedím prízvukom, užívaným všetkými poľujúcimi štvornožcami.

„Dobre. A teraz vtačie čarowné slová.“ Maugli opakoval vetu a potom zaškrieval ako jastrab.

„A teraz hadie,“ riekoł Baghíra.

Odpoveď bola neopisateľné zasyčanie a Maugli skákal virgajúc, tlieskal rukami sebe samému na pochvalu a vyskočil Baghírovi na chrbát, kde si sadol bokom a vyzváňal nohami, búchal pätami o lesklú srsť leopardovu a strúhal čím najskaredejšie tváre Balúmu.

„Hľa, hľa! To bolo hodné trochy pomliaždenia,“ riekoł hnedý medved nežne. „Nadíde čas, že sa preto na inňa rozpomenieš.“ Potom rozprával Baghírovi, čo sa namodlilikal Hathimu, divému slonovi, aby mu zjavil čarowné slová, lebo Hathi pozná všetko v tomto obore, a ako vzal Hathi Maugliho dolu k plesu, aby tam počul od vodného hada hadie heslo, ktoré Balú nemohol nijako vyslovieť; a ako je Maugli teraz rozumom obrnený proti všetkým nehodám v džungli, lebo mu neublížia ani hadi, ani vtáci, ani dravci.

„Nikoho sa nemusí obávať,“ vzpriamil sa Balú, pyšne sa tlapkajúc po vypasenom srstnatom brušku.

„Vyjmúc vlastného voja,“ riekoł Baghíra tlmene, a nahlás sa oboril na Maugliho: „Šetriže trochu moje rebrá, braček. Čože ma tak kopeš?“

Maugli len preto drmal Baghíru za srsť na pleci a preto

ho kopal do boku, aby si ho všimol. A keď tí dvaja stíchli, zakričal s plnou parou: „Budem mať svoj vlastný kmeň!“

„Aká je to zas hlúpost, ty malý snuvač snov?“ spýtal sa Baghíra.

„Veru, a budeme hádzať konáre a špinu na starého Balúho,“ pokračoval Maugli. „Ony mi to už slúbily. Hej!“

„Uf!“ Balú strhol mohutnou labou Maugliho s chrbta Baghírovho a chlapec videl, ležiac medzi pevnými paprčami svojho učiteľa, že je medved veľmi nahnevaný.

„Maugli,“ riekoval Balú, „ty si sa shováral s kmeňom Bandarov — s národом opičím.“

Maugli pozrel na Baghíru, chcúc sa presvedčiť, či je i leopard nahnevaný, ale pohľad Baghírov bol taký tvrdý, ani kremeň.

„Ty si sa oboznámil s národом opičím — so sivými opicami — s tou čeliadkou, nemajúcou zákonov, žerúcou všetko. To je veľká hanba!“

„Keď mi Balú prebil hlavu,“ odvetil Maugli, ešte vždy horeznačky ležiac, „odbehol som a sivé opice sišly so stromov a ľutovaly ma. Nikto iný sa neozrel o mňa.“ Mauglimu zasekávalo trochu reč.

„Lútost opíc!“ fuňal Balú. „To je také, ani tichosť horskej riavy! Chlad letného slnca! A čo bolo potom, chlapča?“

„A potom a potom mi daly orechov a znamenitých vecí na jedenie a potom ma zaniesly v náručí až na vrcholce stromov a vravely mi, že som ich krvný brat, iba že mi chybí chvost, a že budem časom ich vodcom.“

„Ony nemajú vôbec vodcu,“ riekoval Baghíra. „Ony lužu. Ony vždy luhaly.“

„Boly ku mne veľmi láskavé a prosily ma, aby som prišiel k nim zas. Prečo ste ma nevzali nikdy do spoločnosti opíc? Ony stoja na nohách tak, ako ja stojím. Ony ma nemlátily tvrdými paprčami. Ony sa i hrajú celý, celucičký deň! Pusťte ma hore k nim! Ty, zlý Balú, pusť ma. Chcem sa zas s nimi baviť.“

„Čujže, chlapča,“ riekoł medved a hlas mu hrmeł ani hrom za sparnej noci. „Učil som sa zákonom džungľovým, vzťahujúcim sa na všetkých obyvateľov džungle — okrem opíc, žijúcich na stromoch. Ony nemajú zákonov. Ony sú vyvrheli. Ony nemajú ani vlastnej reči, ale užívajú len ukradené slová, ktoré pochytily, keď načúvaly, nadúgaly a špehovaly shora, s konárov. Ich cesty nie sú naše cesty. Vodcov nemajú. Ani pamäti nemajú. Len sa vychvaľujú, rapocú a osobujú si byť udatným národom, ustanoveným na veliké diela v džungli, ale ledva im spadne orech na zem, už sa rozchichocú a zabudnú na všetko iné. My džunglisti nemáme s nimi nič spoločného. Nepijeme tam, kde sú napájadlá opíc; nechodíme tadiaľ, kadiaľ chodia opice; nepoľujeme tam, kde opice poľujú; ba ani tam neumierame, kde opice umierajú. Či si ma kedy počul hovoriť o kmeni Bandarov až do dnešného dňa?“

„Nie,“ odvetil Maugli šeptom, lebo v hore panovala hlboká tichosť, keď Balú dohovoril.

„Obyvatelia džungle vysúdili ich zo svojich úst i zo svojej mysele. Je ich veľmi mnoho a sú zlostné, špinavé a nehanebné, a len si želajú — ak vôbec majú určité želanie — aby si ich obyvatelia džungle všímali. Ale my si ich nevšímame ani vtedy, keď nám hádžu na hlavy orechy a kadejakú špinu.“

Ledva to vyrieckoł, už sa sypal celý príval orechov a halúzok cez konáre a bolo čuť kašlanie a revanie a hnev-

— hoci kmeň Bandarov nepílieva si hlavy myslením; ale jednej opici prišla, — ako sa sama domnievala, — krásna myšlienka, ktorú vyjavila všetkým ostatným, že by im totiž Maugli mohol byť užitočný, keby ho maly u seba, lebo že vie spletiať prútie tak, aby bol chránený od vetra; a že keby si ho chytily, mohly by ho prinútiť, aby ich tomu naučil. Maugli, syn drevorubača, zdedil prirodzene všeljaké pudy po otcovi a vše si nevdojak staval chalúpky zo suchého haluzia, a opice, dívajúce sa so stromov na zábavku chlapcovu, obdivovaly dielo jeho rúk nesmierne. Teraz už — hovorili — skutočne sa zmôžu na vodcu a bude z nich najmúdrejší národ v džungli; také budú múdre, že ich každý všimne a bude im závidieť. A preto šly za Balúm, Baghírom a Mauglim obozretne, tichúčko cez húštinu, kým nenastal čas poludňajšieho spánku, a Maugli, ktorý sa sám seba hanbil, ľahol si spať medzi leoparda a medveda, umieňac si, že sa nikdy viac o opice neozre.

Najprvšie, na čo sa pamätal, bolo, že cítil, ako ho čiesi ruky, tvrdé, pevné, malé ruky, chytily popod pazuchy a za nohy — a potom mu šľahaly konáre do tvári a on, hľadiac nadol, zazrel cez husté pletivo halúzok, ako vyburácal Balú zo sna všetkých v húštine svojím hlbokým revaním a ako liezol Baghíra hore kmeňom s vycerenými zubiskami. Bandarci výskali víťazoslávne a vyšvihli sa na najvyššie konáre, kam sa už Baghíra neodvážil za nimi, a kričali: „On si nás všimol! Baghíra si nás všimol. Všetci v džungli obdivujú našu zručnosť a našu ľstivosť.“ A potom odcválali; toto cválanie opíc cez oblasť stromovú je niečo, čo nik neopíše. Majú tam hore v korunách stromov svoje pravidelné cesty a krížne cesty, hore vrškom a dolu vrškom, vedúce od pädesiat do sedemdesiat až do sto stôp

nad povrhom zeme, po ktorých sa vyznajú, ak sú v tvrdzi, i v noci. Dve z najmocnejších opíc chytily Maugliho pod pazuchy a zahadzovaly sa s ním cez vrchovce stromov jedným vrhom i na dvacäf stôp. Nemať živého bremena, boly by mohly s dvojnásobnou rýchlosťou napredovať, ale váha chlapca im prekážala. Mauglimu bolo zle, i závrat mal, a pri tom mal nevdojak i pôžitok z tejto divokej štvanice, hoci ho desilo, keď zazrel hlboko pod sebou preblesknúť zem, a desné drmanie unášajúcich ho opíc mu div dušu nevytriaslo, keď sa s ním prehadzovaly cez vzduch so stromu na strom. Vyšplhaly sa s ním do vrchovca stromu, až cítil, ako práskačky a zohýnajú sa pod nimi najtenšie ratolestky, a zladiť vrhly sa, chriplavo zavýsknuc, do vzduchu stranou i nadol smerom ku druhému stromu, ktorého najnižšie konáre zachytily rukami alebo nohami. Vše videl na milie a milie do diaľky ponad nehybnú zelenú chrast ani matróz, keď na vrcholci sťažňa prezre more na mnohé milie, a potom ho zas konárie a listie šľahalo do tvári, až sa ocitol so svojimi dvoma strážnikmi nad samou zemou. A tak skáčuc s praskotom a vykrikujúc a výskajúc, hnal sa celý kmeň Bandarov po vzdušnej stromovej ceste, unášajúc si svojho väzña Maugliho.

Za čas sa obával, že ho pustia na zem; potom sa zlostil čo raz väčšmi, ale sa chránil vzpierať sa im, radšej začal rozmýšľať. Prvou jeho starosťou bolo poslať zvest o sebe Balúmu a Baghírovi, lebo podľa cválania opíc vedel, že jeho priatelia museli ďaleko zaostať za nimi. Márne hľadel nadol, tam neuzrel inšie iba konáre a listie; pozeral tedy nahor a videl ďaleko pod belasým nebom jastraba Čila vznášať sa a krúžiť nad húštinou, čihajúceho, či neuzre niekde mŕtvolu. Čil videl, že opice vlečú niečo; spustil

sa na niekolko sto rífov, aby sa presvedčil, či je ich bremä súce na jedenie. Až zapišal od prekvapenia, vidiac, že to Maugliho šutrujú na vrchol stromu, a čujúc od neho heslo jastrabie a príhovor: „Jednej krví sme, ty a ja.“ Vlny listia zavrely sa zas nad chlapcom, ale Čil poodlietol k najbližšiemu stromu dosť zavčasu, aby videl znova sa vynoriť hnedú tváričku chlapcovu. „Sledujže, kam ma povlečú!“ skrikol Maugli. „A povedz to Balúmu zo sionískeho voja a Baghírovi z Poradného brala.“

„V mene koho, brat môj?“ Čil nevidel nikdy predtým Maugliho, hoci, rozumie sa, počul o ňom.

„Som Maugli, žabka. Volajú ma i človečaťom! Sleduj náš po — hon!“

Posledné slová vypustil z úst počas ohromného skoku cez vzduch, ale Čil kladne kývol hlavou a vzniesol sa zas do závratnej výšky, kde sa už len tolkým videl, ako práštek, a tam z výšky sledoval svojimi ďalekozrakými očima podľa kolísania sa vrcholcov stromových, kade sa ženie Maugliho sprievod.

„Daleko nikdy nezajdú,“ riekol, chichotajúc sa. „Nikdy neskončia, čo spraviť si umienily. Vždy si nad niečím novým láme hlavu táto čeliadka. Ale tento raz sa mi tak vidi, že si prisporia iba trápenie, lebo Balú nie je holobriadok, a Baghíra, napokoľko ho poznám, vie viac ako len kozy zabíjať.“

I pokolísal sa na krídlach, stiahol nohy pod brucho a čakal.

Medzitým zúril Baghíra i Balú od vzteku a žiaľu. Baghíra škriabal sa na stromy ako nikdy predtým, ale čo tenšie konáre lámaly sa pod jeho váhou a zakaždým sa sošmykol s pazúrami, plnými kôry stromovej.

„Prečo si len prvej nevystríhal naše človeča?“ reval

na úbohého Balúho, ktorý sa rozbehol nemotorným cvalom v nádeji, že dohoní opice. „Čo to osožilo, že si ho umlátil odpoly na smrť a neupozornil si ho na toto bezpečie?“

„Chytro! Oj, ponáhľajmeže sa! Možno že ich ešte dohoníme,“ zdýmal Balú.

„S tvojou rýchlosťou! Tá by ani ranenú kravu neunavila. Ty, hlásateľ zákonov, ty, bitkár detí, — ak sa pokotúlaš takto na mílu, veruže pukneš. Radšej si sadni a rozmyšľaj o nejakom úskoku. Musíme mať nejaký rozvrh. Teraz nie je na čase ich prenasledovať. Stihly by ho este shodiť, ak by sme im boli v päťach.“

„Arrula! Húu! Možno že ho niekde už i shodily, ak ho ustaly unášať. Ktože sa môže spoľahnúť na opice? Pokry mi hlavu mŕtvyimi netopiermi! Kŕm ma strúchni-velými košťiaľmi! Soť ma medzi roje divých včiel, aby ma na smrť doštípaly, a pochovaj ma s hyénou, lebo ja som najbiednejší zpomedzi všetkých medvedov! Arrulala! Vahua! Oj, Maugli, Maugli, prečo som ťa radšej nevystrihal pred opicami, ako som ti mal prebiť hlavu? Možno že som ti vybil z pamäti dnešnú lekciu a ty bez čarowných viet budeš stratený v džungli!“

Balú zalomil paprče nad hlavou, bedákal a váľal sa po zemi.

„Ale ved' ich len pred chvíľou celkom správne predomnou odrecitoval,“ rieko Baghíra netrpelive. „Ale, Balú, nuž či nemáš ani pamäti, ani hrdosti? Čo by si len pomysleli obyvatelia džungle, keby som sa ja, čierny leopard, svíjal takto, ani Sahi, dikobraz, a keby som tak reval?“

„Dbám ja, čo si kto o mne pomyslí? Ved' chlapec môže byť už teraz mŕtvy.“

„Kýmkoľvek ho neshodia s konárov zo zábavy a kým ho neusmrtia z nedbanlivosti, ja sa o človeča nebojím. Je múdry a dobre vyučený a krem toho má oči, ktorých sa každý tvor v džungli štíti. Ale (a to je veliké zlo) je v moci opíc a tie sa neboja nikoho zpomedzi nás, lebo žijú v nedostížnej výške na stromoch.“ Baghíra, dumajúc, olizoval si prednú ľabu.

„Oj, ja blázon! Tučný, hnedý, koreňožravý blázon!“ zvolal Balú, vzpriamiac sa šmahom. „Ved’ má pravdu Hathi, divý slon, keď hovorí: „Každý má svoje vlastné strašidlo“; i kmeň Bandarov chveje sa od strachu pred Ká, skalným hadom. Ten vie liezť aj po stromoch práve tak dobre, ako opice. Aj v noci si vše uchváti opiča. Potrebuješ len šeptom jeho meno vysloviť, a už tých ničomníkov premrazí až do kosti. Podieme ku Kámu.“

„Čože by ten vykonal v našej veci? Nepatrí medzi nás, lebo nemá nôh — a má strašne úhrančivé oči,“ namietal Baghíra.

„Je veľmi starý a veľmi prešibaný. A krem toho je večne hladný,“ riekol Balú, nádejou oživený. „Len mu slúb hodne kôz!“

„Spí i za celý mesiac, keď sa nasýti. Možno že spí i teraz, ale ak i bdie, čo si počneme, ak si radšej sám zabíja kozy?“ Baghíra, ktorý nevedel mnoho o hadovi Ká, mu, rozumie sa, nedôveroval.

„Potom ho takí dvaja starí lovci, ako si ty a ja, azda o lepšom presvedčíme.“ A Balú pošúchal svojím zošedivelým hnedým plecom leoparda a oba sa pobrali ku velhadovi skalnému.¹⁾

Našli ho vystretého na teplom brale vyhrievat sa na

---

¹⁾ Obrovský had, 7—8 metrov dlhý, nejedovatý.

popoludňajšom slnci, ako obdivoval svoj krásny nový úbor, lebo za posledných desať dní sa utiahol lieniť, ale teraz sa už skvel v celej svojej úchvatnosti a, šibajúc veľkou hlavou s tupým nosom nad samou zemou, prepletal svoje telo, na tricať stôp dlhé, do fantastických hrčí a kruhov a s času na čas obлизol si pery, ako by vmyšlienkach na svoj nastávajúci obed.

„Ešte nejedol...“ zamrmlal medved odlahčene, zazrúc skvostnú, jarabú, hnedožltú kožu. „Buď obozretný, Baghíra! Po lienení nedovidí celkom a hned sa vrhne na toho, kto sa mu priblíži.“

Ká neboli jedovatý had — ba zrovna opovrhoval jedovatými hadmi, ako zbabelcami, — jeho sila väzela v jeho objatí, a keď raz ovinul svojimi ozrutnými prsteňmi niekoho, ten už ani zjajknúť nestihol. „Prajeme ti dobrý lov!“ zakričal Balú, uvelebiac sa na zadných nohách. Ako všetci hadi jeho rodu, i Ká bol nahluchastý a nepočul prvého zavolania. Potom sa svinul, aby bol pripravený na každý prípad, a sklonil hlavu.

„Dobrý lov všetkým vospolok,“ odvetil. „Ojoj! Balú, nuž kde si sa ty tu vzal? Dobrý lov i tebe, Baghíra. Aspoň jeden z nás túži po potrave. Či ste neslýchali onejakej zverine na blízku? O srnke alebo o mladom srncovi? Taký som prázdný, ako vyschnutá studnica.“

„Práve sme sa vybrali na poľovačku,“ riekoval Balú nedbanlivu. Vedel, že svoju vec nesmie prenáhliť s hadom Ká. Je priveliký.

„Dovolte, aby som šiel s vami,“ riekoval Ká. „Či zahľušíte o jedného zvera viacej alebo menej, na tom nezáleží ani tebe, Baghíra, ani tebe, Balú, kým ja musím čakať a čakať celé dni na pirti, alebo liezť i do polnoci po stromoch, nevediac, či sa mi pošfastí naďapiť čo len na mladú opicu.“

Bodaj ich! I tie konáre sú už nie také, aké bývaly za mojich mladých čias. Spriešnelé vetvy, suché halúzky máš všade.“

„Možno že to i s tvojou značnou váhou trochu súvisí,“ odvetil Baghíra.

„Nuž, veru som narástol náležite — veru náležite,“ riekoval Ká s jemným nádychom hrdosti. „Ale všetkému sú jednako tie mladé stromy na príčine. Na mojom poslednom love len len že som nespadol a buchot pri mojom sošutrovaní, nemal som totiž chvost dosť pevne obkrútený o strom, zobudil kmeň Bandarov a potom mi opice ošklive nadávaly.“

„Do beznohých, žltých zemských červov,“ zavŕchal Baghíra popod fúzy, ani čo by sa vynasnažoval rozpamätať sa na niečo.

„Sssss! Tak ma niekedy prezývaly?“ spýtal sa Ká.

„Také niečo pokrikovaly, keď bol minule mesiac v splne, ale my sme si ich nikdy nevšímalí. Potáraly všeličo — i to, že ti už všetky zuby vypadaly a že sa neodvážíš pustiť do väčšieho zvieratá, leda do kozliatka, lebo (ony sú skutočne bezočivé, tie opice) sa bojíš rohov capa,“ pokračoval Baghíra sladko.

Hoci had, menovite prozretelný starý python ako Ká, nikdy nedá znať na sebe, že je napálený. Balú a Baghíra jednak zbadali, ako navierajú a ako sa dmú mohutné svaly na oboch stranách hrdla hadovho.

„Kmeň Bandarov sa odstahoval inam,“ riekoval pokojne. „Keď som dnes vyšiel na úslnie, počul som ich vykrikovať v korunách stromov.“

„Ved — ved sme sa my teraz tiež pobrali za kmeňom Bandarov,“ riekoval Balú, ale slová mu viazly v hrdle, lebo, nakoľko sa pamätať, bolo to prvý raz, že niekto zpomedzi obyvateľov džungle sa zaujímal o to, čo opice robili.

„Nepochybujem, to nie je malicherná vec, pre ktorú sa dvaja takí lovci — o ktorých som presvedčený, že sú vodcami v svojich okruhoch — pustili po stope kmeňa Bandarov,“ odpovedal Ká zdvorile, hoci div nepukol od zvedavosti.

„Uhádol si,“ začal Balú, „ja som sice iba hodne starý a vše hodne slabý učiteľ zákonov, ktoré vbíjam do hláv sioniských vlčat, a Baghíra tu —“

„Je Baghíra,“ skočil mu do reči čierny leopard, zavrúc hrmotne čeľuste, lebo neveril, že by sa pokorou niečo získať dalo. „Nasledovná vec nás znepokojuje, Ká. Tito zlodeji, dežmujúci orechy a trhajúci listy palmové, ukradli nám naše človeča, o ktorom si možno už slýchal niekedy.“

„Počul som klebetis Sahiho (toho, čo je taký namyslený na svoje pichliače), že vlci prijali človeča do svojho voja, ale ja som tomu neuveril. Sahi má vždy plno rečí o takom, čo nejasne počul a čo si ešte i on sám poprekrúca.“

„Tento raz ti hovoril pravdu. To ti je také človeča, akého nikdy na svete nebolo,“ riekoval Balú. „Je to najlepšie zpomedzi všetkých človečat — môj vlastný žiak, ktorý zveční dobré meno Balúho po všetkých džungliach; a čo ešte väčšmi zaváži, ja — my ho ľúbime, Ká.“

„Ts! Ts!“ riekoval Ká, kolembajúc hlavu sem a ta. „I ja som poznal lásku. Mohol by som vám rozprávať —“

„Ale to môžeš len v jasnej noci a krem toho lepšie oceníme krásy tvojej rozprávky, keď ťa nebudeme počúvať na lačné srdcia,“ zavrával Baghíra chytro. „Naše človeča je teraz v rukách kmeňa Bandarov a vieme, že opice neboja sa nikoho zpomedzi obyvateľov džunglí, iba teba, Ká.“

„Veru sa boja len mňa. A to nie bez príčiny,“ riekoval Ká. „Tárvé, hlúpe, márnivé — márnivé, hlúpe a tárvé sú opice. Ale človeča nie je v ich rukách na dobrom mieste. Ked si natrhajú orechov, zunujú to a pohádžu orechy na zem. Vše naťahujú sa s brvnom i pol dňa, chcú urobiť z neho veľkolepé veci, a potom ho rozdrúzgajú. Tomu človečaťu nie je na závidenie. Ony ma tedy nazvaly — žltou rybou, a či nie?“

„Červom — červom — zemským červom,“ riekoval Baghíra, „a okrem toho všeličím inším, čo od hanby vyslovíť nemôžem.“

„Musíme im dať príučku, aby sa slušne vyslovovaly o svojom pánovi. Aaa — ssp! Musíme pomôcť ich slabej pamäti. Tak, kamže šly s tým mláďaťom?“

„Sama chrasť vie. Vari tým smerom, kde slnce zapadá,“ riekoval Balú. „Nazdávali sme sa, že to ty budeš vedieť, Ká.“

„Ale ja? A ako? Ja ich vtedy chytám, keď sa mi zátrajú do cesty, ale nechodím za nimi, ako nejdem za žabami a žaburinami do močiara. Hsss!“

„Nahor! Nahor! Nahor! Nahor! Hillo! Illo! Illo! Vedže vzhliadni, Balú od sioniskeho vlčieho voja!“

Balú pozrel dohora, aby sa presvedčil, zkadiaľ dolieha k nemu volanie, a zazrel jastraba Čila, ako letí ani strela s vyvrátenými perufami, osvietenými od bokov lúčmi západajúceho slnca. O tomto čase chodieval Čil spáť, ale teraz prebrúsil celú chrasť, hľadajúc medveda, ktorého nemohol nikde zbáčiť pre husté listie.

„Čo je?“ pýtal sa Balú.

„Videl som Maugliho medzi Bandarmi. Prosil ma, aby som fa o tom uvedomil. Špehoval som. Kmeň Bandarov ho uniesol za rieku do opičieho mesta — do Pustého Lo-

žiska. Možno že tam zostanú túto noc, alebo desať nocí — alebo i len hodinu. Kázal som netopierom, aby ich striehli za trny. To je moja zpráva. Dobrý lov vám všetkým tam dolu!“

„Plný gágor a hlboký spánok ti prajeme, Čil,“ zakričal Baghíra. „Rozpamäťám sa na teba, keď najbližší raz niečo zabijem, a odložím hlavu len pre teba — oj, ty najlepší z jastrabov!“

„Škoda o tom reči sŕiť. Chlapec znal naše heslo. Nemohol som oslyšať jeho prosbu,“ a Čil už zas krúžil vo vzduchu smerom ku svojmu nočlažisku.

„Nezabudol narábať jazykom,“ riekoł Balú, uškrnúc sa hrdo.

„Keď uvážime, že taký mladušký, a rozpamätal sa i na čarobné slová vtákov, keď ho vliekly po vrcholcoch stromov!“

„Boly mu priveľmi vbité do pamäti,“ odvetil Baghíra. „Ale som pyšný naň a teraz aby sme už išli do Pustých Ložísk.“

Všetci vedeli, kde to miesto leží, ale mäloktoří z obyvateľov džungle chodievali ta, lebo takzvané Pusté Ložiská boli starým, opusteným mestom, strateným a pochovaným v džungli, a dravci zriedkakedy užívajú miest, v ktorých niekedy žili ľudia. Diví kanci nie sú sice od toho, ale polujúcim kmeňom sa to nevidí. Okrem toho žily tam opice, nakoľko sa vôbec môže povedať, že by opice niekde stále žily, — a ani jeden sebavedomý dravec nechce mať opice na dohľade, leda ak za trvalého sucha, keď vo vodných nádržkách napolo rozvalených najde sa ešte trocha vody.

„Beztak cesta ta zaberie nám polovicu noci, i to len keď sa s plnou parou poponáhľame,“ riekoł Baghíra, od čoho Balú veľmi zvážnel.

„Pôjdem tak chytro, ako mi sily postačia,“ uisloval skrúšene.

„Nesmieme čakať na teba. Len sa ty usiluj za nami. My musíme chytro preberať nohami — Ká i ja.“

„Nohami — nenohami, ja za tvojimi štyrmi nezostanem,“ odsekol Ká. Balú sa sice pokúsil pobehnúť, ale si musel o chvíľu už zdýmajúci sadnúť, nuž sa dohodli, že príde za nimi neskôr, lebo Baghíra sa ponáhľal napred rýchlym evalom leopardím. Ká neriekoval slovíčka, ale akokoľvek sa Baghíra uisloval, veľký skalný python vždy mu vystačil. Prijdúc k hôrnej riave, predstihol ho Baghíra, lebo preskočil rieku, kým ju Ká preplával, brázdiac vodu hlavou i asi dvoma stopami hrdla, ale na suchej zemi dohonil had zameškané.

„Na rozdrozgnutú zámku, čo ma osloboďila,“ riekoval Baghíra, keď sa zmrákalo, „ty nie si pomalý pešiak.“

„Som hladný,“ riekoval Ká. „A krem toho mi nadávaly do škvrnitých žiab.“

„Do červíkov — zemských červov, a to žltých na dodavok.“

„To je to isté. Podme ďalej!“ a Ká sa valil prúdu podobne, istým zrakom našiel vždy najkratšiu cestu a tou sa poberal.

Opice v Pustých Ložiskách na priateľov Maugliho vôbec nepomyslely. Doniesly chlapca do zapadlého mesta a boly teraz so sebou veľmi spokojné. Maugli nikdy predtým nevidel indického mesta, a hoci toto mesto bolo už zväčša iba hŕbami rumov, jednako sa mu videlo veľmi zázračným a skvostným. Za dávnych čias vystaval ho kráľ na nevelkom vrchu. Ešte vždy bolo vidieť kamenné hradské, vedúce hore k zničeným bránam, na ktorých trčaly ešte posledné spriešnelé triesky dreva pri polámaných zahrdza-

vených závesoch. Stromy narástly na valoch a prerástly i cez hradné múry; cimburia boly miestami rozváľané, miestami porúchané a divé ovíjavé rastliny visely v hodných chumáčoch z oblokov veží na valoch.

Veľký palác bez strechy korunoval najvyšší bod vršku a mramor dlažby na nádvorí ako i na obrubách vodometov bol popukaný a červenými i zelenými pruhmi a škvŕnami spestrený, ba vo dvore, kde bývali kráľovi sloni, boli i kremenné dlažby poodtiskané burinou a mladými stromy. Z paláca si mohol uzreť: rady a rady domov bez striech, shora hľadiac na mesto, porovnal si ho nevdojak s prázdnymi súšmi medovými, naplnenými temnotou; beztvárny kusisko skaly, ktorý bol kedysi modlou, stál stred štvorhranného priestranstva, kde sa križovaly štyri ulice; priehlbiny a jamy na rohoch ulíc naznačovaly ešte miesta dakedajších verejných studieň načieracích a spadnuté kupoly svätýň boli nahradené divými figovníky, rozrastajúcimi sa na všetky strany. Opice zvaly tieto rozvaliny svojím mestom a tváry sa, ako by pohŕdaly džunglistami preto, že bývajú v horách. Ale ani len to nevedeli, na čo boli budovy nastavané, ani ako ich treba použiť. Vše si posadaly do kruhov v sieni pri poradnej izbe kráľovej, hľadaly si blchy a tvrdili, že sú ľuďmi; alebo behaly sem a ta po domoch, striech zbavených, sbieranajúc kúsky dlažby a starého haraburdia a hromadiac to v kúte, ale potom zabudly, kde čo ukryly, a klbčily sa a ruvaly v húfoch, a zrazu i to nechaly a šly sa ihať na terasy kráľovskej záhrady, kde zo zábavy triasly stromce ružové a pomarančové, tešiac sa pohľadom na oprchávajúce kvety a cupkajúce ovocie. Prekutaly všetky chodby a tmavé tunely paláca i na stá tmavých malých izbíc, hoc si nikdy nezapamätały, ktoré miestnosti už videli a ktoré ešte nie. Jed-

nako sa sháňaly po jednej alebo po dvoch alebo po húfe, nazdávajúc sa, že všetko tak robia, ako to i ľudia robie vajú. Pily z cisterien a zakalili všetku vodu a potom sa preto kučkovaly a zrazu sa všetky shrkly a kričaly ani luza: „Niet v celej džungli nikoho, kto by bol taký múdry a dobrý a obratný a mocný a vznešený, ako je kmeň Bandarov.“ A potom zas všetko od počiatku zopakovaly, až keď sa im mesto zunovalo, vrátily sa znova na vrcholce stromov, úfajúc sa, že si ich obyvatelia džungle konečne všimnú.

Mauglimu, vychovanému prísne podľa zákonov džungle, nepáčil sa takýto spôsob života, ani ho nechápal. Opice ho dovliekly do Pustých Ložísk neskoro popoludní, a nie žeby boli šly spať, ako by si to Maugli po takej dlhej ceste bol dožičil, ale sa pochytyaly za ruky a tancovaly v kole, prespevujúc svoje hlúpe pesničky. Jedna z opic rečnila a povedala svojim druhom, že zatím Maugliho začína sa nová doba v dejinách národa Bandarov, lebo že im Maugli ukáže, ako treba spletať prútie a trstinu na ochranu proti dažďu a zime. Maugli odtrhol niekolko ovíjavých bylín a prepletal ich a opice sa vynasnažovaly napodobniť jeho prácu, ale po niekolkých minútach ich to nudilo, i začaly ťahať za chvosty svojich priateľov, alebo skákať, kašľúc, sem i ta štvornožky.

„Chce sa mi jest,“ riekoval Maugli. „Som cudzí v tejto časti džungle. Doneste mi potravy, alebo mi dovoľte, aby som si sám zapoľoval.“

Dvacäf až tricať opíc odcválalo, chcúc mu doniesť orechov a ovocia z divého dyňovníka, ale cestou sa začaly pasovať, i nevidelo sa im hodným námahy vrátiť sa s tým, čo im zbudlo z ovociny. Maugli bol celý doráňaný a nie menej nazostený ako hladný, i túlal sa po prázdnom

meste, odriekajúc silným hlasom s času na čas poľovnícke heslo cudzincov, ale odpovedi nedostával a presvedčil sa, že sa dostał naozaj na veľmi zlé iniesto.

„Všetko, čo Balú riekoł o kmene Bandarov, je číra pravda,“ pomysleł si. „Nemajú zákonov, ani hesla poľovníckeho, ani vodcov — iba hlúpe reči a malé obratné zlodejské ruky. A ak ma tu hladom umoria alebo zabijú, sám som si na vine. Ale musím sa pokúsiť vrátiť do svojej džungle. Balú ma sice vymláti, ale radšej sa tomu podvolím, ako mám tu naháňať ružové lístky s hlúpym kmeňom Bandarov.“

Ale ledvaže sa dostał ku hradbám mesta, keď ho opice už drmaly nazad, dohovárajúc mu, že ani nevie, aký je tu šťastlivý, a aby ho povdačnosti priučily, doštípaly ho náležite. Maugli zafal zuby, a nerieknuc slovíčka, siel s výjúcimi opicami na terasu povyše rezervoárov z červeného pieskovca, do poly plných dažďovou vodou. Tam stred terasy stál hodne porúchaný letohrádok z bieleho mramora, vystavaný k vôli královnám, ktoré boli už od sto ročí mŕtve. Kupolovitá strecha bola polorozvalená a jej rumy zahataly prístup do podzemnej chodby, vedúcej do paláca, ktorou kráľovny chodievaly; ale steny, stavané sochármami z prelamovaného mramora, boli ešte zachované a biele ani mlieko a utešené ornamenty boli posiate pestrofarebnými červenými karneolmi, žltohnedými jaspismi a belasými lazurovými kamienkami, a keď vyšiel mesiac zpoza vrška a svietil cez prelamovanú prácu, také tiene hádzal na zem, ani čo by to boli výšivky na čiernom zamate. Maugli, čo ako bol doráňaný, ospanlivý a hladný, nemohol sa ubrániť smiechu, keď Bandarci, a to i dvaciati odrazu, začali sa mu vychvaľovať, akí sú oni veľkolepí a múdri a mocní a vznešení, a aký je on hlúpy, keď

ich chce opustiť. „My sme mohutní. My sme slobodní. My sme slávni. Sme najobdivuhodnejší národ v celej džungli. Všetci to tvrdíme, a tak to musí byť pravda,“ vrekali. „A že si ty teraz naším poslucháčom, môžeš časom, čo od nás počuješ, rozchýriť medzi obyvateľmi džungle, aby si nás v budúcnosti všímali, a preto rozpoviemem ti všetko o našom rode, vynikajúcim nad všetky iné rody.“ Maugli sa tomu neprotivil a opice sa na stá a stá zhromaždili na terase, aby čuly svojich rečníkov ospevoval preslávenosť kmeňa Bandarov, a kedykoľvek niektorý rečník zamíkol, alebo mu para dochodila, vykrikovaly všetky vospolok: „To je pravda; to všetci dosvedčujeme.“ Mauglimu vše odkviaľa hlava v driemotách, už ledva žmurkal, a kedykoľvek sa jeho súhlasu dovolávaly, riekol im „áno“, lebo mu hlava brnela od škreku opíc. „Istotne ich pohrýzol Tabaki, šakal, a teraz zbesnely,“ uvažoval, „lebo toto je bezsporne besnota. Ba či ony nikdy nespia? Tamto sa blíži oblak, ktorý čo chvíľa zastre mesiac. Keď len bol ten oblak dosť veliký, aby som za tmy mohol ujsť. Lebo som už náležite vysilený.“

Na ten istý oblak číhali i jeho dvaja dobrí priatelia v porúchanej priekope s tamtej strany valov mestských, lebo Baghíra i Ká dobre vedeli, aké nebezpečné sú opice, keď sú vedno vo velkom počte, nechceli tedy riskovať nič. Opice sa štítia zápasu, iba vtedy sa pustia do boja, keď ich je sto na jedného nepriateľa, a málokto v džungli bojuje rád pri takých nerovných podmienkach.

„Pôjdem k západným valom,“ šeptal Ká, „a chytro sa skĺznom po šikmej zemi, to mi bude výhodnejšie. Už mi ich len neskočí odrazu vyše sto na chrbát, ale —“

„Viem to,“ riekol Baghíra. „Bár by bol už Balú tu; ale musíme sa i sami dvaja dať do roboty. Keď tamten

objavený kobrami). „Stoj tichúčko, braček, aby si nám mohližal nohami.“

Maugli stál tak nehybne, ako mu len dalo, kukajúc cez prolamované ozdoby a načuvajúc rozzúrený hurhaj bitky okolo čierneho leoparda — škrek, sekanie zubmi, dupot a hľboke, chriplavé vrčanie Baghírovo, keď vše pätil, skábal napred, zvŕtal sa, alebo sa vynoril z množstva nepriateľov, naň dorážajúcich. Od kedy sa narodil, bojoval Baghíra teraz po prvý raz na živoť a na smrť.

„Balú musí byť na blízku; Baghíra by neboli prišiel tam.“ uvažoval Maugli a potom skríkol nahlas: „Chod k vodovej nádržke, Baghíra. Preklbči sa k cisternám. Prebi na a ponor sa! Hľad sa dostat do vody!“

Baghíra ho počul a výkrik Maugliho, zradiaci mu, že chlapec je v bezpečnosti, dodal mu nových sín. Zúfanivo klesnil si cestu mlčky s kroka na krok rovno k rezervoárrom. Zrazu zaznel od porúchaných hradieb, najbližších k džungli, dunivý bojovný výkrik Balúho. Starý medved napäť sily do krajinosti, ale nevládal dôjsť prvej. „Baghíra,“ kričal, „tu som! Už leziem hore! Ponáhľam sa! Ahuvora! Kamene sa mi klžu pod nohami! No, len dočkajte, kým prídem, mizerní Bandarci!“ Zdýmajúc, došiel na terasu, len aby hned zmizol až po hlavu pod záplavou opíc, ale on si sadol pevne na zadné nohy a, vystrúc predné laby, pochytil toľko opíc, koľko vládal udržať, a bil nimi druhé, pravidelne trieskajúc, plieskajúc, ani keď lopaty kolesa na boku parnej lode s pleskotom obrábaču vodu. Vtedy začul Maugli buchot ako pri soskočení a zo špľachotania porozumel, že sa Baghíra prebojoval k nádržke vodovej, kde ho opice dosiahnuť nemohly. Leopard ležal celý udychčaný, vystrkujúc len hlavu z vody, kym opice obstaly v troch hustých radoch červené stupne

Baghíra. „Pojmime decko a podme preč. Aby sa na nás znova neoborily.“

„Ani pohnúť sa nesmú, kým im nerozkážem. Stojte, kde ste, ssss!“ Ká zasipel a mesto stíchlo zas. „Nemohol som dôjsť prvej, brat môj, hoci sa mi tak marí, že som počul, ako ma voláš“ — vyhováral sa Baghírovi.

„Ja — ja, možno som volal na teba v najtuhšom boji,“ odvetil Baghíra. „Balú, a si ranený?“

„Nie som si istý, či ma nerozkmásaly na sto malých medviedať,“ riekol Balú vážne, potriasajúc každou nohou zvlášt. „Jaj, veru som doráňaný. A tak sa mi vidí, že máme sa tebe, Ká, podakovať za naše životy — Baghíra i ja.“

„Čo len to! A kde je človeča?“

„Tu som, v klepci. Ale nemôžem vyliezť,“ zakričal Maugli. Kus kupoly viselo mu nad samou hlavou.

„Vezmite ho odtiaľto. Tancuje ani páv Mor. Rozmliaždi nám naše mladé,“ ozvaly sa kobry zdnu.

„Hahaha!“ rozosmial sa Ká, „to človeča má všade priateľov. Ustúpže trocha, človečatko, i vy sa skryte, jedovatá čeliadka. Zrútim tento mûr.“

Ká prezrel mûr pozorne, kým nezbadal sivkastú trhlinu v mramorovej ozdobe, svedčiacu o oslabenom mieste; so tri razy poklepal hlavou zlahka na ňu, chcel zistiť diaľku, a potom zdvihnuť asi šesť stôp svojho tela rovno od zeme, udrel s plnou silou nosom šesť ráz do mûru. Prelamované ozdoby sa roztrieskaly a spadly v celom oblaku prachu a drobných sutín a cez povstalý otvor vyliezol Maugli. Jedným skokom bol medzi Balúm a Baghírom, ovijúc ramenami mohutné šije svojich priateľov.

„Si ranený?“ pýtal sa ho Balú, nežne ho objímajúc.

„Som dotlčený, hladný, som i hodne pomliaždený; ale beda, vás doriadili ľažko, bratia moji! Ved krvácate.“

„Ani ony na sucho neobišly,“ riekoł Baghíra, olizujúc si pery a hľadiac na mŕtvoly opíc, ležiace na terase a okolo chatrany...

„Ale to je nič, to neškodí, len keď si nám ty zdravý, ty moja pýcha zpomedzi všetkých žabiek!“ zaskučal Balú.

„To neskoršie rozsúdime,“ riekoł Baghíra suchým hlasom, nezdajúcim sa nijako Mauglimu. „Ale tu je Ká, ktorému máme ďakovať za prajný výsledok bitky a ktorý tebe zachránil život; podakuj sa mu podľa nášho zvyku, Maugli.“

Maugli sa zvrtol a videl hlavu veľhada kolembať sa asi na stopu vyše svojej hlavy.

„Teda toto je človeča,“ riekoł Ká. „Má veľmi jemnú kožu a podobá sa trochu Bandarcom. Maj sa na pozore, človečatko, aby som si fa s niektorou opicou nezmýlil niekedy na mraku, keď premením znovu svoj úbor.“

„Jednej krvi sme, ty i ja,“ odpovedal Maugli. „Tebe ďakujem, že som ostal na žive tejto noci. Kedykoľvek vyhľadneš, čo zabijem, bude tvojou koristou, drahý Ká.“

„Ďakujem ti na stokrát, braček,“ riekoł Ká, hoci žmurkal lapajsky očima. „A čo takého zabíja smelý lovec, ako si ty? Len preto sa fa sputujem, aby som mohol ísť s tebou, keď pôjdeš najbližší raz na poľovačku.“

„Ja sice nič nezabíjam — na to som primalý — ale naženiem kozy do cesty tomu, komu sa zídu. Keď si hladný, príd ku mne a presvedč sa, že hovorím pravdu. Mám istú zručnosť v týchto — i vystrel svoje rúčky — „a ak by si sa niekedy dostal do klepca, budem ti môcť splatiť aspoň časť vdaky, ktorú dlhujem tebe, i Baghírovi i Balúmu. Dobrý lov vám prajem všetkým vospolok, dobrodincovia moji.“

„Dobre hovoril,“ zamrmrlal Balú, lebo Maugli poda-

koval sa veľmi pekne. Python položil na minútu zľahka hlavu na plece Maugliho. „Máš smelé srdce a zdvorilú reč,“ riekoł. „A s pomocou toho môžeš dospeť v džungli ďaleko, človečatko. Ale teraz odíd chytrou so svojimi priateľmi. Chod' sa vyspať, lebo mesiac už zachodi, a čo sa teraz odohrá, netreba ti vidieť.“

Mesiac skláňal sa už za pohorie. Obrys chvejúcich sa opíc, shíknutých na valoch a na cimburiach, boli ani ošarpaná traslavá obruba okolitých vecí. Balú sišiel k cisterne napiť sa a Baghíra počal si uhládziať srsť, keď sa Ká doplazil na prostred terasy a sklepol čeluste dovedna takým hromotným zvukom, že sa všetky opice zadívaly naňho.

„Mesiac zachodí,“ riekoł. „Či je ešte dosť svetla, aby ste videli?“

S múrov zaznelo tiché zabetákanie, lkaniu vetra vo vrcholcoch stromov podobné: „Vidíme, oj, Ká!“

„Dobre. Teraz začneš tancať — tanec hladu Káho. Sedzte ticho a — pozorujte.“ I otočil sa dva alebo tri razy vo velikom kruhu, kolembajúc hlavou s prava na ľavo. Potom začal robiť záviny a osmičky svojím telom a úhladné tekavé trojuholníky, prelievajúc sa do štvorcovitých i päťhranastých figúr, a zas sa poskrúcal kopcovite, neoddychujúc si pritom, ani sa neponáhľajúc a neprestajne hudúc hlbokým hlasom svoju zvláštnu pesničku. Pozvoľne stmievalo sa väčšmi a väčšmi, až napokon zmizly v tme ťahavé, premenlivé, prepletané závitky, iba čo bolo čuť šustanie hadej kože.

Balú a Baghíra stáli ani skamenelí s naježenými hrievami a vrčali tlmine a Maugli sa len díval a čudoval.

„Bandarci,“ ozval sa konečne Ká, „či môžete pohnúť nohou alebo rukou, ak vám nedovolím? Hovorte!“

„Bez tvojho dovolenia nemôžeme pohnúť ani nohou, ani rukou, oj, Ká!“

„Dobre! Podte všetci o krok bližšie ku mne.“

Rady opíč knísaly sa bezvládne napred, ba i Balú a Baghíra pohli sa nevdojak o krok bližšie s nimi.

„Bližšie!“ zasipel Ká a všetci sa pohli znova.

Maugli chytil Balúho i Baghíru, aby ich odviedol, a oba ozrutní dravci sa tak trhli, ani čo by ich bol zo sna vyplašil.

„Len podrž ruku na mojom pleci,“ šeptal Baghíra. „Len ma drž, lebo by som sa musel vrátiť — vrátiť ku Ká. Brr!“

„Vedť to starý Ká iba sa svíja a vystiera,“ riekol Maugli; „podieme preč;“ a všetci traja sa preklzli trhlinou v hradbách do chrasti.

„Uf!“ vydýhol si Balú, stojac znova pod tichými stro-mami. „Nikdy viacej by som sa nespolčil s Ká,“ a striasol sa na celom tele.

„Ten vie viacej ako my,“ mienil Baghíra, zachvejúc sa tiež. „Nech zostanem tam ešte chvíľočku, i sám by som mu bol vošiel do pysku.“

„Mnohí pôjdu tou cestou, kým vyjde mesiac znova,“ tvrdil Balú. „Bude mať dobrý lov, po svojej chuti.“

„Ale čo to všetko len znamená?“ spýtal sa Maugli, neznajúci nič o pythonovej očarujúcej sile. „Ja som inšie nevidel, iba obrovského hada, ako sa blázneve otáčal, až kým sa nestmilo. A nos mal celý doráňaný. Hojoj!“

„Maugli,“ zavrátil ho Baghíra nahnevane, „jeho nos bol k vôli tebe doráňaný, ako sú i moje uši, moje boky i moje laby a Balúho hrdlo i jeho plecia dohryzené tiež pre teba. Ani Balú ani Baghíra nebudú môcť si zapoľovať z chuti za mnohé dni.“

„Ani nespomínaj takých pleták,“ riekol Balú, „len keď máme zas naše človeča.“

„Pravdaže, ale nás ono stálo množstvo času, ktorý by sme boli lepšie užili na dobrých poľovačkách, stálo nás to hodne rán a srsti — ja som na chrbte dopoly ošklbaný — a nadovšetko trpela tým i naša česť. Lebo nesmieš zabudnúť, Maugli, že ja, čierny leopard, bol som prinútený volať hada Ká na pomoc, — a oba, Balú i ja, sme boli otupení ani malí vtáci pri pohľade na hladový tanec. A všetko toto, chlapča, stalo sa len preto, že si sa bavil s kmeňom Bandarov.“

„Veru; to je pravda,“ uznával Maugli zarmútene. „Som zlý a môj žalúdok sinúti preto veľmi.“

„Mf! Čo hovorí zákon džungle, Balú?“

Balú nechcel sice súčasť na Maugliho ešte útrap, ale zákon obíš nemohol a tak zamrmlal: „Lútostou sa nezbavíme trestu. Ale pamäтай, Baghíra, že je veľmi maľčký.“

„Na to budem pamätať; ale keď spáchal zlo, nechže si teraz zaň i potrpí. Maugli, či namietasť niečo proti tomu?“

„Nič. Zle som to vyparatiť; Balú i ty ste poranení. Zaslúžil som trest.“

Baghíra ho pacol so šesť ráz nežne, aspoň dľa pochopu leopardieho (také pacnutia by sotva zobudily niektoré z jeho mláďat), ale pre sedemročného chlapca to bol taký prísny výprask, akému vyhnúť by ste si priali. Keď bolo po tom, Maugli kýchol a mlčky sa posbieraní.

„A teraz,“ riekol Baghíra, „vyskoč mi na chrbát, braček, pôjdeme domov.“

Jedna z obdivuhodných krás zákona v džungli je, že trestom sú vyrovnané všetky účty. Dodatočného dohovárania nebýva.

Maugli si ľahol Baghírovi na chrbát a zaspal tak tuho, že sa ani nezobudil, keď ho složili doma v jaskyni.

PÔVOD STRACHU.

Vyschly jazerá — rieky sa scvŕkly,
priateľsky sme sa tu dovedna shŕkli;
lícā nám blčia, prach kožu páli,
všetci sme tesno brehy obstali;
strach pred suchotou myslé premenil,
túžbu po smrtení vykorenil.

Srna a srnča nič sa neboja
vychudnutého vlčiska z voja,
srnec pokojne hľadí na drapy
čo otcov hrtan roztrhly v zdrapy.

Vyschly jazerá — rieky sa scvŕkly,
svorne a družne sme sa tu shŕkli,
kým z tamtých mračien dážď sa prederie
a zruší naše vodné primerie.

Zákon džungle, ktorý je nanajstarší zákon sveta, ustálil pravidlá takmer pre všetky príhody, aké sa mohly vyskytnúť medzi obyvateľmi džungle, už je jeho zákonník nakoľko možno dokonalý a dobe i obyčajom prispôsobený. Ak ste čítali ostatné rozprávky, týkajúce sa Manguho, rozpamätáte sa, že strávil značnú časť života s vľčím vojom sionískym a že ho učil zákonom Balú, hnedy medved; a Balú mu i to povedal, keď sa chlapec stával netrpelivým pre ustavičné príkazy, že zákon je taký, ako obrovské liány¹), lebo každého prikváči a nik mu ne-

---

¹⁾ Rastliny ovíjavé v pralesoch.

Tento počasie medzi cudzími končí sa bojovaním — a mohli by pri tom ublížiť i môjmu človečaťu. Musíme však poshoveť a ísť sa presvedčiť, ako kvitne mohwa.“

Ale strom mohwa, ktorý bol Balúmu taký veľmi milý, onj jari vôbec nekvitol. Zelenasté, smotanovej farby, vonku podobné kvety usmrtila horúčava ešte pred pučaním, iba čo niekoľko nepríjemne zapáchajúcich lupienkov spadlo, keď medved, stojac na zadných nohách, potriašol stromom. Potom už pozvoľne vliezla nesmierna horúčosť až do samého srdca džungle, zafarbila chrasť zprvu do žlta, potom do hneda a napokon na čierno. Zeleň rastlín na bokoch úžľabín zošvŕkla, že sa podobala polamanému drótu s pokrútenými kožtičkami z mŕtvej hmoty. Ukryté plesá klesaly pozvoľne a skôravely, zachovaly pri kraji i najmenšiu poslednú stopu, ani čo by bola odliata v železe; šťavnaté steblá ovíjavých rastlín odpadly od stromov, ktoré ovíjaly, a zhynuly im pri kořnoch; bambusovisko soschýna, chrašťalo pri vánku horúceho vetra a moch sa odluštoval od braliec v strede džungle, až boly také holé a také horúce, ako chvejúci sa modrastý štrk na dne riečišta.

Vtáci a opice pošli na sever ešte na počiatku roku, bo dobre vedeli, čo nastane; a paroháči i divé svine vyrojili sa daleko až na znivočené polia dedinské, zhynúc vše na vidomoči ľudí, privysilených, aby ich zabili. Jastrab Čil len striehol a tučnel, lebo mal zdochlín nazbyt, a každý večer zvestoval dravcom, už prveľmi zoslabnutým, aby si mohli ísť vyhľadať svieže honbištia, že žhavé slnce usmraruje džungle na tri dni letku každým smerom.

Maugli, ktorý nepoznal dosiaľ opravdového hladovania, dal sa už i hľadať soschnutý trojročný med a vyškrabovať ho z opustených skalných brtí lesných všiel — bol

to med čierny ani tŕnky a scukrený až na prach. Ba číhal i na červiakov, zarytých hlboko pod kôrou stromov, a obral i osy o ich mladé červiačiky. Všetci paroháči v džungli boli vychudnuti na kožu, Baghíra mohol zabiť i troch za noc a ledva sa nimi nasýtil. Ale najhorší bol jednako nedostatok vody, lebo zver v džungli pije len zriedka, ale potom sa napije náležite.

A horúčosť len stúpala a stúpala a vyťahala všetku vlahu, až naostatok hlavné koryto Waingungy bolo jedinou riekkou, zvlažujúcou malým prúdom vody vyprahlé dno riečisťa; a keď Hathi, divý slon, žijúci niekoľko sto rokov, zazrel dlhý ostrý modrastý hrebeň úskalia zasychať v samom prostriedku rieky, vedel, že hľadí na Bralce Pokoja, a vtedy hned tam zdvihol svoj trúbovitý nos a vyhlásil „vodné prímerie“, ako pred ním vyhlásil ho i jeho otec pred polstoletím. Parohatá zverina i divé svine a byvoli opakovaly výkrik zachrípnuto; a jastrab Čil krúžil vo vzduchu široko a ďaleko, pištal a škriekal na výstrahu.

Zákon džungle zakazuje pod trestom smrti zabiť niekoho pri napájedlách, len čo je vodné prímerie vyhlásené. V džungli každý môže si niečo schvátiť, i keď je zverina zriedkavá; ale voda je voda, a keď je iba jeden prameň na uhasenie smädu, prestáva právo lovenia, keď obvatelia chrasti idú k nemu ukojiť svoje potreby. Za dobrých čias, keď je vody nadostač, tí, ktorí sa prídu napít dolu ku Waingunge alebo kamkoľvek inde, hrajú si o život, a toto nebezpečie je nemalou čiastkou čarovných nočných radovánok. Napredovať neslyšateľne, že ani lístok nezašuchoce; brodis sa až po kolená v plytčinách, šumiacich a stlmujúcich vonkajšie zvuky; piť, škúliac nazad zpoza pleca, a mať každý sval napnutý k prvému zúfanlivému skoku, ak by sa silne naľakal; pováľať sa na

pionočnatom pobreží a vrátiť sa s mokrým pyskom náležite vyčubrený k obdivujúcej čriede — to bolo všetkým hladkorohým, mladým byvolom najvyššou rozkošou, a to preto, že v každú chvíľu mohol sa vrhnúť na ne Baghira alebo Šír Kán, a premôct ich. Ale teraz bolo už i počasie na život a na smrť, lebo všetci obyvatelia džungle prichodili k sevrknutej rieke ukonaní a bez chuti, i tyger i medved i paroháči i byvoly a divé svine všetci vospolok — a pili kaňú vodu a zostávali nahnutí nad vodou, lebo už nemali sily hneď odísť.

Paroháči a kanci túlali sa celý deň, hľadali lepšiu potravu, ako sú suché kôry a zoschnuté listie. Byvoly už nenašly plynčín, v ktorých by sa mohly ochladiť, ani zeleneho obilia, ktoré by mohly podežmovať. Hadi opustili džungľu a sišli k rieke v nádeji, že si chytia zatúlanú žabu. Ovili sa na mokré kamene, a ani sa nepokúsili uštipnúť divú sviňu, keď ich svojím rylom, túrajúc sem a ta, sohnala s miesta. Riečne korytnačky vyhubil už dávno Baghíra, najumnejší z poľovníkov, a ryby sa pochovaly hlboko do rozschnutého, popukaného hliena. Bralce Pokoja ležalo stred plynčiny dlhému hadu podobné a drobné sčernené vlnky sipiac soschýnaly na jeho horúcich bokoch.

Sem chodieval Maugli každú noc k vôle chladu a spoločnosti. Najhladnejší z jeho nepriateľov sotva by sa bol vtedy ulakomil na chlapca. Holá koža prezrádzala jeho vychudlosť a zbedovanosť ešte väčšmi ako srstnaté kože druhov. Slnce mu vlasy vybielilo, až ich mal takej farby, ako kúdel, a rebrá mu trčaly ani priečne prúty na košiku a hrčovité mozole a otlaky na kolenách a na lakochoch od lezenia štvornožky boli podobné uzlíkom na steblach trávy. Ale jeho oči hľadeli zpod temnej kečky chladne a

pokojne, ved mu jeho radca v týchto trudných časoch, Baghíra, riekol, aby sa pohyboval pokojne, aby poľoval pomaly a aby nikdy, pre nič nestrácal dobrú mysel'.

„Zlé časy žijeme,“ riekol čierny leopard raz večer, keď bolo horúce ani vo vyni, „ale to prekonáme, ak dožijeme konca suchoty. Či máš plný žalúdok, človeča?“

„Mám sice akú takú hmotu v žalúdku, ale mi je zle od nej. Čo myslíš, Baghíra, či dažde zabudly na nás a nikdy sa k nám nevrátia?“

„Ale čoby! Ešte uvidíme mohwu v kvete a srnčatá stučnejú od mladej trávy. Podme dolu k Bralcu Pokoja, azda počujeme tam nejaké noviny. Vyhupni mi na chrbát, braček.“

„Teraz nie je čas vlieč bremeno. Ešte vládzem stáť a chodiť, hoci by sa nemohlo rieč o nás oboch, že sme vykrmene voly.“

Baghíra pozrel na svoj randavý, zaprášený bok a zašeptal: „Minulej noci zabil som vola v jarme. Taký som bol slabý, že by som si nebol trúfal skočiť naň, nech nie je zapriahnutý. Uau!“

Maugli sa zasmial. „Veru, sme my teraz chýrni polovníci. I ja som veľmi smelý — ved sa živím červiakmi,“ a oba sišli cez práskačce krovie k riečnemu brchu a k jeho sietovite popukaným, piesočnatým plynčinám, vystekajúcim z rieky na všetky strany.

„Voda sa už dlho neudrží,“ riekol Balú a pridružil sa k nim. „Pozrite priekom cez rieku! Tam sú šlaky ani chodníky ľudské.“

Na ploskom priestore za protajším brehom vyhynula neohybná, stepná tráva po stojačky; vyschla a skôravela. Udubasené chodníčky sŕn a kancov smerovaly všetky k rieke a poprerývaly nefarebnú rovinu prašnatými jarky,

sohanými cez trávu desať stôp vysokú, a hoci bolo ešte dočasne zavčasu, každá taká cesta hmýrila sa prvými príchodzími, ponáhlajúcimi sa k vode. Bolo pučuť, ako pokaliavalý lane i srnčatá v kúrňave prachu.

Povyše rieky, pri skrute pomaly tečúcej môravy okolo Bralca Pokoja a Strážcu Vodného Prímeria, stál divý slon, divý a vychradnutý Hathi so svojimi synmi. Pri svite mesiacom bolo vidieť, aký je a ako sa kláti sem a ta — neprestajne kláti. Trocha niže neho bol predný voj zveriny, niže boli divé svine a byvoly; a na protäjšom brehu, kde sa ozrutné stromy skláňaly až ku samej vode, bolo osobitne vyhradené miesto pre zvery mäsožravé: pre tygrov, vlkov, leopardov, medvedov a iných.

„Sme naozaj pod jedným zákonom,“ riekol Baghíra, brodiac po vode a hľadiac krížom cez rieku na rady vyrnutých rohov a stípnuto hľadiacich očú, kde sa srnci strkali s divými kanci sem a ta. „Dobrý lov prajem všetkým z mojej krvi,“ doložil a ľahol si po celej zdĺžke tak do vody, že mu jeden bok trčal z plytčiny, a potom zamrmkal medzi zuby: „Nebyť zákona, bol by to veľmi dobrý lov.“

Ostrý sluch sín zachytil poslednú vetu a naľakaný šepot šíril sa radmi. „Je prímerie! Pamäтай na prímerie!“

„Nechže je tam pokoj, pokoj!“ zamrmlal Hathi, divý slon. „Prímerie ešte trvá, Baghíra. Nie je na čase spoľňovať lov.“

„Ktože to vie lepšie ako ja?“ odvetil Baghíra, gúľajúc žltými očami hore riekou. „Ja sa živím korytnačkami a lovím si žaby. Ngaja! Prial bych si, aby som sa mohol nasýtiť chrumkavými ratolestkami!“

„I my si to prajeme, a to veľmi,“ zblačalo mladé srnča, narodené len tejto jari, ktorému sa terajšia jar naskrze nepáčila. Čo akí ubiedení boli obyvatelia džungle, smiechu

odolať nemohli, ešte i Hathi sa usmial, a Maugli, podoberajúc sa ležiačky laktami v teplej vode, rozosmial sa nahlas a spenil vodu, trepotajúc nohami od veselosti.

„Dobre si hovorilo, ročniatko,“ zavŕchal Baghíra. „Keď sa skončí prímerie, zapamätám si to v tvoj prospech,“ i zadíval sa prenikavo do tmy, aby bol bezpečný, že si srnča s iným srnčafom nezmýli.

Rozhovor sa postupne rozpriadol pozdĺž napájadiel. Počul si socajúce sa a funiace divé svine vymáhať si viacej miesta; byvoly ryčaly medzi sebou, keď sa prevaľovaly v piesočinách, a parohatá zverina rozprávala poľutovania-hodné jednotlivosti o svojich dlhých púťach za potravou. Kedy tedy vyzvedala sa križom cez vodu od mäsožravých zverov na jedno druhé, ale všetky noviny boli zlé a horúci vietor hučal cez džungľu medzi bralami a práskačkami konármami a roztrúseným prútím a smiešmi na vode.

„Už i ľudia mrú vedľa svojich pluhov,“ oznamoval mladý sambar. „Prešiel som popri troch od západu slnca až po noc. Ležali tichúčko a ich byvoly s nimi. Onedlho i my sa tak ticho vystremme.“

„Rieka od minulej noci zas opadla,“ riekol Balú. „Hej, Hathi, či si ty kedy videl suchotu, podobnú terajšej suchote?“

„Ale vedť to prejde, prejde to,“ tíšil ich Hathi, frkajúc si vodu na chrbát i na boky.

„Máme tu jedného, ktorý to už dlho nevydrží,“ riekol Balú, kosmo hľadiac na chlapca, ktorého miloval.

„Ale ja!“ skrikol Maugli rozhorečene, sadnúc si vo vode. „Nemám sice dlhej srsti, ktorá by mi kosti zakrývala, ale — keby sme tak s teba kožuch sdreli, Balú — — —“

Hathi sa zachvel pri pomyslení na také niečo a Balú pokarhal ho prísne:

„Človeča, to sa nesluší tak hovoriť s učiteľom zákona. Mňa ešte nikdy nevideli bez kože.“

„Ale vedľ som to ja zle nemyslel, Balú; len to som chcel označiť, že ty si — na príklad — ako kokosový orech v škrupine, a ja som taký istý kokosový orech, lenže bez škrupiny. Teraz tá tvoja hnedá škrupina — — —“ Maugli sedel, mal nohy skrižené pod sebou a zdôrazňoval svoje vysvetľovanie, posunkujúc ukazováčikom, ako to rád robieval, keď Baghíra vystrel svoju mäkkú pa-prču a sotil ho doluznačky nazad do vody.

„To je čím diaľ, tým horšie,“ horlil čierny leopard, keď sa chlapec, špliechajúc, zviechal z vody. „Najprv má byť Balú z kože odretý, a teraz ho pripodobňuješ ku kokosovému orechu. Maj sa na pozore, aby neurobil, čo niekedy urobia zrelé kokosové orechy.“

„A to by bolo?“ pýtal sa Maugli, vyprostiac sa v tú chvíľu z jeho pazúrov.

„Že by ti hlavu prebil,“ riekol Baghíra pokojne a ponoril chlapca znova.

„Nie je dobre strúhať žarty zo svojho učiteľa,“ riekol medved, keď bol Maugli už tretí raz do vody namočený.

„Že či to nie je dobre! Ale čože by ste radi? To naháča len behá sem a ta a stvára opiče žarty z takých, ktorí boli svojho času dobrí poľovníci, a najvznešenejších zpomedzi nás zo zábavy drme za fúzy.“ Bol to Šír Kán, chromý tyger, ktorý sa ohlásil, krivkajúc ku vode. Počkal chvíľočku, nasládzajúc sa vzrušením, vzbudeným jeho príchodom na profajšom brehu medzi paroháčmi; potom stlmil svárlivosť hlasu, svraštíl kožu na hlave a začal chlípať vodu a mrmlal: „Džungle sa staly teraz útulňou pre holé mládatá. Pozri sa na mňa, človeča!“

Maugli vzhliadol a zadíval sa naňho uprene a drzo, ako to len on vedel, a o chvíľu Šír Kán už odvrátil hlavu nevdojak. „Človeča tu, človeča tam,“ vrčal, pijúc ďalej. „Ten kratiš nie je ani muž, ani decko, ináč by sa mal bol zlakol. Na takto rok ho musím poprosiť o dovolenie, keď zabažím za pitím. Ovŕr!“

„I to sa môže stať,“ riekol Baghíra, hľadiac mu vytvare do očí. „I to sa môže stať, veru... Fuj, Šír Kán! rušaj! S akou novou hanebnosťou si zas prišiel sem?“

Chromý tyger namočil čeľuste i líca do vody a tmavé, olejovité pruhy stekaly mu s nich dolu riekou.

„Pred hodinou zabil som človeka,“ riekol Šír Kán chladne a ďalej si vrčal a mrmlal popod fúzy.

Rady zvierat sa zachvely v úžase a klátily sa sem a ta a ich počiatočný šepot zosilnel na výkrik: „Človeka! Človeka! Zabil človeka?“ Potom všetky zvieratá pozrely na Hathiho, divého slona, ale ten sa tváril, ako čo by nepočul. Hathi sa nikdy pred časom nezastarie do cudzích vecí, a to je jedna z príčin, že žije tak dlho.

„V takomto čase zabiť človeka! Či si inej zveriny nestretol?“ riekol Baghíra opovržlive, vytiahnuc sa z pospinnej vody a oprskujúc každú paprčku zvlášť, podľa obyčaje všetkých mačkovitých zvierat. —

„Zabil som ho do zásoby, a nie preto, aby som sa násýtil.“ Rozhorčený šepot sa obnovil a malé bledé oči Hathiho sa obrátily smerom, kde sa uvelebil Šír Kán. „Do zásoby,“ opakoval Šír Kán ĥahavo. „A teraz som prišiel, aby som sa napil a očistil. Či je tu niekto, kto by mi v tomto prekážal?“

Chrbát Baghírov sa vypäli lukovite ani bambusová trsf, keď ju silný vietor ohne, a Hathi zdvihol svoj dlhý chobot a prehovoril pokojne:

„Ty si ho zabil do zásoby?“ spýtal sa; a keď sa Hathi na niečo vyzvedá, je lepšie odpovedať hned.

„Tak je. Bolo to moje právo, lebo dnes je moja noc. Vedť ty vieš, oj Hathi!“ Šír Kán hovoril takmer zdvorile.

„Áno, viem,“ odpovedal Hathi; a po malej pomlčke doložil: „Či si už ukojil svoj smäď?“

„Pre dnešok už.“

„Tak odíd. Rieka je na pitie, a nie na poškvrnenie. Okrem chromého tygra by sa v týchto zlých časoch nikto svojím právom nevystatoval — teraz, keď trpíme všetci spolu — ľudia i obyvateľia džungle rovnako. Už či si čistý, alebo nečistý, chod do svojho brloha, Šír Kán!“

Posledné slová znely, ako čo by vyšly zo striebornej trúby, a traja synovia Hathihho pomkli sa napred o pol kroka, hoc to i nebolo potrebné. Šír Kán sa odplúžil, neopovážil sa ani mrmlať, lebo vedel — čo vedel i hockto druhý — že keď niečo dôjde do krajinosti, Hathi je pánom džungle.

„Akéže to právo Šír Kán spomínal?“ šeptal Maugli Baghírovi do ucha. „Zabiť človeka je vždy hanebné. To zákon hovorí. A teraz Hathi povedal —“

„Vedže sa ho spýtaj. Ja o ňom neviem, braček. Už či má právo, alebo nemá, keby ho Hathi neboli napomenul, bol by som dal ja príučku tomu chromému mäsiarovovi. Prísť k Bralcu Pokoja rovno od zabitého človeka — a ešte sa svojím skutkom i vystatovať, to je zlozvykom šakalovým. A krem toho nám i dobrú vodu zašpinil.“

Maugli čakal za chvíľočku, kým sa dosť neosmelil, lebo nik si netrúfal spýtať sa samého Hathihho, a potom zakričal: „A aké je právo Šír Kánovo, Hathi nás?“ Na oboch brehoch opakovali ozvenovite jeho slová, lebo oby-

vatelia džungle sú zvedaví, a práve videli niečo, čo krem Balúho, hľadiaceho veľmi zadumane, nikto nechápal.

„To je stará povest,“ riekoval Hathi; „povest, staršia od džunglí. Budte ticho všetci pozdĺž brehov a ja vám ju rozpoviem.“

Za dve tri minúty sa kanci a byvoly tisli a šfuchali a potom zagrúlili a zaryčali vodcovia čried jeden za druhým „už čakáme“ a Hathi vbrodil velikými kroky, kým neboli takmer po kolená v plytčine pri Bralci Pokoja. Hoc bol i chudý, vráskatý, so svojimi žltými kly jednako videl sa byť tým, čím bol v očiach celej džungle: jej pánom.

„Ved viete, detičky,“ začal, „že zpomedzi všetkého bojíte sa najväčšimi človeka.“ Mrmlanie súhlasu znelo odvšadial.

„Táto rozprávka týka sa teba, braček,“ riekoval Baghíra Mauglimu.

„Ale mňa? Ved ja patrím k voju — ja som lovec slobodného národa,“ odvetil Maugli. „Čože je mne do ľudí?“

„A vy ani neviete, prečo sa bojíte človeka?“ pokračoval Hathi. „Pre túto príčinu: Na počiatku džunglí, — a to nikto nevie, kedy to bolo, — chodili sme všetky zvery pospolu, nebáli sme sa druh druha. Za oných čias neboli suchoty, a lístie a kvety a ovocie rástlo odrazu na jednom strome a my sme nejedli inšie iba lístie, kvety, trávu, ovocie a kôru.“

„Aleže som rád, že som sa za oných čias nenašiel,“ riekoval Baghíra. „Kôra je iba na to dobrá, aby sme si na nej pazúry ostrili.“

„A pánom džunglí bol Tha, najprvší zo slonov. On vytiahol svojím rypákom džungle z hlbokých vôd, a kde

rozbrázdil zem svojimi kly, tadiaľ tiekly rieky, a kde dupol nohou, tam povstaly jazerá s dobrou sladkou vodou, a keď fúkol cez chobot — takto — nuž sa stromy vyvračaly. Tak spravil Tha džungle; a tak mi to rozprávali.“

„A rozprávaním neutratila povesť na tuku,“ šeptal Baghíra, a Maugli sa chichotal do dlani.

„Za oných čias nebolo ešte obilia, ani dýň, ani korenia, ani cukrovej trsti, ani takých malých chalúp, aké ste už všetci videli; obyvatelia džungle ani len nechyrovali o človeku, ale si žili svorne vedno v džungli, tvorili jednu rodinu. Ale zrazu začali sa domenúvať o potravu, hoc bolo paše dosť a dosť pre všetkých. Zleniveli. Každý by bol nedbal nasýtiť sa tam, kde ležal, ako sa to vše i nám pridá za prajných jarných pršok. Tha, prvý slon, bol veľmi zaujatý robením nových džunglí a vovádzaním riek do nových korýt. Nemohol byť všade prítomný a tak ustanobil prvého tygra za správca a sudcu v džungli, ku ktorému sa mali všetci obyvatelia džungle utiekať so svojimi spormi. Vtedy sa ešte prvý tyger živil ovocím a trávou s ostatnými. Bol taký veliký, ako som ja, a bol veľmi krásny, celý celučičký takej farby, ako je kvieťa žltej liány. Nemal pruhov ani pásov na srsti za oných dobrých čias, kým džungle boly ešte mladé. Všetci obyvatelia džungle prichodili k nemu a nebáli sa ho, a jeho slovo bolo zákonom v džungli. Nezabúdajte, že sme boli vtedy jednou rodinou. Ale raz v noci vypukol svár medzi dvoma capmi — taký spor, aký teraz i vy hladíte riešiť hlavami a prednými nohami — a povesť hovorí, že keď si tí dvaja dohovárali pred prvým tygrom, ležiacim medzi kvietím, drhol tygra jeden z capov rohami a prvý tyger v zlosti zabudol, že je správcom a sudcom džungle, vrhol sa na capa a vytruštil mu väz.

Až po tú noc nikdy nikto z nás neumrel, a keď prvý tyger zbadal, čo vykonal, bol celý šialený od zápachu krvi, ušiel na sever do močarísk a my v džungli, zostanúc bez sudcu, začali sme bojovať medzi sebou! Tha počul lomoz a vrátil sa; a niektorí z nás mu žalovali toto, druhí zase iné, a sám zazrel mŕtvého capa medzi kvetmi a spýtal sa, kto ho zabil, ale nikto z džunglistov mu to vyjniť nechcel, lebo sime boli všetci zbláznení od zápachu krvi, ako nás to poblázni až do dnešného dňa. Behali sme v kruhoch sem a ta, virgajúc a vreštiac a potriásajúc hlavami. A preto rozkázal Tha stromom nízko visiacim i ovíjavým rastlinám v húštine, aby poznačili vraha capovho, žeby ho poznal, keď sa s ním síde; a potom sa spýtal: „Kto chce byť teraz správcom džungle?“ I vystúpila sivá opica, žijúca na konároch stromov, a riekla: „Teraz chcem byť ja správcom džunglí.“ Tha sa rozosmial a riekoľ: „Nechže bude po tvojom,“ a odišiel veľmi rozhnevaný.

Dietky, ved poznáte sivú opicu. I vtedy bola taká, aká je teraz. Najprv sa tvárla veľmi umne, ale o chvíľočku sa začala škrabat a skákať hore dolu, a keď sa Tha vrátil, našiel ju viset dolu hlavou na konári a posmievat sa tým, ktorí stáli dolu a ju vysmievali. A tak nebolo nijakej kázne v džungli, iba si počul hlúpe táranie a nesmyselné reči.

Svolal nás tedy Tha a riekoľ: „Váš prvý sudca prividel džungle smrťou, druhý uvalil na ne potupu. Je tedy na čase postaviť vás pod zákon, a to pod zákon, ktorý by ste prestúpiť nesmeli. Teraz sa oboznámite so Strachom, a keď skúsite, čo je Strach, pochopíte, že on je vaším pánom a ostatné už potom príde.“ My džunglisti sme sa spýtali: „A čo je Strach?“ A Tha riekoľ: „Hla-

dajte ho, a keď ho najdete, zviete.' Tak sme chodili hore dolu po džungli, hľadajúc Strach, až terajšie byvoly —"

„Uf!" ozval sa Mysa, vodca byvolov s ich piesočnatého ložiska.

„Áno, Mysa, byvoly to boli. Tie sa raz vrátily s novinou, že v jednej z jaskýň v džungli sedí Strach a že nemá srsti a že chodí na zadných nohách. My ostatní obyvatelia džungle pobrali sme sa za čriedou byvolov, až sme došli k onej jaskyni, a Strach stál pri samom vchode a bol ako byvoly rickly, bez srsti a chodil na zadných nohách. Ledvaže nás zazrel, skríkol, a jeho hlas nám nahnal práve taký strach, aký nám naženie i teraz, a my hybaj v útek, šliapali sme druh druha a drmali a socali sa navzájom, čo sme boli takí predesení. A tej noci, ako mi rozprávali, nepolíhali sme si, obyvatelia džungle, vedno, ako sme to robievali obyčajne, ale si ľahol každý rod zvlášť, prasa s prasci, srnca so srnami, rohatý zver s rohatými, kopytnatý s kopytnatými — rovný sa družil k rovnému, a tak sme ležali v húštinách, chvejúc sa od strachu.

Iba prvý tyger neboli medzi nami, lebo sa ešte vždy skrýval v môraváčach severných, a keď sa dostal k nemu chýr o tom tvore, ktorého sme videli v jaskyni, riekol: „Pôjdem k tomu tvorovi a vytruštím mu väzy." I bežal celú noc, kým neprišiel ku jaskyni, ale stromy a ovíjavé rastliny, pamätlivé rozkazu Thaho, spustily konáre a poznačili ho cestou, nakresliac mu pruhy na chrbte, na bokoch, na čele i na lícach. Kdekoľvek sa ho dotkly, tam povstal znáčik a pruh na jeho žltom kožuchu. A tie pruhy majú i jeho potomci až do dnešného dňa! Keď prišiel do jaskyne, Strach, ten bez srsti, vystrel ruku a nazval ho „pruhovaným, prichodiacim no-

cou' a prvý tyger sa naľakal tvora, nemajúceho srsti, a s revom zutekal nazad ku močiariskám."

Tu sa Maugli potajomky smial, s bradou vo vode ponorenou.

„Tak hlasne reval, že ho Tha počul a vyzvedal sa ho: „Čo ťa zarmútilo?“ A prvý tyger zdvihol pysk k novostvorenému nebu, ktoré je teraz už také staré, a riekoł: „Vráť mi moju moc, oj, Tha. Som znevážený pred džungľami, lebo som ušiel pred tvorom bez srsti, ktorý ma prezýval.“ „A prečo?“ vyzvedal sa Tha. „Lebo som celý zavláčený hlienom z močarísk,“ odpovedal prvý tyger. „Chod teda, vykúp sa a poválaj sa na mokrej tráve; ak je to hlien, istotne sa smyje,“ radil Tha. A prvý tyger plával a čubril sa vo vode a potom sa otieral o trávu a váľal sa a váľal, až sa mu džungľa pred očima krúžila, ale ani škvŕnôčka mu s kožucha nesišla, a Tha, prizerajúci sa mu, sa smial. I riekoł prvý tyger: „Co som urobil, že ma toto prikváčilo?“ A Tha odvetil: „Zabil si capa a tým si pustil Smrť do džungle a so Smrťou prišiel Strach, odtedy sa obyvatelia džungle boja medzi sebou navzájom, ako sa ty bojís tvora bez srsti.“ Ale prvý tyger odporoval: „Oni sa mňa nikdy báť nebudú, ved ich poznám od samého počiatku.“ Tha riekoł: „Chod a presvedč sa.“ A prvý tyger behal sem a ta, vábil k sebe hlasne prasce, srny, kancov, sambarov a všetkých obyvateľov džungle, ale všetci zutekali pred ním, ktorý bol predtým ich sudcom, lebo sa ho báli.

A tak sa prvý tyger vrátil, lebo to všetko nalomilo jeho pýchu, i búchal hlavou o zem, šklbal všetkými nohami zem a volal: „Pamäťaj, že som bol niekedy pánom džungle. Nezabúdaj na inňa, oj, Tha! Nechže sa i moje deti rozpolomínajú, že boli časy, keď som bol bez úhony

a keď som nepoznal strachu!“ A Tha riekoł: „Aspoň to ti urobím po vôle, pretože sme spolu videli, ako povstaly džungle. Za jednu noc do roka bude všetko tak, ako bolo pred zabitím capa, a to sa vzťahuje na teba a na tvora bez srsti, ktorý sa volá Človek; nebudeste sa ho báť, ale on sa bude báť vás, ani čo by ste boli sudcami v džungli a pánni všetkých vecí. Ale mu preukáž milosrdenstvo v onu noc jeho strachu; lebo sám vieš, aký je strach.“

Prvý tyger odpovedal: „Súhlasím s tým.“ Ale keď pil najbližší raz, zazrel vo vode čierne pruhy na svojich bedrách a na bokoch, i prišlo mu na um meno, akým ho nazval tvor bez srsti, a rozhneval sa náramne. Asi za rok žil v môravách, čakal, kedy Tha splní slub. A raz v noci, keď Mesiačkov Šakal (Večernica) stál jasne nad obzorom džunglí, cítil, že nastala jeho noc, i pobral sa k jaskyniam, aby sa tam sišiel s tvorom bez srsti. I stalo sa všetko tak isto, ako to Tha slúbil, lebo tvor bez srsti svalil sa pred ním od strachu a ležal doluznačky po celej dĺžke a prvý tyger sa vrhol naň a zlomil mu väzy, lebo sa nazdával, že je iba jeden taký tvor v džungli a že teraz už bude po strachu. Potom, oňuchávajúc zabitého, počul, ako sa Tha poberá dolu s vrchov severných, a zrazu zaduňal hlas prvého zpomedzi slonov, hlas, ktorý počujeme i teraz.“

Hrom burácal nad vyprahnutými od sucha popukanými kopci, ale dažďa nedonášal, iba čo sa blýskavica kmitala oslepujúco za hrebeňmi pohoria — a Hathi pokračoval:

„Ten hlas sa ozval, kárajúc ho: „Či je to tvoje milosrdenstvo?“ Prvý tyger olizoval si pery a riekoł: „Čože ti na tom záleží? Zabil som Stracha.“ A Tha riekoł: „Oj, ty slepý a hlúpy. Teraz si uvoľnil Smrti nohy, ona ti

bude stále v pätách, kým neumreš. Naučil si Človeka vraždiť!“

Prvý tyger stál stŕpnutý nad svojou obešou a riekol: „Teraz je taký, aký bol cap. Už niet Strachu. Teraz budem znova sudcom nad obyvateľmi džungle.“

Ale Tha mu povedal: „Nikdy viacej obyvatelia džungle neprídu k tebe. Nikdy viacej neprekrižujú ciest tvojich, ani nezaspia v tvojej blízkosti, ani nepôjdu za tebou, ani sa nepopasú pri tvojom dúpäti. Len Strach pôjde za tebou, a ani sa neobadáš, keď fa zrazu opanuje. Jeho nástrahou unikne ti zem pod nohami a ovíjavé rastliny fa budú drhnúť na hrdle a pne stromov sa srastú nad tebou tak vysoko, že ich nepreskočíš, a naostatok si vezme tvoj kožuch a bude doňho okrúcať svoje mladé, aby ich chránil pred zimou. Ty si mu nepreukázal milosrdenstva, ani on sa neslutouje nad tebou.“

Ale prvý tyger bol veľmi smelý, lebo jeho noc ešte vždy trvala, i riekol: „Thaho sľub je Thaho sľub. Azda mi len neodnímeš moju noc?“ A Tha sa osvedčil: „Tá jedna noc je tvoja, ako som ti slúbil, ale ju draho zaplatíš. Naučil si človeka zabíjať, a on je chápavý žiak.“

Prvý tyger riekol: „Ved je tu pod mojou labou, tu som mu zlomil chrbtovú kost. Nechže zvedia džungle, že som zabil Stracha.“

Tha sa zasmial: „Ty si zabil len jedného zpomedzi mnohých, a ty sám to rozhlásiš po džungli, lebo je už po tvojej noci!“

I nastal deň. Z jaskyne vyšiel druhý tvor bez srsti, zazrel na chodníku zabitého druha a nad ním prvého tygra, schytíl zaostrenú palicu — — —“

„I teraz hádžu predmetmi, ktoré fa zmrzačia,“ ozval sa Sahi, šramotiaci pri brehu; lebo Sahiho pokladali Gon-

di¹) za neobyčajne dobrú pochútku — nazývali ho Ho Igú — a Sahi by bol mohol rozprávať všeličo o prekliatej gondskej sekerke, svištiacej ani šidlo krížom cez čistinku.

„Bola to zaostrená palica, aké dávajú na dná klepcov v jamách,“ pokračoval Hathi; „a keď ju zalúčil, zaryla sa palica prvemu tygrovi hlboko do boku. I stalo sa celkom tak, ako Tha predvídal, lebo prvý tyger behal a reval hore dolu po džungli, kým sa mu nepodarilo vytiahnuť si z rany palicu, a džungle zvedely, že tvor bez srsti vie ubližiť zdaleka, a bály sa teraz ešte väčšmi ako predtým. A tak sa rozchýrilo, že prvý tyger naučil zabíjaniu tvora bez srstí — a vy viete dobre, kolko zla sme preto zakúsili všetci od tých čias, kolkých z nás zmárnily osídla a klepce po jamách a ukryté pasce a letiace palice a tie muchy, ktoré sa tak hlboko a bolestne vryjú a ktoré vyletia z bieleho dymu (Hathi mal na mysli strelnú zbraň), a červené kvieťa, ktoré nás z brlohov vyženie do otvoreného poľa. Iba za jednu noc do roka bojí sa tygra tvor bez srsti, ako to Tha slúbil, a nikdy sa tyger nepričinil, aby sa ho menej bál. Kdekoľvek ho najde, tam ho zabije, pamätá na zneváženie prvého tygra za drievnych dôb. Ale inokedy chodí Strach voľne hore dolu po džungli, či vo dne či v noci.“

„Aj! Au!“ bedákala zverina, myslala na všetko to, čo to pre ňu znamenalo.

„A len vtedy, keď nás všetkých veliké spoločné nebezpečenstvo opanuje, ako teraz, môžme sa my džunglisti zbaviť na čas našich drobných obáv a síť sa svorne na jednom mieste ako teraz.“

---

¹) Praobývateľia indických pralesov.

„Iba za jednu noc do roka bojí sa človek tygra?“ spýtal sa Maugli.

„Iba za jednu,“ odvetil Hathi.

„Ale ved' ja — ved' my — ved' celá džungľa vie, že Šír Kán zabije človeka i dva tri razy za mesiac.“

„Pravdaže. Ale vtedy skočí naň od chrbta a odvráti hlavu, keď ho srazí, lebo je celý predesený. Len keď nastane jeho noc, ide priamo dolu do dediny. Tam sa prechádza medzi domami a tisne sa do dverí a ľudia padajú pred ním doluznačky, a on si zpomedzi nich vyberie svoju obet. Jedného človeka zabije v onu noc.“

„Ojój!“ pomyslel si Maugli a prekoprcol sa vo vode. „Teraz už chápem, prečo chcel Šír Kán, aby som pozrel na neho. Ono sa mu to sice nepodarilo, lebo mi nemohol hľadať do očí, — a — a ja som sa mu veru nehodil k nohám. Ale ved' je to zrejme; ja nie som človek, keďže patrím k slobodnému národu.“

„Hm!“ zamrmkal Baghíra tlmine. „A či tyger vie, kedy nastane jeho noc?“

„Nezvie to vopred, iba keď sa Šakal Mesiačkov prederie cez večerné hmlly. Vše býva za suchých dní letných a vše za daždivej časti roka — táto jediná noc tygrova. Ale nebyť prvého tygra, ani tej noci by nikdy nebolo, ani nikto z nás by nevedel, čo je strach.“

Zverina zastenala žalostne a Baghírove pery skrívily sa zlostným úsmevom. „A či ľudia znajú túto — bájku?“ pýtal sa.

„Okrem tygra a nás slonov, potomkov Thaho, nepozná ju nikto. Teraz ste ju vy pri napájadlách počuli, a ja som dohovoril.“

Hathi namočil svoj rypák do vody na znak, že sa mu nechce viac rozprávať.

„Ale — ale — ale,“ riekol Maugli a obrátil sa k Balúmu, „prečo sa prvý tyger neživil i nadalej trávou, listím a stromami? Ved iba čo vytruštil capovi krk. Nezožral ho. Čo ho navnadilo na horúce mäso?“

„Stromy a ovíjavé rastliny ho poznačily, braček, a narobily mu pruhov, aké na ňom i dnes vidíme. Nikdy viacej nechcel jest ich ovocie; ba vŕsil sa od tých čias na paroháčoch a na druhých, živiacich sa rastlinnou potravou,“ riekol Balú.

„Tak ty poznáš tú rozprávku? Hej? Prečože som ju nikdy nepočul?“

„Pretože džungle sú plné takých rozprávok. Keby som ti ich začal rozprávať, nedošiel bych do konca kraja. Aby si mi vari už pustil ucho, braček?“

„TYGER, TYGER!“

Čo s tvojím lovom, ty smelý lovec?

Postriežka dlhá, presmutný konec.

A kde máš korist, za ktorou s' bažil?

Žije si v džungli, darmo som strážil.

Kde twoja sila, pýcha divoká?

Rudými prúdy z bokov vymoká.

A kam sa vlečieš po ťažkom boji?

Chcem doliezať domov, skončiť v pokoji.

Vráťme sa ta, keď Maugli po boji s vlkmi a tygrom opustil vlčí brloh, sišiel k oráčinám, kde žili dedinčania, ale tam nezostal, lebo to bolo priblízko džungle; vedel, že na porade znepriateľil si na smrť nejedného. Bral sa teda ďalej, nepúšťajúc sa hrbolastej cesty, vedúcej dolu dolinou, a šiel po nej vytrvalým voľným krokom asi dvacäť mil, kým neprišiel do kraja neznámeho. Dolina ústila do širokého priestoru, posiateho balvanmi a poprevíjaného úžlabinami s horskými bystrinami. Na jednom konci bola dedinka a na druhom siahala hustá chrasť v polkruhu po samé pasienky a tam sa končila, ani čo by ju bol inotykovou odťal. Po celej rovine páslo sa stádo kráv a byvolov, a keď malí chlapci, dozerajúci na statok, zazreli Maugliho, zjačali a zutekali, a žltí psi — vyvrheli, akých sa v blízkosti každej hindustánskej dediny pl. o potuluje, sa zúrivo rozbrehali. Maugli kráčal nemýlene ďalej, lebo bol vyhľadnutý, a keď došiel k bráne dedinskej, veliký

tŕňový ker, ktorý na mraku zaťahovali ku bráne, zazrel odtisnutý nabok.

„Uf!“ riekoval, lebo prešiel už cez takéto zatarasenia na svojich nočných potulkách za jedlom. „Teda ľudia i tu sa boja obyvateľov džungle.“ Sadol si ku bráne, a keď videl vyjsť mužského z dediny, vstal, otvoril ústa a ukázal na ne, chcúc naznačiť, že si žiada niečo zjest. Mužský vyvalil oči na Maugliho a potom bežal nazad hore jedinou ulicou dediny, volajúc hlasne na knižaza, vysokého a tučného mužského v bielom odevu s červenými a žltými znakmi na čele. Knižaz prišiel k bráne a s ním najmenej sto ľudí, ktorí sa dívali uprene na Maugliho, shovárajúc sa pritom a vykrikujúc a ukazujúc naň.

„Ale že nemá viac slušnosti ten človečí národ,“ pomyslel si Maugli. „Iba sivé opice by sa tak chovaly, ako títo tu.“ I odšuchol si dlhé vlasy s tvári, a svraštiač čelo, hľadel mrzutý na celý dav.

„A čohože sa tu máte ľakať?“ ozval sa konečne knižaz. „Len sa prizrite jazyvám na jeho ramenách a na nohách. Je to iba vlčie odchovanča, ubehnuvšie z džungle.“

Pravdaže Maugliho v hre vŕcatá neraz drsnejšie chvatly, ako zamýšľaly, i mal plno bielych prúžkov po ramenách i po nohách. Ale by mu ani vo sне nebolo prišlo na um rieciť, že je pohryzený, lebo dobre vedel, aké je skutočné uhryznutie.

„Arré! arré!“ ľutovaly ho so dve ženy, shovárajúce sa. „Chudáčik, musel sa dať vlkom hrýzť! A je to pekný chlapec. Aké má ohnivé oči! Na moju dušu, Messua, ten sa ponáša na tvojho syna, ktorého ti tyger uniesol.“

„Nechže sa mu prizrem,“ riekla žena, ozdobená fažkými medenými obrúčkami na zápästiach i na členkoch, a prícloniac si dlaňou oči, zadívala sa na Maugliho. „Na-

ozaj mu je podobný. Je sice štíhlejší, ale má ten samý pohľad, ako mal môj chlapec.“

Kňaz bol múdry mužský a vedel, že Messua je ženou najbohatšieho občana v dedine. I vzhliadol k nebesám a rieko slávnostne: „Čo džungle vzaly, to džungle nahrádzajú. Vezmi chlapca k sebe do domu, sestra milá, a nezabudni ctisť si kňaza, ktorý vie nazreť i do hlbok ľudského života.“

„Na vola, ktorým ma vykúpili,“ rieko si Maugli, „veď všetky tieto reči sú také, ani čo by ma zas prehliadal nejaký voj. Nuž dobre, keďže som človek, nechže som človek!“

Húf ľudí sa porozchodil, keď žena odviedla Maugliho do chalupy, kde mala: posteľ, na červeno zafarbenú; veľký hlinený súsek na zbožie, čudnými vypuklými vzorkami zdobený; pol tucta medených hrncov na varenie; v malom výklenku obraz indického bôžika a na stene nazajstné zrkadlo, aké predávajú na dedinských trhoch asi po štyričať halierov.

Dala sa mu napiť hodný dúštek mlieka, dala mu kus chleba a potom, položiac mu ruku na hlavu, pozrela mu hlboko do očí; myslela si, že je to možno skutočne jej vlastný syn, ktorého jej tyger uchvátil a ktorý sa teraz vrátil z džungle. I zavzdychla si: „Nathú, ó Nathú!“ Ale Maugli nedával na javo, že by mu to meno bolo známe. „Či sa nepamätáš, keď som ti kúpila nové topánočky?“ I ohmatala mu nohu, ale tá bola takmer taká tvrdá, ako roh. „Nie,“ rieckla zarmútene; „na týchto nohách nebolo nikdy topánok, ale že sa tak veľmi ponášaš na môjho Nathúho, budeš mojím synom.“

Mauglimu bolo nevoľno, lebo nebol predtým ešte nikdy pod strechou: ale pozrúc na krov, slanou krytý, videl,

„Do toho má i druhý slovo. I ja som si dal malý sľub. Ale je vždy dobre vedieť o všetkom. Dnes večer som sice ukonaný — hrozne ukonaný novými vecami, Sivoško môj, — ale ma len vždy uvedom o všetkom.“

„A nezabudneš, že si vlk? Nezabudneš na nás tu medzi ľuďmi?“ pýtal sa Sivák úzkostlive.

„Nikdy. Vždy budem pamätať, že ľúbim teba i všetkých z našej jaskyne; ale i to si zapainätám, že ma vysúdili z voja.“

„Ale ta môžu vysúdiť i z iného voja. Ľudia sú len ľudia, braček, a ich reči nezavážia viac ako kŕkanie žiab v močiari. Keď sídem zas k tebe, počkám ťa v bambusovisku na úvratí pri pasienkach.“

Za tri mesiace Maugli takíner ani nevykročil z dediny, čo sa tak horlive učil prispôsobiť obyčajom a zvykom ľudí. Prvé, čo mu hrozne prekážalo, bolo, že musel nosiť šatu na bedrách, potom sa naučil poznávať peniaze, o ktorých nemal doteraz ani tušenia, a oboznámil sa s oraním, hoci neuznával, že by oranie bolo potrebné a prospešné. Okrem toho mal mnoho galiby s deckami dedinskými. Na šťastie ho zákon džungle naučil opanovať sa, lebo v džungli závisí od toho nielen život, ale i potrava, aby sa každý vedel premôcť v pravú chvíľu; ale keď sa mu deti posmievaly, lebo sa nechcel baviť, alebo nechcel púštať papierových drakov s nimi, alebo že zle vyslovil niektoré slovo, iba preto sa premohol a neschytíl ich a nedodrúzgal, že sa mu zdalo na pravého lovca nedôstojným zapodievať sa drobnými nahými kratišmi. A okrem toho si ani neboli vedomý svojej sily. V džungli cítil predobore svoju slabosť v porovnaní so silou dravcov, ale tu v dedine si ľudia povrávali oňom, že je silný ani byvol. Isteže nemal ani tušenia o strachu, lebo keď sa mu raz dedinský

kňaz vyhľážal, že rozhnevá modlu, keď bude dežmoval kňazove hradby mangové (jemné dyňovité ovocie), Maugli doniesol modlu do bytu kňazovho a požiadal kňaza, aby ju rozsrdil, že by bol Maugli blažený, keby mohol zápasit s ľhou. Nad tým bolo potom veliké pohoršenie, ale kňaz všetko zahladil, keď Messuin manžel obetoval hodne strieborných peňazí, aby utíšil modlu. Nemal poňatia ani o rozdieloch, aké sa podľa kast medzi ľudmi robia. Keď hrnčiarov somár spadol do jami na hlinu, Maugli ho za chvost vytiahol a pomáhal hrnčiarovi nakladať naň tovar, keď mal ísť na trh do Khanhiwary. I to bolo veľmi pohoršlivé, lebo hrnčiar patrí k nízkej kaste a jeho somár je ešte i od neho horší. Keď ho kňaz pre toto hrešil, Maugli mu pohrozil, že posadí i jeho na somára, a tak radil kňaz Messuiemu manželovi, že bude najlepšie dať chlapcovi čím skôr nejaké zamestnanie, a dedinský pohlavár riekoval Mauglimu, že na druhý deň má ísť s byvolmi na pasienku a strážiť ich, kým sa budú pást. Nikoho by tento rozkaz nebol tak uveličil, ako Maugliho, a hned v ten samý večer, keďže mu zverili dedinský úrad, šiel do krúžku, schodivšieho sa každý večer na murovanej plošine pod veľkým figovníkom. Bol to dedinský klub, kde sa schádzali a fajčievali pohlavár s hlásnikom a s holíčom, znajúcim všetky dedinské klebety, i so starým Buldeom, poľovníkom dedinským, majiteľom pušky s veľkou hlavňou. Opice sedely a džavotaly na najvyšších konároch stromu a v dutine pod plošinou žila kobra, dostávajúca každý večer na mištičke mlieko, lebo bola svätá; a starci sedeli okolo stromu dlho do noci, shovárajúc sa a bafkajúc zo svojich huqov (vodových fajočiek). Rozprávali si predívne bájky o bohoch, o ľuďoch a o duchoch; a Buldeo rozprával ešte čudnejšie veci o zvykoch dravcov

v džungli, až dešom, sediacim a načúvajúcim mimo plošiny, div oči z jamek nevyskočily od úžasu. Väčšina rozprávok mala za predmet zvery, lebo vedľ mali džungle pred samými dvermi. Jelene a srny i divé svine neraz im roztúraly siatiny a s času na čas uniesol si tyger na mraku i človeka z blízkosti dedinskej brány.

Maugli vedel niečo o tom, o čom sa shovárali, i neraz pokryl si tvár dlaňami, aby nevideli, ako sa smeje, kým Buldeo, majúci pušku s veľkou hlavňou preloženú cez kolenná, sypal prepodivnú rozprávku za rozprávkou, až sa Mauglimu plecia triasly.

Buldeo vysvetľoval, že tyger, uchvátivší Messuinho syna, neboli obyčajný tyger, ale že bol posadlý duchom bezbožného, starého úžerníka, umrevšieho pred niekoľkými rokmi.

„A viem, že je to pravda,“ uisloval, „lebo Purun Dass kríval od tej bitky, ktorú dostal vtedy, keď sa ľud proti nemu vzbúril a spálil mu knihy, a tyger, ktorého spomínam, tiež kríva, lebo jeho lapy nezanechajú rovnomerného šľaku.“

„Veru, veru, to musí byť pravda,“ dotvrdzovali šediví bradáči, kývajúc kladne hlavami.

„Či sú všetky tvoje rozprávky také hmlisté a neobstojné táraniny, ako táto?“ ozval sa Maugli. „Ten tyger kríva preto, lebo je krivý od narodenia, to môže veru každý vedieť. A je detinské tvrdiť, že by duša úžerníkova bývala v dravcovi, nemajúcim nikdy ani len toľko smejlosti, ako šakal.“

Za chvíľu Buldeovi zaseklo reč od prekvapenia a polhlavár dedinský len oči vyvaľoval.

„Ohó! Ten pobehaj z džungle sa mi pletie do reči, ale ten?“ sršal Buldeo. „Kedže si taký mûdry, lepšie by si

urobil, keby si doniesol tygrovu kožu do Khanhiwary, lebo krajinská správa vypísala sto rupií na jeho život. A radšej čuš a nemiešaj sa do rozhovoru starších.“

Maugli vstal a pobral sa preč. „Celý večer som tu presedel a načúval,“ zavolal nazad len tak cez plece, „a ledvaze raz alebo dva razy riekol Buldeo pravdu o džungli, ktorú má pred samými dvermi. Akože mám teda uveriť jeho povestiam o duchoch a o mátohách, ktoré udajne videl?“

„Je svrchovaný čas, aby chlapčisko šiel čriedy pásť,“ riekol pohlavár, kým Buldeo fuňal a sa jedoval nad drzostou Maugliho.

Vo väčšine indických dedín je taká obyčaj, že niekolkí chlapci vyženú kravy a byvoly na pasienky za rána a doženú ich nazad na mraku; a tie samé čriedy, ktoré by bielcho človeka udlávily na smrť, dajú sa šľahať, mlátiť, okrikovať hnedým detom, siahajúcim im ledva po nosy. A kým sú chlapci pri čriedach, sú úplne bezpeční, lebo ani tyger netrúfa sa pustiť do čriedy. Ale ak sa deti roztúlajú, trhajú kvety, alebo naháňajú veveričky, vše si tyger jedno z nich uchváti. Na svitaní sa už bral Maugli dolu ulicou dediny, sediac na chrbte Ramovi, veľkému čriednemu býkovi, a škridlicovomodrasté byvoly s dlhými, nazad ohnutými rohmi a divokými očami po jednom povychodili zo stajní a šly za ním a Maugli dal ostatným deťom veľmi chytro znať, že on je pánom medzi nimi. Soženúc byvoly do jednej čriedy dlhou hladkou bambuskou, rozkázal jednému z chlapcov, aby pásl kravy osobitne a aby sa chránili odbehnúť od čriedy, kým on sám hnal byvoly ďalej.

Indické pasienky sú plné braliec, hustých krovísk, malých trávnatých kopcov a malých výmoľov, medzi ktoré

rými sa čriedy rozptýlia a zmiznú. Byvoly si riadne vyladajú bariny a hlienisté miesta, kde ležia, váľajúc sa alebo sa slniac v teplom hliene celé hodiny. Maugli ich zahnal do samého kúta roviny, kde Waingunga vytieká z džungle, potom sa spustil s hrdla Ramovho, odbehol k bambusovej húštine a našiel tam brata Siváka. „Ej,“ riekoval brat Sivák, „už fa čakám od mnohých dní. A čože to znamená, že ženieš čriedu na pašu?“

„To mi nariadili,“ riekoval Maugli. „Za čas som ja dedinským pastierom. Čo nového o Šír Kánovi?“

„Vrátil sa do nášho kraja a už od dávna striehol tu na teba. Teraz sa zas pobral preč, lebo je tu málo zveriny. Ale ešte vždy zamýšľa fa zabit.“

„Výborne,“ riekoval Maugli. „Kýmkoľvek bude preč, sedávaj ty alebo niektorý zo štyroch bratov na tamtom bralci, aby som fa mohol vidieť, keď vyjdem z dediny. Ale keď sa vráti, čakaj ma v úzľabine pri dhakovníku stred roviny. Netreba nám vbehnúť Šír Kánovi do pažeráka.“

Potom si Maugli vybral tónisté miesto, ľahol si a spal, kým sa byvoly pásly okolo neho. Azda ani niet na svete pokojnejšieho zamestnania, ako je pásť čriedy v Indii! Statok sa pohne, pochrumkáva si trávičku, ľahne si a zas ide o niekolko krokov ďalej, ba ani len neryčí. Ledaže trochu zamúkajú; byvoly sa pohotove málokedy ozvú, len sídu do hlienistých močiarov jeden za druhým a uveliebia sa v hliene, že im iba pysky a stŕpnuté porcelánovo-modré oči trčia z povrchu močiara a ležia tam ani kláty.

Bralcia sa chvejú na úpale slnečnom a pastierčatá počujú zapišťať jastraba (nikdy viacaj, len jedného) v nedohľadnej výške nad sebou a dobre vedia, že keby niektoré z nich umrelo, alebo keby krava zdochla, že by sa

jastrab hned spustil a najbližší jastrab, odšialto na mile a mile vzdialený, by zazrel letel svojho súsedu dolu a letel by za ním a za tým toho súsed, tretí, štvrtý, a že prvej, ako by mŕtvolu zmeravela, už by so dvacäf hladných jastrabov priletelo ta so všetkých strán sveta.

Pastierici si potom trochu zdriemli a zasa sa zobudili a znova zaspali, potom si plietli košíčky zo suchej trávy a väznili svrčka v nich; alebo chytili dve skočné kobylky a naštvali ich do boja; alebo navliekali na vlákna červené a čierne džungľové bobule, aby mali z nich reťaze na hrdlá; alebo striehli veveričku, ohrevajúcu sa na úskalí; alebo hada, poľujúccho na žaby blízko kaluží. Potom spievali dlhé, dlhočizné pesničky s čudnými, ich národné piesne charakterizujúcimi trilkami na konci veršov — a deň zdal sa im dlhším ako mnohým ľuďom celý život — a krátili si ho i tým, že si urobili z hliny palác a narobili si doňho z hliny ľudí, koní a byvolov, a strčiac tým hlineným figúrkam trstinky do rúk, spravili ich kráľmi s komonstvom a vojskom, alebo tvrdili, že sú bohovia, ktorých treba vzývať. Potom ked sa zvečerí, začnú deti svoje čriedy svolávať a byvoly sa vynoria z lipkavého hliena s hrmotom, podobným strieľaniu z pušiek, a idú v rade priekom cez sivastú rovinu k mihotajúcim sa svetielkam dedinským.

Maugli vyháňal deň čo deň byvoly k ich močariskám a každý deň uzrel chrbát brata Siváka na označenom mieste, na pol druhej mile od dediny (a tak vedel, že sa Šír Kán ešte nevrátil), a každý deň ležal na pažiti, počúval rôzne zvuky okolo seba a snil o dobrých starých časoch, strávených v džungli. Keby Šír Kán čo len jeden krok schybnil svojou chromou nohou v húštinách blízko Wain-gungy, Maugli by to bol uslyšal v tichosti týchto dlhých ranných záhaliek.

Až konečne nastal deň, keď Maugli nevidel brata Siváka na bralci, i rozosmial sa a hnal byvoly k úžlabine k dhákovému stromu, ktorý bol celý pokrytý zlatožltými kvetmi. Tam sedel brat Sivák, mal škutinu na celom chrbte naježenú.

„Za mesiac sa skrýval, aby tvoju ostražitosť oslabil. Tejto noci prešiel s Tabakim cez chotár a teraz ťa stopuje za horúca,“ riekoval vlk, zdýmajúc.

Maugli stiahol obrvy. „Sír Kána sa nebojím, ale Tabaki je nebezpečne ľstivý.“

„Ani toho sa neboj,“ riekoval Sivák, olizujúc si trochu pery. „Na svitaní stretol som sa s Tabakim. Teraz sa už môže chvastať svojou múdrošou pred jastrabmi, ale mi všetko vyzradil prvej, ako som mu zlomil chrbtovú kost. Sír Kán ťa chce čakať pri dedinskej bráne dnes večer — teba, nikoho iného. Teraz sa usalašil v bývalom širokom vyschnutom koryte Waingungy.“

„Či sa dnes už nasýtil a ďi chee poľovať na lačný žaludok?“ pýtal sa Maugli, lebo odpoveď mala rozhodnúť nad jeho bytím alebo nebytím.

„Keď sa rozbricľovalo, zabil sviňu a si ju i dobre zapil. Nuž ďi sa nepamätaš, že Sír Kán sa nikdy nepostieval, ani keď mu šlo o pomstu?“

„Oj, to je blázon nad blaznov! Aký hlupák neslýchaný! Naperie sa potravou i nápojom a domnieva sa, že ja dočkám, kým sa vyspi po hostine! Nuž, kdeže si ľahol na odpočinok? Keby nás bolo aspoň desať, zdolali by sme ho teraz. Tieto byvoly sa doňho nepustia, kým ho nezavetria, a ja neviem hovoriť ich rečou. Či by sme sa mu nedostali nejak na stopu od chrbta, aby ho ucítili?“

„Aby sa mu stopa stratila, plával dolu Waingungou na hodnom kuse,“ riekoval brat Sivák.

„To mu Tabaki tak poradil, viem. Sám od seba by si to nesmyslel.“ Maugli stál zadumaný, s prstom v ústach. „Veľka úžľabina, vyschnutá výmoľa Waingungy... Tá ústí do roviny ledva na pol míle odtiaľto. Môžem zahnať čriedu v polkruhu cez džungľu ta, kde sa výmoľa začína, a potom cválať dolu výmoľou — ale on by nám dolným koncom uvrzol. Musíme mu zahatať východ na konci výmole. Braček Sivák, či by si mi mohol rozohnať čriedu na dvoje?“

„Ja sám nie, — ale som si doviadol múdreho pomocníka.“ Sivák odbehol a zmizol v jednej prieplavine. Zrazu sa ztadiaľ vynorila veľká sivá hlava, predobore známa Mauglimu, a sparným ovzduším niesol sa najzúfalejší zvuk, aký znajú v džungli, — zavýjanie vlka, poľujúceho cez poludnie.

„Akela, Akela!“ zaradoval sa Maugli, tlieskajúc dlaňami. „To som mohol vedieť, že ty na mňa nezabudneš. Podobrali sme sa na ťažkú prácu. Rozdel čriedu na dvoje, Akela. V jednej polovici nech sú byvolice a telce a v druhej byvoly a ťažný statok.“

Oba vlci behali, ani podľa vzoru ohniviek na dámskej retiazke, sem a ta medzi čriedou, funiacou od vzteku a dvihajúcou hlavy, a rozohnali ju na dve časti. V jednej stály byvolice okolo svojich teliec, dupkaly a očami, krvou podbehnutými, striehly na chvíľku, keď by niektorý vlk zastal, aby mohly paru vygniať z neho. V druhej fuňaly a dubasili byvoly a mlade junce, a hoci sa zdaly o mnoho mohutnejšími, jednako neboli také nebezpečné, lebo nehájily svojich teliec. Ani šesť chlapov by nebolo rozdelilo čriedu tak dokonale.

„Čo teraz s nimi?“ zdýmal Akela. „Už sa chcú zasa spojiť.“

Maugli sa vyšvihol Ramovi na šiju. „Zažeň byvoly na lavo, Akela. A ty, Sivoško, drž byvolice pospolu, a keď odídeme, zažeň ich zdola do úžlabiny.“

„Ako ďaleko?“ pýtal sa brat Sivák celý udychčaný.

„Až ta, kde je úbočie také vysoké, že naň Šír Kán nevyskočí,“ kričal Maugli. „A zadrž ich tam, kým my k vám nesídem.“ Byvoly odevávaly na čele s Akelom, štekajúcim, a Sivák sa postavil pred čriedu kráv. Tie sa hned vrhly naňho, ale on bežal tesne pred nimi rovno do úžlabiny, kým Akela hnať byvoly nahor ďalekým polkruhom na lavo.

„Výborne! Čo ďalej?“ pýtal Sivák. „Výborne! Ešte jeden taký pohon a sme na najlepšej ceste. Ale teraz pozor, Akela, pozor! Len jeden chybný skok, a mohly by ta byvoly zadláviť. Hojhój! To je divšia štvanačka ako polovačka na srnce. Či by si si bol kedy pomyslel, že sa tieto tvory môžu hnať tak rýchle?“ kričal Maugli.

„Za — za mladi som si i na takýchto rád zapoľoval,“ zdýmal Akela v oblaku prachu. „Mám ich už teraz hnať do džungle?“

„Veru! Ta sa! Chytro ich ta zavrásť! Raina je ani besný od vzteku. Oj, keby som mu mohol aspoň rieciť, čo žiadam dnes od neho.“

Byvoly sa zvrty, tento raz na pravo, a s praskotom vtrhly do hustej chrasti. Ostatné pastierčatá, dozerajúce na kravy o pol mile ďalej, bežaly o zlomkrky do dediny oznamovať, že sa byvoly zbesnely a rozutekaly. Maugliho plán bol dosť prostý. Všetko, čo chcel docieliť, bolo, aby sa veľkým polkruhom dostal hore vrškom shora do výmole, a potom chcel hnať byvoly dolu výmoľou a dostať Šír Kána medzi byvoly a byvolice; lebo dobre vedel, že s plným žalúdkom Šír Kán nebude môcť bojať, ani vyliezť.

hore strmými ubočiami úžľabiny. Teraz už slovami chlácholil byvoly a Akela bežal teraz už za čriedou, len kedy tedy zavyjúc, aby pohnal zacstávajúcich. Polkruh bol veľký, lebo nechceli prísť priblízko k úžľabine, aby nevyplasili z nej Šír Kána. Napokon Maugli, obtočený zdivenou čriedou, bol už na kraji úžľabiny na trávnatom mieste, skláňajúcim sa strmo do úžľabiny. Ponad koruny stromov bol ztadiaľ výhľad na rovinu; ale Maugli sa díval len na úbočia úžľabiny a bol veľmi uspokojený, keď videl, že sú takmer celkom kolmé a porastené divým viničom a takými popínavými rastlinami, ktoré by nemohly udržať tygra, keby chcel liezť hore niini.

„Dajže si im vydýchnuť, Akela,“ riekol a zdvihol ruku.
„Ešte ho nezavetri. Nechže si vydýchnu. Musím oznámiť Šír Kánovi, kto prichodí. Už ho máme v klepcí.“

Priložiac k ústam dlane trúbkovite, zakričal nadol do úžľabiny, — bolo to, ani čo by bol kričal do tunela, — hlas sa mu odrážal ozvenovite od úskalia k úskaliu.

Po drahnom čase ozvalo sa zdola fahavé, ospanlivé vrčanie sýtcho tygra, len práve sa prebudivšieho.

„Kto ma volá?“ zakričal Šír Kán a z úžľabiny vyletel skvostný páv, škrečal naplašený. „Ja som to, Maugli. Už je svrchovaný čas, aby si sa dostal na Poradné bralo, ty dobytčí zlodej! Nadol, žeň ich nadol, Akela! Nadol, Rama, podme nadol!“

Idúc do úžľabiny, sa črieda trochu zarazila, ale keď Akela z plného hrdla zavyl svoju poľovnú pieseň, pustily sa byvoly o prekot jeden za druhým, ani keď parník letí dolu riečnym vírom, až piesok a skalic len tak frkalo vôkol nich. Keď sa raz daly do behu, nebolo ich už možno pristaviť, a prvej, ako sa dostaly na dno úžľabiny, Rama zavetril Šíra Kána a zaryčal.

„Ha! Ha!“ zvolal Maugli na jeho chrbte. „Teraz už vieš, o čo ide!“ a prúd čiernych rohov, spnených pyskov a lisnúcich sa očú tak sa valil dolu úžľabinou, ako sa ženú po rieke brvná, keď je povodeň; čo slabšie byvoly musely sa podať na boky úžľabiny, kde si kliesnily cestu cez popínavé rastliny. Vedeli, aká úloha ich čaká — desný útok byvolej čriedy — a niktorej tyger sa nemôže úfť, že by mu odolal. Šír Kán, čujúc hrmot evalom sa bližiacej čriedy, strhol sa a vliekol sa dolu úžľabinou, vyzerajúc i na jednej i na druhej strane nejakú cestičku spásy, ale steny úžľabiny boli strmé, teda sa poberal len ďalej, lebo takému, zaťaženému jedlom i nápojom, nesladilo sa mu bojovať. Črieda brodila sa močiarom, od ktorého on práve odišiel, ryčala neustále, až to celým úzkym priestorom otriasalo. Maugli počul odpovedať na ryčanie od ústia úžľabiny; videl, ako sa Šír Kán zvrtol (tyger vedel, že keby došlo na najhoršie, je ešte vždy lepšie čeliť byvolom ako byvoliciam s ich teľcamii); zrazu sa Rama potkol, zaknísal sa, ako čo by mal spadnúť, a potom šliapal po niečom mäkkom a s byvolmi za päťami vrútil sa s plnou silou do druhej čriedy. Slabšie byvoly stratili pôdu pod nohami od prudkosti nárazu. Srázka vymietla obe čriedy na rovinu, kde sa klbčili, fuňaly a dubasili. Maugli ustriedol si príhodnú chvíľu, spustil sa s Ramovej šije a fal ho bambuskou zprava, zľava.

„Skoro, Akela! Rozožen ich. Oddel ich, lebo sa pobijú. Odožen ich. Akela. Hej, Rama! Hej! hej! hej! moje deťičky! Len sa pekne teraz už, pekne! Už je po všetkom.“

Akela a brat Sivák behali sem a ta, pošklbávajúc byvoly za nohy, aže črieda pätila nazad do úžľabiny, Maugli rozkázal zvrtnúť Ramu a ostatné byvoly šly za ním do močarísk.

Sír Kána nebolo treba dobit. Už bolo po ňom a jastrabi a už prišli po neho.

„Bratia, to bola smrť, hodná takého psa,“ riekoł Maugli, hmatajúc za svojím nožíkom, ktorý nosil, odkedy žil medzi ľuďmi, v puštičke, zavesenej vždy na hrdle. „Bojoval by sa jednako nikdy nebol odvážil. Wallah! Jeho kožuch naozaj prikrášli Poradné bralo. Chyľme sa svižko do práce.“

Chlapec, vychovaný medzi ľuďmi, by sa ani vo sne nepodobral stiahnuť bez pomoci kožu s tygra, na desať stôp dlhého, ale Maugli znal lepšie ako ktokoľvek iný, ako je koža na zvera pripevnená a ako ho treba odrať. Ale bola to tvrdá robota a Maugli páral nožíkom, drmal kožu a hundral za hodnú hodinu, kým vlci vyplazovali jazyky alebo vše sa pribrali pomôcť mu kožu sahať, keď im rozkázal. Zrazu pocítil niečiu ruku na pleci, a vzhliadnuc, videl Buldea s jeho predpotopnou puškou. Deti rozhýrili v dedine, že sa byvoly rozutekaly, a Buldeo sa horlive pobral na pasienku, čo sa nemohol dočkať chvíle, aby mohol vyciť Maugliho, že nedával lepší pozor na čriedu. Vlci sa skryli, len čo zbadali, že sa nickto blíži.

„Akáže je to zas hlúpost?“ riekoł Buldeo napaprčene. „Namýšlaš si, že uvládzeš stiahnuť kožu s tygra! Kdeže ho to byvoly zabily? Nuž veď je to krivý tyger, na ktorého je sto rupií¹⁾ vypísané! No, dobre, dobre, tento raz to ešte prepáčime, že si dal čriede odcválať, a možno že ti dám jednu rupiu z odmeny, keď odnesiem kožu do Khanhiwary.“ I macal nemotorne okolo pása po kresadle a ocielke a zohol sa, aby ošvrlil Šír Kánovi fúzy. Väčšina

---

¹⁾ Strieborné peniaze indické.

domorodých poľovníkov opaľuje každému zabitému tygrovi fúzy, aby ich jeho duch nemátal.

„Hm!“ riekol Maugli tlmeným hlasom, stahujúc práve kožu s prednej laby. „Tedy ty chceš zaniesť tygrinu za odmenu do Khanhiwary a nadeliš mi môžno rupiu? Ale ja som si umienil upotrebif kožu podľa svojej vôle. Hej! starých, prac sa mi s tým ohňom!“

„Akože sa to shováraš s hlavným poľovníkom dedinským? Šťastná náhoda a hlúpost tvojich byvolov ti pomohly zabif tygra. Tyger sa práve nažral, ináč by bol o tomto čase už na dvacäf míľ odtiaľto. Ani ho len poriadne odrať nevieš, ty randavé žobráča, a ešte sa mne, Buldeovi, opovážiš povedať, aby som mu neopálil fúzy. Maugli, aby si vedel, že ti nedám ani anny¹⁾ z odmeny, len ti poslúžim náležitým výpraskom. Odíd od tej mrcciny!“

„Na vola, ktorým ma vykúpili,“ zvolal Maugli, usilujúci sa práve odrať kožu s pleca, „nuž či sa ja musím zabávať cez celé poludnie a načúvať bľabot tejto starej opice? Sem sa, Akela, lebo mi je ten človek už obťažný.“

Buldeo, ktorý bol ešte vždy sklonený nad Šír Kánovou hlavou, sa len vtedy obadal, keď už ležal vystretý na tráve a veľký, sivý vlk stál nad ním, kým Maugli pokojne ďalej stahoval kožu, ani čo by bol samučičký — sám v celej Indii.

„Veru,“ zahundral cez zuby, „máš pravdu, Buldeo. Nikdy mi ty nedáš ani anny z odmeny. Medzi krivým tygrom a mnou je už od dávna vojna — od pradávna — a — ja som zvíťazil.“

Aby sme bci spravedliví k Buldeovi, musíme uznať,

---

¹⁾ Medený peniaz indický.

že keby bol o desať rokov mladší, bol by si vedel poradiť s Akelom, nech stretne vlka v hore, ale vlk — slúčajuci tohto chlapca, bojujúceho osobne s ľudožravým tygrom — neboli v jeho očiach obyčajným zverom. To bolo bosoráctvo, to boli najhoršie čary, myslil si Buldeo, a len to ho trápilo, či ho amulet, ktorý nosil na hrdle, i tento raz ochráni. Ležal ticho, ani sa nepohol a čakal s chvíľou, že sa Maugli tiež premení na tygra.

„Maharadž! Veľký kráľ!“ riekol konečne chriplavým šepotom.

„Tak je,“ prisvedčil Maugli, ani hlavou neotočiac a smejúc sa tlmene.

„Som už starý človek. A nevedel som, že ty nie si obyčajným pastierom. Či smiem vstať a odísť, a či ma tvoj sluha roztrhá na kusy?“

„Len si ty chod a pokoj boží nech ťa sprevádza. Ale druhý raz chráň sa pliesť do mojich vecí. Pust ho, Akela.“

Buldeo čechral do dediny tak chytro, ako len vládal, a obzeral sa cez plece, či sa Maugli nepremenil na niečo úžasného. Dôjduc do dediny, takú bájku si vymyslel o čarách, o zakliatí a o bosoráctve, že sa i knyaz nad tým zamračil.

Maugli pracoval ďalej vytrvale, ale sa už zmrákal, keď stiahol pri pomoci vlkov dočista veľkú kožu s tela tygrovho.

„Teraz si kožu skryjeme a zaženieme byvoly domov. Pomôž mi ich sohnat, Akela.“

Crieda sa shrkla za hmlistého súmraku, a keď dochodovali k dedine, Maugli videl, že je všetko osvetlené, a poslušal v chráme trúbiť na surmitách a na zvony bit. Bolo to, ani čo by ho polovica dediny očakávala pred bránou.

„To preto, že som zabil Šír Kána,“ pomyslel si; ale zrazu

celý príval kamenia svištal okolo neho a dedinčania vrieskali: „Bosorák! Vlkolak! Prac sa, chytro, alebo ťa náš knáz znova premení na vlka. Strieľaj, Buldeo, vedže strieľaj!“

Stará puška vystrelila hrmotne a mladý byvol zručal od bolesti.

„Ale, aký je to čarodejník! Ved ten vie i strelu odvrátiť. Buldeo, to bol tvoj junec.“

„Nuž, čože je to?“ pýtal sa Maugli zmätený, keď kamene fríkaly čím ďalej tým hustejšie.

„Ako čo by sa títo tvoji bratia trochu na vlči voj podobali,“ riekol Akela, usalašiac sa pokojne. „Mne sa tak vidí, že toto strieľanie nič inšie neznamená, ako že ťa chcú vypudit odtiaľto.“

„Vlk! Vlča! Odíd!“ kričal knáz, kývajúc byľou z posvätnnej rastliny tulsi.

„Už zas? Posledný raz ma vyhnali preto, že som človek. A teraz ma vyháňajú preto, že som vlk. Podme, Akela.“

Krížom pomedzi čriedu predrala sa žena — bola to Messua — volajúc: „Oj, syn môj, syn môj! Hovoria, že si čarodejník a že sa vieš ľubovoľne premeniť na zvera. Ja tomu neverím, ale ti radím, aby si odišiel, lebo ťa zabijú. Buldeo hovoril, že si bosorák, ale ja viem, že si sa ty iba pomstíš za smrť Nathúho.“

„Pod nazad, Messua!“ vrešťali ľudia. „Odíd, lebo i teba ukamenujeme.“

Maugli sa zasmial krátkym škaredým smiechom, lebo mu kameň ublížil na ústach. „Bež nazad, Messua. To je tiež taká bláznivá poviestka, aké si rozprávajú na mraku pod košatým stromom. Aspoň som zaplatil za život tvojho syna. Dobre sa maj; a chytro utekaj, lebo im ja tú čriedu

chytrejšie zaženiein, ako oni stihnú narábať tým štrkom. Nie som bosorákom, Messua. Dobre sa maj!“

„Tak teraz ešte raz, Akela,“ zakričal. „Zažeň čriedu do dediny.“

Byvoly beztak boli už nedočkavé dostať sa čím skôr domov. Takmer bolo zbytočné zavytie Akelovo, tak sa rútily cez bránu, ani víchríca, rozohnaly húf ľudí na pravo i na ľavo.

„Sčítajte si ich!“ zakričal Maugli pohŕdliovo. „Možno že som vám jedného z nich ukradol. Sčítajte si ich, lebo ja vám ich viac pásť nebudem. Zdraví zostávajte, deti ľudské, a ďakujte Messue, že sa neoborím na vás so svojimi vlkmi a nepopreháňam vás po ulici.“

Zvrtol sa na opätku a odišiel s osamelým vlkom, pozrel na hviezdnaté nebo a bol veľmi blažený. „Už mi netreba viacej spať v klepcoch, Akela. Podme si pre Šír Kánovu kožu a potom pôjdeme ďalej. Nie, dedinu necháme na pokoji, lebo Messua bola ku mne láskavá.“

A keď mesiac vyšiel nad rovinu a zaplavil ju mliečnobielym svitom, zdesení dedinčania videli Maugliho s dvoma vlkmi v päťach a s batôžkom na hlave ponáhľať sa rovnomenrným vlčím krokom, ktorý tak žerie milé, ani oheň suchú trávu. A začali znova zvoníť a na surmitách trúbiť, a to ešte hlučnejšie ako predtým; a Messua plakala a Buldeo vycifroval rozprávku o svojom dobrodružstve v džungli tak pestro, že naostatok tvrdil, ako stál Akela na zadných nohách a hovoril ľudskou rečou.

Mesiac práve zachodil, keď došiel Maugli s dvoma vlkmi k úpätiu vršku, na ktorom bolo Poradné bralo, ale pri brlohu matky Vlčice sa zastavili.

„Vyhiali ma i z ľudského voja, mať moja,“ zvolal Maugli, „ale prichodím so Šír Kánovým kožuchom, aby som

splnil slovo.“ Mat Vlčica vyšla z brloha vzpriamená s vlčatmi v päťach a očí sa jej zajagaly pri pohľade na tygrinu.

„Ved som mu riekla onoho dňa, keď strčil hlavu i plecia do našej jaskyne a siahal ti na život, žabka moja, — riekla som mu, že dôjde i na lovca, aby ho ulovili. Dobre si to vykonal.“

„Braček, dobre si to vykonal,“ ozval sa hlboký hlas z húštiny. „Tak nám bolo pusto v džungli bez teba!“ a Baghíra sa túlil k holým nohám Maugliho.

Potom vyšli spoločne na Poradné bralo, kde Maugli vystrel kožu na ploský kameň, na ktorom sedával Akela, pripevnil ju štyrmi bambusovými kliny. Akela si ľahol na ňu a svolával, ako za dávna, účastníkov porady: „Prizrite sa, dobreže sa prizrite, oj, vlci,“ navlas tak isto, ako volal, keď Maugliho prvý raz sein dovedli.

Odkedy shodili Akelu s vodcovstva, bol voj bez vodcu, poľoval a bojoval ľubovoľne. Ale na svolávanie vlci už z obyčaje odpovedali; niektorí z nich okriveli v klepcoch, do ktorých sa zavrzli, a niektorí boli vycivení a zoslabnutí od rán z postrielanín, niektorí oprášiveli od planej potravy, mnohí chybeli; ale všetci, ktorí ešte žili, poprichodili na Poradné bralo a videli na skale Šír Kánovu pruhovanú kožu s visiacimi mohutnými pazúrmi na konci kolembajúcich sa prázdnych hnátov.

„Dobre sa prizrite, oj, vlci. Či som splnil slovo?“ riekoval Maugli; vlci brechotom prisvedčili a jeden dokmásaný vlk zavyl:

„Bud znova našim vodcom, oj, Akela. I ty nás znova spravuj, oj, človeča, lebo sa nám už prijedol tento neviazaný život, radi by sme boli znova voľným národom.“

„Nie veru,“ zavŕchal Baghíra, „to nemôže byť. Keby ste

boli stále sýti, znova by sa vás zmocnila besnota. Ne-predarmo sa voláte voľným národom. Vydobyli ste si slo-bodu, i máte ju. Nasýťte sa svojej slobody, oj, vlci!"

„Ľudský voj i vlčí voj ma vysúdil zo svojho lona," riekoł Maugli. „Teraz budem poľovať na vlastnú päst po džungli."

„A my si zapoľujeme s tebou," rieklí jeho štyria vlci.

A tak Maugli odišiel a od onoho dňa poľoval v džungli so svojimi štyrmi bratmi — vlkmi. Ale nezostal navždy samotný, lebo keď dospel na muža, oženil sa.

Ale to je už rozprávka pre dospelých.

Poručík S.N.B.
Štefan Uavrovič

c. K/L.

TÁBORENIE DŽUNGLE.

„Zarasťze, pokry a obtoč husto
celý kraj, ty naša chrasť premilá!
By bolo čím skôr tam mŕtvo, pusto;
by zver tam človeka nespatrila,
nečula, nestretla, nevetrila!“

*

„Nasypteže sadzí kol vášho oltára,
ved' ani neviete, ako vám dohára!
Ledva zaznie holých nôh dupot zunivý,
hned vám zničí výsev, udubasí nivy.

Ni rok neuplynie, laň sa usalaší
s mláďatmi na roliach, — nik ich neodplaší.
Múry sa rozmrvia a zrútia pomaly,
by človeku viacej príchylu nedaly.“

Isteže sa pamätáte, ak ste čitali poviedku z prvej knihy džunglí, ako Maugli, keď pripevnil Šír Kánovu bundu na Poradné bralo, riekol všetkým, ktorí ešte zbudli z niekdajšieho sioniskeho voja, že odteraz bude sám poľovať v džungli, a štvoro detí matky Vlčice a otca Vlka sa osvedčilo, že si vždy zapolujú s ním. Ale ľažko zmeniť šmahom svoj život, menovite v chasti. Keď sa nezriadený voj rozptylil, Maugli šiel najprv domov do dúpäťa rodičovského a spal tam celý deň a celú noc. Potom vyroz-

prával matke Vlčici a otcovi Vlkovi všetko, čo im bolo pochopiteľné z jeho dobrodružstiev medzi ľuďmi, a keď sa ramé slnce už odbleskovalo na želiezku nožíka, s ktorým sa hral, — toho istého, ktorým odrel kožu so Šír Kana, — uznali, že sa naučil niečomu. Potom museli Akela a Sivák vysvetľovať, ako sa zúčastnili na velikom pohone byvoľom v úžľabine, a Balú sa vyredikal hore vrškom, aby mu z rozprávania nič neušlo, a Baghíra sa škrabal po celom tele od čistej rozkoše nad tým, ako si Maugli pri svojej vojne počínał.

Už bolo dávno po východe slnca, ale sa nesnívalo nikomu o spánku; s času na čas pohodila mať Vlčica hlavou a vydýchla si zhlboka, cítila zvláštne zadostučinenie, kedykoľvek jej vánok doniesol zápach tygriny s Poradného brala.

„Ale nebyť Akelu a brata Siváka,“ doložil Maugli, „nebol by som zdolal nič. Oj, mať moja, mať moja! Keby si bola videla tie zjašené byvoly hnať sa dolu úžľabinou, alebo cválať cez bránu, keď ľudský voj hádzal do mňa kameňmi!“

„Som rada, že som to posledné nevidela,“ riekla mať Vlčica prudko. „Nikdy som nestrpela, aby boli moje deti štvané sem a ta, ani čo by boli šakalmi! Ja by som sa za to ľudskému voju náležite odplatila, iba tú ženu by som ušetrila, ktorá ti mlieko dávala. Áno, ju jedinú by som bola ušetrila.“

„Vedže sa upokoj, Rakša, upokoj!“ riekoł otec Vlk ospanlivo. „Naša žabka sa nám vrátila — a taká je múdra, že jej musí vlastný otec nohy lízať. A čože to znamená, či má na hlate o jednu jazvu viacej alebo menej? Len ty daj ľuďom pokoj.“ Balú a Baghíra opakovali: „Len ty daj ľuďom pokoj.“

Maugli pritúlený hlavou k matke Vlčici, usmieval sa spokojne a riekol, že čo sa jeho týka, nikdy viacej si nežiada človeka ani vidieť, ani počuť, ani zavoňať.

„Ale čo potom, braček,“ riekol Akela, zastrihajúc jedným uchom, „čo, ak tebe ľudia nedajú pokoja?“

„Piatí sme,“ riekoł brat Sivák, premeral hrdým poohládom celú spoločnosť a pri poslednom slove hrmotne zasekol čeľuste.

„A my by sme si tiež všimli toho lovú,“ osvedčil sa Baghíra, pošibkávajúc chvostom, hľadiac na Balúho. „Ale prečože sa máme teraz zapodievať inyšlienkovou na ľudí, Akela?“

„Pre toto,“ odpovedal osamelý vlk. „Keď bola už koža toho žltého zlodeja vyvesená na brale, šiel som po našej stope nazad dolu do dediny, stúpajúc po vlastných stopách, vše odbočiac, vše si ľahnúc. A našu stopu tak som doriadil, aby nikto nemohol ísť za nami. Ale keď som všetko tak skomolil, že som sa sám ledva vyznal v tom, priletel Mang, netopier, a húkajúc medzi stromami, zavesil sa na konár, visiaci právo надо mnou. I riekol Mang: „V dedine ľudského voja, z ktorej vyobcovali čovieča, zuní ani v hniezde čmeľov.““

„Keď som ta hodný kameň hodil,“ chichotal sa Maugli, ktorý sa neraz zabával hádzaním zrelých paw-pawov do čmelích hniezd a potom utekal o zlomokrky ku najbližšiemu plesu, aby sa vnoril do vody, kým ho čmele dohonily.

„Spýtal som sa Manga, čo videl. Riekol mi, že červené kvieťa prekvitalo pri dedinskej bráne a vôkol neho sedeli chlapci, ozbrojení puškami. Nuž a ja viem, a to odôvodnene,“ Akela pozrel pritom na zaschnuté jazvy na svojich bedrách a bokoch, „že ľudia nenosia pušky pre

zabavu. A v túto chvíľu, braček, pátra človek s puškou po našej stope — ak ju už nenašiel.“

„Ale načože by sa s tým plahočil? Ľudia ma vyhnali. Cože by potrebovali ešte?“ riekol Maugli s hnevom.

„Ty si človek, braček,“ odvetil Akela. „Nie je na nás, voľných lovcoch, aby sme ti riekli, čo tvoji bratia robia, alebo prečo tak robia.“

Len čo stihol odchytíť paprču, keď sa nôž zaryl na tom mieste hlboko do zeme. Maugli štúril nožom rýchlejšie, než by priemerné ľudské oko jeho pohyb sledovať mohlo, ale Akela bol vlk, a ešte i pes, ktorý je v tomto ohľade ďaleko za vlkom, svojím predchodom, zbudí sa z hlbokého spánku, keď sa koleso voza dotkne jeho bedier, a odskočí neranený, kým by koleso prešlo cez neho.

„Druhý raz,“ riekol Maugli pokojne, zastrčiac nožík nazad do pošvičky, „nehovor jedným dychom o ľudoch a o Mauglim.“

„Pff! To je ostrý zub,“ riekol Akela, oňuchávajúc zárez želiezka v zemi, „ale spolužitie s ľudskou čeliadkou skazilo ti zrak, braček. Bol by som stihol zabiť srnca, kým si sa zahnal.“

Baghíra skočil rovno na nohy, zdvíhol hlavu, nakoľko mu dalo, vetril nosom a zdúpnel na celom tele. Brat Sivák nasledoval naskutku jeho príklad; naklonil sa trocha na ľavo, aby mohol zachytiť vánok, pofukujúci z prava, kým Akela bežal asi pädesiat rífov proti vetru, a učupiac sa trocha, tiež zdúpnel. Maugli hľadel na nich závistlivu. On zavoňal také veci, ktoré by málo ľudských tvorov pocítilo, ale nikdy nedostihol ani približne jemnučkú citlosť nosov obyvateľov džungle, a tri mesiace, strávené v udymenej dedine, oslabily mu čuch nepotešiteľne. Jednako si navlažil prst, pošúchal si ním nos a stál

vzpriamený, aby zachytil vôňu a či zápach vo vrchnejších vrstvách vzduchu, kde je sice slabší, ale rýdzejší.

„Človek!“ zavráčal Akela a učupil sa celkom.

„Buldeo!“ riekoval Maugli a sadol si. „Vysliedil našu stopu a tamto sa odráža slnce od jeho pušky. Hladteže!“

Šlnečko len čo preblesklo, aby sa za sekundu zrakadlilo v kovových čiastkach predpotopnej pušky; ale nič v džungli nelisne sa tak slepivo, ledva keď sa oblaky preháňajú po nebi. Vtedy sa zaligoce kúsok sľudy, zažiarí kdejaká malá kaluž, ba i lesklý lístok sa zaskvie, ani čo by bol odbleskom slnca. Ale onoho dňa nebolo chmár, ani vetra.

„Vedel som, že ľudia pôjdu za nami!“ zvolal Akela víťazoslávne. „Nepredarmo som bol vodcom voja!“

Štyria vlci Maugliho ani nemukli, len hafrieli dolu vŕškom, dotýkajúc sa zeme bruchami, a zmizli čo chvíla pod trním a nízkou húštinou.

„Kamže ste sa pobrali, ani nemuknúc?“ volal Maugli za nimi.

„Pst! Ešte predpoludním ti prigúľame jeho črep sem!“ odpovedal brat Sivák.

„Nazad! Vráste sa a čakajte! Veď človek neje človeka!“ skríkol Maugli.

„A ktože bol vlkom ešte len pred chvílkou? Ktože sa zahnal nožom do mňa preto, že som si trúfal myšľať o ňom, že by mohol byť človekom?“ dráždil Maugliho Akela, keď sa štyria bratia vrátili namrzení a ľahli si.

„Nuž a či ja musím odôvodniť všetko, čo chcem urobit?“ zvolal Maugli zlostne.

„To je človek! Tak hovorí človek!“ zamrmotal Baghíra popod fúzy. „Tak isto hovorili ľudia okolo kráľovských klietok v Odeypore. My džunglisti vieme, že človek je zpomedzi všetkých tvorov najumnejší. Keby sme sa spo-

licheali na naše uši, vedeli by sme, že je zpomedzi všetkých najhlúpejší.“ A, zvýšiac hlas, doložil: „Človeča má pravdu v tomto ohľade. Ľudia poľujú v húfoch. Zabit jedného, kým nevieme, čo chcú ostatní, by bol zlý lov. Podľme a presvedčme sa najprv, čo zamýšla tento človek proti nám.“

„My nejdeme,“ durdil sa brat Sivák. „Len ty poľuj sám, braček. My vieme, čo chceme! Už mohol byť teraz črep prichystaný na prigúľanie.“

Maugliho zrak sa kízał s priateľa na priateľa, hrud' sa mu dmula a oči mu zvlhly slzami. Pokročil napred, a spustiac sa na jedno koleno, riekoł: „Nuž a či ja neviem, čo chcем? Nože sa pozrite na mňa!“

Volky nevolky pozreli naňho, a keď im zrak blúdiť začal, znova a vždy znova na nich volal a kázal im, aby mu do očí hľadeli, až sa im napokon na celom tele srsť zježila a na všetkých údoch sa triasli, kym sa Maugli čím diaľ, tým uprenejšie na nich díval.

„No a teraz mi povedzte,“ riekoł, „kto je vodcom zpomedzi nás piatich?“

„Ty si vodca, braček,“ riekoł brat Sivák, olizujúc Mauglimu nohu.

„Podte tedy so mnou,“ riekoł Maugli, a štyria vlci šli za ním so stiahnutými chvosty.

„To vyplýva z toho, že žil s ľuďmi,“ riekoł Baghíra a pobral sa opatrne za nimi. „Teraz vládne už i niečo iné nad džungľami, nielen zákon džungle, čo myslíš, Balú?“

Starý medved' neriekoł ani slova, ale tým viacej si mysel.

Maugli bral sa neslyšateľne krížom cez džungľu v pravom uhle na Buldeov chodník, až kym, prejdúc cez nízke

„Je, alebo vyfukuje dym z úst. Ľudia sa vždy tak bavia so svojimi ústami,“ vysvetľoval Maugli; a naši tichí stopovatelia videli starého človeka, ako si naplnil, zapálil a fajčil z fajky, a dobre si všimli zápachu tabakového, aby si boli istí, že je to on, i keby ho postretli hoc i za najtmavšej noci, ak by na to došlo.

Vtedy blížila sa hŕstka uhliarov dolu chodníkom a tí, rozumie sa, pristavili a shovárali sa s Buldeom, ktorý bol najmenej na dvacäf mil' dookola rozchýrený ako najlepší poľovník. Sadli si k nemu a fajčili tiež a Baghíra s druhmi prikradli sa ešte bližšie, načúvajúc, ako sa Buldeo rozvravel o Mauglim, ako im rozprával od počiatku až do konca o tom čertičati, naprikladajúc a navymýšľajúc k tomu, čo mu len slina na jazyk doniesla. Ako v skutočnosti on, Buldeo, sám zabil Šír Kána, ako sa Maugli premenil na vlka a zápasil s ním celé odpoludnie a prečaril sa zas na chlapca a ako porobil Buldeovej nabitej puške, aby sa broky odrazily, keď mieril na Maugliho, a zabil Buldeovho vlastného byvola, a ako ho dedinčania vyslali, ceniac v ňom najsmelšieho lovca v Síonii, aby zmárnil čertiča. A ako sa dedinčania zmocnili súčasne Messuy a jej manžela, ktorí sú istotne rodičmi toho čertiča, a ich uväznili vo vlastnej chalupe, zatarasili dvere a budú ich teraz mučiť, aby sa priznali, že sú i oni čarodejnici, a potom ich spália na hranici.

„Kedy?“ pýtali sa uhliari, ktorí by tiež neboli dbali byť pri tej ceremonii.

Buldeo riekoł, že nepodniknú nič, kým sa on nevráti, lebo že si dedinčania žiadajú, aby prvej on zabil to chlapčisko z džungle. Iba potom rozhodnú nad osudom Messuy a jej manžela a rozdelia si ich pozemky i statok medzi sebou. Lebo Messuin muž má i niekolko neobyčajne krás-

nych byvolov. Podľa Buldeovho názoru to bola výtečná vec — sniesť so sveta strigy a strigôňov; a takí ľudia, ktorí prichýlia u seba vľčence z džungle, sú neomylne najhorší čarodejníci.

„Ale čo potom,“ uvažovali uhliari, „ak sa o tom dozvedia Angličania?“ Lebo, ako počuli, Angličania sú celkom blázniví ľudia, ktorí nedovolia statočným rolníkom pokojne zabíjať strigy.

„Každej veci spôsob,“ riekoval Buldeo; „dedinský náčelník im oznámi, že Messua a jej manžel umreli, uštipnutí jedovatým hadom.“ Už bolo všetko dohovorené, len aby mohol zabiť vlča. Či cestou po hore nezazreli šťastnou náhodou takého tvora?

Uhliari sa obozretne poobzerali a ďakovali v duchu svojim hviezdam, že sa s nikým takým nestretli; nahlas vyslovili presvedčenie, že ak niekomu, tak sa takému smelému mužovi, ako je Buldeo, istotne podarí vystopovať vlča. Slnce sa už skláňalo, keď sa dohovorili, že odbočia do Buldeovej dediny, aby videli tú bezbožnú strigu. Buldeo riekoval, že hoci je jeho povinnosťou zastreliť čertíča, jednako nemôže dopustiť, aby šli neozbrojení ľudia bez sprievodu cez džungľu, kde sa im môže každej chvíle zjaviť Vlk — diabol, nech ich on nechráni. A preto pôjde s nimi, a ak by stríďza prikvitlo — nuž mu on verabože ukáže, ako vie najlepší strelec v Sionii s takými tvormi zatočiť. Riekoval, že mu brahmin dal proti tomu tvorovi talisman, ktorý každého zavaruje od zla.

„Čo hovorí? Čo hovorí? Čo hovorí?“ vyzvedali sa vlci čo chvíľa a Maugli im všetko prekladal, kým nedošlo na tú časť, kde bola reč o strigónstve, čo mu nebolo jasné; riekoval im tedy, že ten muž a tá žena, ktorí boli k nemu láskaví, sú chytení v klepci.

„A či ľudia chytajú i ľudí do klepcov?“ pýtal sa brat Sivák.

„Tak hovorí, hoci nechápem dobre jeho slov. Ved sú oni všetci vspolok chumaji. Čože je Messue a jej manželovi do mňa, že by ich pre mňa mali dať do klepca, a čo len tára toľko o červenom kvieti? Musím sa ísť na to podívať. Kým sa Buldeo nevráti, že nepodniknú nič proti Messue. A tak —“ Maugli rozmýšľal napnute, šúchajúc prstami pošvičku na svojom nožiku, keď sa Buldeo a uhliari pobrali preč, kráčajúc veľmi srdnato po jednom v rade.

„Rozbehnem sa naskutku nazad k ľuďom,“ odhodlal sa napokon Maugli.

„A tamtí?“ riekoval brat Sivák a hľadel s lačnou dychtivosfou na hnedé chrby uhliarov.

„So spevom ich domov odprevadľte,“ riekoval Maugli a uškrnul sa. „Nežiadam si ich mať pred dedinskou bránou, kým sa celkom nestmí. Či ich do tých čias môžete tu zadržať?“

Brat Sivák, spokojný s udelenou úlohou, vyceril biele zuby: „Môžeme ich hnáť v kruhoch dookola ani kozy na žinke — ak poznám ľudí.“

„To nepotrebujem. Len im trochu zaspievajte, aby im cestou smutne nebolo, a vieš, braček Sivák, ten spev nemusí zneť veľmi sladko! Chod i ty s nimi, Baghíra, a pomáhaj im spievať. A keď nastane noc, čakaj ma pri dedine — brat Sivák pozná to miesto.“

„Nie je ľahká vec polovať na prázdro a preháňať niekoho k vôle človečafu. Kedyže sa vyspím?“ hundral Baghíra a zíval, hoc jeho oči hovorily zrejme, ako sa teší zábave. „Aby som ja spieval nahým ľuďom! Ale, skúsmo to.“

I sklonil hlavu, aby sa zvuk čím najďalej rozliehal, a spustil dlhý — dlhočizný pozdrav „dobrý lov“ — polnočný výkrik popoludní, ktorý bol dosť strašný na začiatok. Maugli počul jeho revanie, ako silnelo a zas tichlo a vyznievalo fahavým zavýjaním za jeho chrbtom, a smial sa v duchu, bežiac cez džungľu. Ešte videl, ako sa uhliari shŕkli a ako sa hlaveň pušky starého Buldea treptala ani list banána každým smerom kompassu naraz. Potom spustil brat Sivák svoje Ya — la — hí! Ya — la — la ha! heslo na pohon veľkého zvera, aké voj užíval, keď hnali pred sebou nilghaiu, velikú plachú laň, a zdalo sa, ako by to jačanie prichodilo zo všetkých kútov sveta, postupne sa blížiac a vyznejúc vo výkriku nakrátko odseknutom. Ostatní traja sa na to ohlásili, až by sám Maugli sa bol zaveril, že to celý voj na plné pľúca zavýja, a potom zaspievali všetci spolu veľkolepú rannú pieseň džunglistov, vyzdobiac ju každou variáciou, každou cifrou a trilkou, akú silný hlas vlkov mohol vyčariť. Toto je len neokrúchaná reprodukcia piesne, a vy sami si to musíte v mysli predstaviť, aké zvuky sa rozliehaly džungľou, keď si vlei v tichosti odpoludňajšej zanôtili:

„Chvíľočku len, zmôže nás sen
a pláň opustíme,
po vlastných zrejmých stopách
domov pobežíme.
Na svitaní, keď na pláni
vývrate, bralá, kry
znateľne z tmy vystupujú,
skončia sa naše hry.
My želáme rodným našim,
zákon čo uctili,

by sladký sen ich občerstvil,
by dobre vždy žili.
Hej, hor' sa! bratia milení,
podme do svojich skrýš,
bo slnce hned tmu zaženie,
stúpajúc výš a výš;
trávička rosou sperlená
jasotne ho víta,
no my sme vidnom zmätení,
osprostení, oslepení,
nám noc vždy viac skytá;
s divou kačkou súhlasíme:
deň človeku prepustíme
a spánku si dožičíme.“

Ale nijaký preklad nemôže vystihnúť efekt tejto piesne, ani napodobnif brechotavý výsmech, aký vložili všetci štyria do každého slovíčka, čujúc práskať konáre, keď sa chlapi o prckot driapali hore stromami a keď Buldeo odrieikal svoje zaklínacie a zariekacie veršíky. Potom si vlci ľahli a spali, lebo smýšľali metodicky, ako všetci, ktorí sa fažko živia; ved' nik nemôže dobre pracovať, ak sa nevyspal.

Medzitým Maugli prekonal mnohé milé cesty, sedem mil prešiel za hodinu bežiačky a bol celý uveličený, že mu neubudlo pružnosti popri všetkých ťažkostiah, aké zakúsil počas oných niekolkých mesiacov, strávených medzi ľuďmi. Jediná myšlienka ho ovládala; aby mohol vyslobodiť z klepca Messuu a jej manžela za každú cenu, lebo mal inštinktívny odpor proti klepcom. Až potom neskôr, zaveril sa sám sebe, bude pomýšľať i na to, ako sa má celej dedine odplatiť.

Už mrkalo, keď zazrel dobre známe pasienky a dha-kovník, pri ktorom brat Sivák čakal naňho za onoho rána, keď usmrtil Šír Kána. Ale čo ako sa hneval na ľudí a na celú ľudskú spoločnosť, jednako ho začalo pridúšať a pristavovať mu dych, keď zazrel strechy dedinských chalúp. Všimol si, že všetci dedinčania poprichodili domov s poľa neobyčajne zavčasu, a miesto aby si začali chystať večeru, sišli sa húfne pod velikým figovníkom a tam sa shovárali a kričali.

„Ľudia musia ustavične strojiť druhým osídla, ináč by sa ani dobre necítili,“ pomyslel si Maugli. „Predvčerom si zuby ostrili na Maugliho — hoci sa mi tak vidí, ako čo by už mnoho času od onej noci minulo. A teraz sa zastrájajú na Messuu a jej muža. Až pozajtre a potom za mnoho nocí zatým príde rad na Maugliho.“

Blížil sa ukradomky popri vale, kým neprišiel k Messuinej chalupe; tam nazrel oblokom do chyže. Videl Messuu ležať sputnanú na rukách a na nohách, so zapchatými ústy, fažko dýchajúcemu a stenajúcemu; jej muž bol priviazaný k pestre zamaľovanej posteli. Dvere chalupy, vedúce na ulicu, boli pevne zainknuté a pred nimi sedeli traja alebo štyria ľudia, chrbtom opretí o ne.

Maugli poznal veľmi dobre obyčaje dedinčanov. Vedel, že kým jedia, shovárajú sa a fajčia, do ničoho sa nepustia, ale náhle sú sýti, začínajú byť nebezpeční. I Buldeo sa už onedlho vráti, a ak Maugliho družina splnila svoju povinnosť, nebude Buldeo v rozpakoch o nesmierne zaujímavú rozprávku. A tak vošiel Maugli oblokom a, nahnúc sa nad muža a nad ženu, porozrezával remence, ktorými boli sputnaní, vyňal im z úst zátky a poobzeral sa po izbe, či nenajde trochu mlieka.

Messua bola polodivá od bôlu a od strachu (ved ju

mlátili a kameňmi do nej hádzali od samého rána), a Maugli leda uspel zachytiť jej ústa rukou, aby stlmil jej výkrik. Jej muž bol iba zmätený a rozzúrený a sedel ticho, vyťahujúc si z rozcuchanej brady špinu a kadečo inšie.

„Vedela som, oj vedela, že príde,“ zavzdychla si Messua napokon zhlboka. „Teraz už viem istotne, že je môj syn,“ a privinula Maugliho nežne k sebe. Do tých čias bol Maugli úplne pokojný, ale teraz sa začal na celom tele triasť, a to ho nesmierne prekvapilo.

„Načože boly remence? A prečo ťa poviazali?“ vyzvedal sa po chvíli.

„Že načo? Nuž aby nás na smrť utrýznili preto, že sme ťa za svojho prijali,“ odpovedal muž zlostne. „Po-
zriže, ako krvácam!“

Messua sice neriekla slova, ale jej ranám sa Maugli prizeral, i počuli obidvaja, ako škrípal zubmi, vidiac ju dokrvavenú.

„Čie je to dielo?“ zvolal. „Ej, aleže to drahó zaplatia!“

„To je dielo celej dediny. Bol som pribohatý. Mal som primnoho statku. Len preto chcú nás usvedčiť zo stri-
gônstva, pod zámienkou, že sme teba u seba prichýlili.“

„To nerozumiem. Nechže mi to Messua vysvetlí.“

„Mliekom som ťa napájala, Nathú, či sa pamätáš?“ riekla bojazlivu. „Preto, lebo ty si môj syn, ktorého mi tyger uchvátil, a preto, že som sa ti veľmi tešila. Oni riekli, že, ako tvoja matka, som matka diablova, a preto hodná smrti.“

„A čo je diabol?“ spýtal sa Maugli. „Smrť som už videl!“

Mužský vzhliadol pochmúrne zpod obočia, ale Messua sa rozosmiala. „No vidíš!“ riekla mužovi. „Ja som to

a o zakliatí, len aby navnadil sberbu na to, čo bude následovať. Potom si pýtal vody.

„Ej ha!“ riekol Maugli. „Táraniny — táraniny! Reči — rečičky! Ľudia sú jednako pokrvnými bratmi Bandarcov! Teraz si musí vodou ústa vypláknut; teraz musí z úst vyfukovať dym; až keď to odbaví, príde rad na rozprávanie. Oni sú veľmi umný národ — tí ľudia. Nechajú nikoho na stráži pri Messue, kým si uši nenaštia povedačkami Buldeovými! A — ja už tiež začínam leniveť ako oni!“

Strhol sa a už sa prikrádal nazad ku chalupe. Práve keď došiel k obloku, cítil, že sa mu ktosi dotkol nohy.

„Mať moja,“ riekol, poznajúc jazyk naskutku, „čože tu robíš?“

„Počula som spievať svoje deti v hore a pobrala som sa za dieťaťom, ktoré je môjmu srdcu najbližšie. Žabka moja, rada by som videla ženu, ktorá ti dávala mlieko,“ riekla mať Vlčica, celá rosou zmáčaná.

„Sputnali ju a chceli by ju zabiť. Ja som putá porozrezával a ona ujde so svojím mužom do džungle.“

„A ja ich odprevadím. Som sice stará, ale ešte mám zuby.“ Mať Vlčica sa vzpriamila a stojac na zadných nohách, nazrela cez oblok do tmavej chyže.

O minútku soskočila tichúčko a len toľko poznamenala: „Ja som ťa prvej kŕmila mliekom, ale Baghíra má pravdu: človek sa napokon vráti k ľuďom.“

„Možno,“ odpovedal Maugli a z očí mu sršala veliká nevrlosť; „ale tejto noci som ešte ďaleko od toho. Dočkajže tu trochu, ale dbaj, aby ťa nezazrela.“

„Ty si sa mňa nikdy nebál, žabka moja,“ riekla mať Vlčica, pätiac do vysokej trávy a zmiznúc razom, ako zmiznúť len ona vedela.

„A teraz,“ zvolal Maugli veselo, vhupnúc oblokom nazad do chalupy, „sedia vám všetci okolo Buldea, chvastajúceho sa takými dobrodružstvami, akých nebolo. Keď skončí svoju prí poviedku, stroja sa všetci prísť sem s červeným kv — s ohňom a spáliť vás oboch. A vy?“

„Štvorala som sa s mužom,“ odpovedala Messua. „Kanhiwára je na tricať mil odtiaľto, ale v Kanhiwáre najdeme Angličanov —“

„Akáže je to čeliadka?“ pýtal sa Maugli.

„Neviem. že majú bielu pleť, vládnú krajinou a nestrpia, aby sa ľudia upálili alebo zabíjali navzájom bez dôkazov viny. Ak sa dostaneme ta tejto noci, zachránime si životy. Ináč nám uinreť prichodí.“

„Teda žite. Nikto nevykročí zpoza dedinskej ohrady tejto noci. Ale čože on tam kutí?“ Messuin muž stvornožky čupel v kúte chyže a hrabal v zemi.

„Má tam peniaze skryté,“ riekla Messua. „Inšie bez tak vziať nemôžeme.“

„Aha, už viem. Však, to sú tie nestatky, ktoré idú z ruky do ruky, nikde sa nezohrejú. A či sa vám to zíde inde tiež?“ spýtal sa Maugli.

Mužský sa zadíval naňho zlostne. „To je blázon, a nie čert,“ zamrmlal. „Za peniaze si môžem kúpiť koňa. Sme priveľmi doráňani, nevyvládali by sme ísť pešo tak ďaleko, a o hodinu budú nám dedinčania v päťach.“

„Hovorím ti, že nepôjdu za vami, kým nechcem; ale to, že si si smyslel kúpiť koňa, je mûdre, lebo Messua je ukonaná.“

Mužský sviazal posledné rupie do mešca a strčil ich do záhrenia. Maugli pomohol Messue vyjsť oblokom; chladný vzduch nočný ju osviežil, hoc sa i džungľa pri svite

hviezd odrážala temno od neba a pohľad na ňu nedodával človeku odvahy.

„Poznáte cestu do Kanhiwáry?“ šeptal Maugli. Prikývli.

„To je dobre. Len pamäťajte, že sa nemáte čoho báť. A že sa nemusíte ponáhľať. Pravda — pravdaže sa bude ozývať všelijaký spev okolo vás...“

„Nazdávaš sa, že by sme sa odvážili nocou ísiť cez džungľu, keby sme sa nebáli upálenia? Ale ešte vždy lepšie je padnúť v obeť dravcom ako ľudom,“ riekoval Messuin manžel, ale Messua, usmievajúc sa, hľadela na Maugliho.

„Hovorím ti,“ opakoval Maugli, ani čo by bol Balúm, odriekajúcim niektorý starý odsek zákona džungle po stý raz nepozornému vlčaťu, „hovorím ti, že ani jedného zuba nevyceria v džungli proti vám a ani jednu nohu nezdvihnú na vás. Ani človek, ani zver vás nepristaví, kým nezazrete Kanhiwáru. Lebo budete mať so sebou ochrancu.“ I obrátil sa chytrou k Messue a doložil: „On mi neverí, ale ty mi uveríš?“

„Ale isteže, syn môj. Už či si človek, či duch, či vlk z džungle, verím ti.“

„On sa naňačá, keď začuje spievať môj národ. Ale ty budeš znať, čo to znamená, ty pochopíš. No a teraz chodte si voľne, lebo sa nemusíte ponáhľať. Brány sú pozamkýnané.“

Messua vrhla sa s plačom k nohám Maugliho, ale on ju chytrou zdvihol, zachvejúc sa. Potom mu ovila hrdlo ramenami, obsýpala ho nežnými menami, aké jej na um prišly, a žehnala ho, ale jej muž hľadel nežičivo na svoje role a riekoval: „Ak dôjdeme zdraví do Kanhiwáry a Angliačania ma neoslyšia, zapravotím brahma, starého Bul-

dea a všetkých ostatných, že to zožerie dedinu až po kost. Dvojnásobne mi zaplatia za moje nepoorané role a za moje nenakŕmené byvoly. Chcem, aby boli podľa práva náležite potrestaní.“

Maugli sa smial. „Neviem sice, čo je právo, ale — vráť sa po najbližších prškach, a uvidíš, čo zbudlo.“

I odišli smerom k džungli a mač Vlčica vyskočila zo svojho úkrytu.

„Chod za nimi,“ kázal jej Maugli, „a postaraj sa, aby celá džungľa zvedela, že týmto dvom ublížiť neslobodno. Zanôťže trochu. A posli mi Baghíru.“

Dlhé fahavé zavytie zaznelo, zprvu silnejúc, potom zamierajúc, a Maugli videl, ako Messuin muž cúvol a sa zvrtol, váhajúc, či nemá bežať nazad do chalupy.

„Len chodte ďalej,“ zakričal Maugli posmeľujúcim hlasom. „Veď som vám povedal, že vám možno i zaspievajú. Takéto zvuky budú vás sprevádzať až po Kanhiwaru. To je znak priazne džungle v prospech váš.“

Messua podkala muža ďalej a o chvíľu zmizli v tme i s matkou Vlčicou, keď zrazu skoro pri samých nohách Maugliho zjavil sa Baghíra, chvel sa od rozkoše, vyvolanej nocou, ktorá rozprúdi vášne všetkých obyvateľov džungle.

„Hanbím sa za tvojich bratov,“ riekol, vrčiac.

„Prečo? Nuž či nespievali dosť sladko Buldeovi?“

„Až prisladko! Až prisladko! Ved som pri tom i ja zabudol na svoju dôstojnosť a na hrdosť; a, na rozbitú zámku, ktorá ma oslobovala, tak som si vyspeval, idúc cez džungľu, ani čo by to bolo z jari a ja šiel nazálety. Nuž či si nás nepočul?“

„Ach, ja som za iným sháňal. Spýtaj sa Buldea, ako sa mu páčil váš spev. Ale kde sú moji štyria bratia? Lebo chcem, aby ani jeden človek nevyšiel z dediny tejto noci.“

„A na to sú ti tí štyria potrební?“ posmieval sa Baghíra, drobčiac nohami, iskriac očima, vrčiac ešte hlasnejšie. „Tých zadržím sám, braček. Či môžem konečne zabiť niekoho z nich? Ten spev a pohľad na ľudí, lezúcich zo strachu pred nami hore stromami, ma na všetko naladil. Čože je človek, aby nám tak na ňom záležalo? To je iba taký holý, hnedy zemokop bez srsti, bez poriadnych zubov, taký bedár zemožravý. Celý deň som mu bol v päťach — cez poludnie — za bieleho jasu slnečného. Hnal som ho, ako vlci ženú srnca. Som Baghíra! Baghíra! Baghíra! Ako tancujem so svojou tôňou, tak som tancoval s tými ľuďmi. Hľadže!“ Veliký leopard vyskočil, ako skáče mača za zvädnutým listom, vrtiacim sa mu nad hlavou, kmásal na pravo, na ľavo do prázdnego vzduchu, svištiaceho pri jeho šľahaní, a padal neslyšateľne na zem, vyskakoval znova a znova, pri čom jeho hlas, polo vrčiaci, polo mrmlajúci, silnel postupne ani hukot pary v kotle. „Som Baghíra, vôkol mňa je džungle, je noc, a som pri plnej sile. Kto odolá môjmu úderu? Človeča, keby som chcel, rozmliaždil by som ti jedným úderom svojej paprče hlavu na pagáč, že by bola ani žaburina v lete!“

„Čapni tedy!“ riekol Maugli nárečím dedinským a nie rečou džungle, a ľudské slová tak účinkovaly na Baghíru, že sa šmahom spamätal a skočil rovno na nohy, ktoré sa pod ním chvely a podlamovaly, až mal hlavu v jednej čiare s hlavou Maugliho. Zas vyvalil Maugli oči, zadíval sa uprene do berylovo-zelených očí, ako sa díval predtým na svojich odbojných bratov vlkov, až červený plameň pozvoľne vyhasol za zelenou záclonou, ako zmizne svetlo majáka, keď sa na mori od neho na dvadsať mil vzdialime, a potom leopard privrel oči, spúšťala sa inu

i hlava vždy nižšie a nižšie, až sa ostrý jazyk šuchal o prieľavok Maugliho.

„Brat môj, braček, bračiček!“ šeptal chlapec, hladkal zľahka leoparda od šije až po ohnutý chrbát. „Upokojže sa, upokoj, vedľ to je vinou noci a nie tvojou.“

„Vône nočné to zavinili,“ rieko Baghíra kajúcne. „Ten vzduch ma vábi, svádza. Ale zkadiaľže to ty vieš?“

Naozaj je okolie hindustánskej dediny presiaknuté všeli-jakymi vôňami, a takých tvorov, ktorí takmer výlučne myslia nosom, vône práve tak rozdráždia, ako sa človek rozcíti pri hudbe, alebo rozčuli od silných nápojov. Maugli láskal leoparda ešte za chvíľočku, až sa vystrel ani mačka pri ohni, paprče pod hrudou vtisnuté a oči dopoly privreté.

„Ty aj patríš medzi nás džunglistov, i nepatríš,“ riešil napokon. „A ja som iba čierny leopard. Ale ťa nežne ľúbim, braček.“

„Už mi pridlho remzia tam pod stromom,“ rieko Maugli, nevšímajúc si poslednej vety. „Buldeo im musel na-rozprávať celú kopu. Už prídu čo chvíľa, aby vyvliekli ženu a jej muža z klepca a hodili ich do červeného kvieťa. Ale najdú klepec prázdný. Ojój!“

„Počujže, čo ti poradím,“ rieko Baghíra. „Už mi krv ochladla, nič nevyparatiám. Nechže najdú mňa tam! Má-lokto sa opováži vyjsť z domu, keď mňa postretne. Ani to nie je prvý raz, čo budem v klietke, a nemyslím, že by sa pokúsili poviazať mňa povrazmi.“

„Budť teda rozumný,“ napomínal ho Maugli, smejúc sa, lebo začínať byť práve taký bezstarostný, ako bol leopard, ktorý medzitým vošiel do chalupy.

„Pff,“ fuňal Baghíra. „Táto miestnosť páchnie človeči-nou, ale je tu práve taká posteľ, v akej som lihaval v krá-

ľovskej klietke v Odeypore. Teraz sa uložím.“ Maugli počul, ako praštaly peťaste posteľe pod váhou velikého zvera. „Na zlomenú zámku, ktorá ma oslobodila, ešte si pomyslia, že chytili zriedkavého zvera! Pod dnu a sadni si vedľa mňa, braček; spoločne im zaželáme dobrý lov!“

„Nie; moje srdce myslí teraz na inšie. Nechcem, aby ľudia zvedeli, že som účastný na tejto zábave. Len ty poľuj na svoj účet. Ja ich ani videť nechcem.“

„Nechže je po tvojom,“ súhlásil Baghíra. „Už idú.“

Porada pod stromom na druhom konci dediny bola čo raz hlučnejšia. Zrazu skončili poradu, divo vykrikovali a pobrali sa chlapí i ženy hore ulicou, ozbrojení bakuľami, bambuskami, kosákmi a nožmi. Buldeo a brahmin kráčali popredku, ale hŕba ľudu bola im tesno v pätách a kričala: „Beda strige a strigôňovi! Ved uvidíme, či ich žeravé železá neprinútia, aby sa priznali! Spálme im chalupu nad hlavami! Naučíme ich my prichyľovať u seba vlkov — čertov! Nie, najprv ich musíme vymlátiť. Lučivá sem! Ešte viac lučív! Buldeo, rozpál'že na žeravo hľaveň pušky!“

Teraz mali trochu obťažnosti so závorou dverí. Pribili ju veľmi tuho, ale zástup s plnou silou dvere vyvalil a svetlo lučív ožiarilo chyžu, v ktorej, vystretý po celej dĺžke, ležal na posteli Baghíra, čierny ako peklo a desný ako diabol, s paprčami skriženými a ľahko visiacimi s jedného boku peťaste. Nastala chvíľočka zúfanlivej tihosti, potom sa prvé rady ľudí preklbčili nazad cez prah a v tú minútu zdvihol Baghíra hlavu a zívol ťahavo, bedlivo a vyzývavo — ako by zívol, keby chcel poštvať a dráždiť svojho súpera. Riasnaté pysky rozďavil, červený jazyk svinul a spodnú gambu vždy väčšmi a väčšmi spúštal, až si mu mohol nazret do samého horúceho hrtana,

a ozrutné očné zuby sa jasno odrážaly od dasien, hýbaly sa pri zívaní sem a ta a škripely ani oceľové hroty parnej píly. Za chvíľočku bola ulica prázdna; Baghíra vyskočil oblokom a zastal si pri boku Maugliho, kým škriekajúci a bedákajúci prúd ľudí valil sa ďalej, potkynal sa, padal druh na druha v úžasnej panike a zúfanlivo hľadel, ako by sa dostal každý čím skôr do svojej chalupy.

„Tí sa do úsvitu z domu nepohnú,“ riekol Baghíra pokojne. „A teraz?“

Také ticho zavládlo dedinou, ako keď si ľudia cez poludnie trocha zdriemnu, ale, načuvajúc, počul Maugli s Baghírom, ako dedinčania štrujú fažké súseky po hlinenej podlahe ku dveram. Baghíra mal pravdu: do rána sa dedinčania na ulici neukážu. Maugli sedel tichúčko, dumal a tvár sa mu čo raz väčšmi kabonila.

„Čože som ti urobil?“ spýtal sa konečne Baghíra zaliečavo.

„Preukázal si mi velikú službu. Stráž ich teraz do úsvitu. Ja si pospím,“ a Maugli odbehol do džungle, ľahol si tam na bralo a spal a spal celú noc a celý, celučičký deň a ešte celú noc.

Ked sa zobudil, Baghíra ležal vedľa neho a pri nohách ho čakal sviežo zabityý srnec. Baghíra sa prizeral starostlive, ako si Maugli z mäsa nožíkom ukrajoval, ujedal a napokon ako sa zamyslel, podopierajúc si bradu dlaňami.

„Ten mužský s tou ženou došli šťastne do Kanhiwáry,“ oznamoval Baghíra. „Tvoja mať ti to odkázala od Čila. Ešte pred polnocou onoho dňa, keď sa vyslobodili, našli koňa, a potom im už chytró cesty ubúdalo. Či sa tomu netešíš?“

„Ba teším sa,“ riekol Maugli.

„A tvoj ľudský voj v dedine ani nemukol, kým slnce nestálo už hodne vysoko na nebi. Potom si šli po potravu, nasýtili sa a utekali chytro nazad do svojich domov.“

„Či ťa náhodou nezazreli?“

„Ba možno že. Keď presinievalo, váľal som sa v prachu pred dedinskou bránou a možno som si trochu i prespeoval. Ale teraz, braček, už nemáme čo robiť. Pod si trochu zapoľoval so mnou a s Balúm. Odkazuje ti, že našiel nové plásty medu a že by ti ich nedbal ukázať, a všetci by sme ťa znova radi mali medzi nami ako za dátvna. Nedívajže sa tak, že sa ťa ešte i ja bojím. Ved toho mužského a tú ženu nehodia už do červeného kvieťa a v džungli je všetko v poriadku! No, či nemám pravdu? Vyžeňme si z mysle ľudský voj!“

„Ved my na nich viacej mysleť nebudeme — o krátky čas. Kdeže sa pasie Hathi tejto noci?“

„Kde sa mu zapáči. Ktože sa starie do tichého slona? Ale prečo sa sptyuješ? Čímže by ti mohol poslúžiť Hathi, čo by sme my nezdolali?“

„Požiadaj ho, aby prišiel so svojimi tromi synmi sem ku mne.“

„Na moju pravdu a veru, braček, nesvedčí sa rieč Hathimu ‚pod‘ a ‚chod‘. Nezabúdaj, že je pánom džungle a že prvej, ako ti pobyt medzi ľuďmi zmenil výraz tvári, naučil ťa čarownému slovu džungle.“

„To mi je jedno. Ja znám teraz čarowné slovo, ktorým i jeho zdolám. Povedz mu, že ho volá Maugli, žabka, a ak hned na to nepodbá, riekni mu, že má prísť v rozpomienke na plen na poliach bhurtporských.“

„Plen na poliach bhurtporských,“ opakoval si Baghíra dva tri razy, len aby nezabudol. „Idem. V najhoršom

prípade sa Hathi nazlostí, a ja by som sa na mesiac zrieckol poľovačky pre také čarowné slovo, ktoré by Hathiho prinútilo byť poslušným.“

Odišiel, zanechajúc Maugliho, ako pichal zlostne nožikom do zeme. Nikdy nevidel Maugli, odkedy sa pamätal, ľudskej krvi, až kým neuzrel a — čo uňho o mnoho viacej znamenalo — nezavoňal Messuinu krv na húžvach, ktorými bola poviazaná. A Messua bývala k nemu láskavá a on, nakolko vôbec vedel, čo je láska, líbil Messuu tak vrele, ako nenávidel ostatných ľudí. Ale hoc i z hlbky duše pohŕdal nimi a odporné mu boly ich reči, ich nemilosrdnosť a ich ustrašenosť, za nič, čo by mu džungľa mohla poskytnúť, nebol by vyhasil život človeka, aby neucítil v nozdrách znova onen desný zápach krvi. Jeho plán bol prostejší, hoc i o mnoho ráznejší, a zasmial sa v duchu pri pomyslení, že vznikol v jeho hlave na základe jednej z rozprávok starého Buldea, počutej večer pod figovníkom.

„Naozaj to bolo čarowné slovo,“ zašeptal mu Baghíra do ucha. „Práve sa páslí pri rieke, a poslúchli ma ani krotké voly. Pozriže, už prichodia!“

Hathi zjavil sa podľa svojej obyčaje mlčky so svojimi tromi synmi. Riečny hlien bol im ešte svieži na bedrách a Hathi pochruinkával si zadumane kôročku mladého stromca, ktorý si vyryl klaini. Ale každá žilka jeho ozrnutného tela prezrádzala bystrozrakému a dôvtipnému Baghírovi, že tu neshovára sa pán džungle s čoviečaťom, ale že je to tvor bojazlivý, ktorý sa dostal pred tvora, neznajúceho strachu. A traja synovia tmolili sa tesne druh vedľa druha za otcom.

Maugli ledva zdvihol hlavu, keď mu Hathi zaželal „dobrý lov“. Nechal ho knísat a kyvotať sa a prestupovať s nohy

na nohu za drahný čas, kým sa neozval, a otvoriac konečne ústa, neoslovil slonov, ale Baghíru:

„Chcem ti rozprávať prí poviedku, ktorú som počul od lovca, ktorého ste naháňali onehdy,“ začal Maugli. „Je v nej reč o slonovi, starom a múdrom, ktorý sa dostal raz do klepca a ostrý kôl v jame rozpáral mu bok od päty až po plece, zanechajúc tam bielu jazvu.“ Maugli vystrel ruku a, ako sa Hathi otočil, pri svite mesačnom znateľná bola dlhá biela jazva na jeho bridlicovosivom boku, ani čo by ho boli tadiaľ šlahli bičom, na červeno rozžeraveným. „Prišli ľudia, aby ho vytiahli z klepca,“ pokračoval Maugli, „ale potrhal povrazy, lebo bol neobyčajne silný, a odišiel, kým sa mu rana nezahojila. Až potom, horiac pomstychtivosťou, vrátil sa v noci na polia a nivy oných lovcov. A teraz som sa rozpamätal, že mal i troch synov. Všetko toto sa stalo pred mnohými a mnohými príškami a veľmi ďaleko odtialto, na poliach bhurtporských. Aká bola najbližšia žatva na oných poliach, Hathi?“

„Tam som žal ja s mojimi tromi synmi,“ odpovedal Hathi.

„A čo bolo s oraním, nasledujúcim po žatve?“ pýtal sa Maugli.

„Tam už orania nebolo,“ odpovedal Hathi.

„A čo sa stalo s ľuďmi, žijúcimi z úrody oných pozemkov?“ vyzvedal sa Maugli ďalej.

„Šli svetom.“

„A s chalupami, v ktorých tí ľudia spávali?“

„Strechy sme roztrhali a múry pohltila chrasť.“

„A čo bolo potom?...“

„Toliký kus dobrej úrodnej zeme, koliký ja prejdem za dve noci od východu na západ a koľko prejdem za tri noci od severu na juh, zaujala džungľa. My sme pustili

džungľu na päť dedín a v tých dedinách a na tých poliach a na pasienkach a na mäkkých oráčinách nenašiel by dnes ani jeden človek potravy. To bol plen, akým som ja s mojimi tromi synmi bhurtporské polia prividel; ale teraz sa fa spytujem, človeča, akým činom si sa ty o tomto dozvedel?“ spýtal sa Hathi.

„Istý človek mi to rozprával, a teraz vidím, že Buldeo vedel hovoríť pravdu. To si dobre spravil, Hathi s bielym pruhom, a keď druhý raz na to príde, urobíš to ešte lepšie, lebo ti dá človek úpravu podrobnú. Vedľ poznaš dedinu ľudského voja, ktorá ma vysúdila? Sú to ľudia napospol leniví, hlúpi a nemilosrdní; bavievajú sa so svojimi ústy a nezabíjajú slabších od seba, aby sa mali čím nasýtiť, ale len zo zábavy. Keď sú sýti, hodili by i svojeť do červeného kvieťa. To som videl na vlastné oči. A preto nie je potrebné, aby tu i nadalej žili. Ja ich nenávidím.“

„Teda ich zabi,“ riekol najmladší z Hathihho synov, vyšklbol chumáč trávy, otriasal ho o svoje predné nohy, odhodil a žmurkal pri tom malými červenastými očami ukradomky so strany na stranu.

„Načože by mi boly biele kosti?“ zavrátil ho Maugli zlostne. „Ci som ja vľčatom, aby som sa hral na úslní s holými črepami? Zabil som Šíra Kána a jeho koža už hnije na Poradnom brale; ale — ale neviem, kam sa podel Šír Kán a nie som uspokojený. Teraz sa chceme tak vyvŕsiť, aby to bolo viditeľné i makateľné. A preto zapusť džungľu na dedinu, milý Hathi!“

Baghíra sa zachvel a učupil. Chápal, že keby došlo na najhoršie, len by sbehol do dediny, vrhol sa na pravo i na ľavo medzi zástup, alebo by zmárnil niekoľkých oráčov na mraku, ale tento chladnokrvne premyslený plán na vyplienenie celej dediny, žeby jej nikdy viacej neuzrel

ani človek ani zver, ho predesil. Nik iný, iba slon, ktorý žije dlho, mohol sa podobrať na podobnú pomstu a na takú neúprosnú vojnu.

„Nechže sa spasia útekom, ako museli ujsť ľudia s nív bhurtporských, aby odteraz už len dažďová voda brázdila tam, kde orali, a člapot dažďa na hrubých listoch nahradzal zvuk kolovrátkov — kým sa ja s Baghírom neusalašíme v dome brahminovom a srnci si nespravia napájadlo z vodovej nádržky za kostolom! Zapust džungľu na dedinu, Hathi!“

„Ale ani ja — ani my sme s nimi nemali sváru, a musí nás prikváčiť veľký zármutok a palčivá bolesť, aby sme sa odhodlali rozrumiť útulky ľudí,“ vyhováral sa Hathi a klátil sa neodhodlane s boka na bok.

„Nuž či ste vy jediní v džungli, ktorí sa živíte trávou? Poštite na nich zprvu svojich poddaných. Nechže sa pričnia najprv srnci, diví kanci a nilghiae. Vy sa nemusíte tam ani ukázať, kým polia nebudú holé. Len džungľu na nich, Hathi!“

„A či pri tom nebude zabíjania? Moje kly sčervenely od krvi pri plienení na poliach bhurtporských a za nič na svete by som nechcel znova ucítiť zápach krvi.“

„Ja tým menej. Ani to si nežiadam, aby sa ich koštiale ponevierať po našej čistej zemi. Nech sa poberú preč a nech si najdú nové pastviská. Tu mi zostať nesmú. I videl som, i zavoňal som krv ženy, ktorá mi dávala potravu — onej žene, ktorú chceli zabiť preto, že sa mňa ujala. Len vôňa mladej trávy, vyrastlej na prahoch ich dverí, stlmí zápach, ktorý ma ešte i teraz v ústach páli. Len ty zapust džungľu na dedinu, Hathi!“

„Ach!“ prikývol Hathi. „I mňa tak pálila jazva na mieste, kde mi kôl rozpáral kožuch, kým sme nevideli

zanikat dediny pod bujarou jarnou zeleňou. Teraz sa už chápem. Tvoja vojna bude i našou vojnou. Neboj sa, zapustíme džungľu na tvoju dedinu.“

Maugli mu ani neuspel odpovedať, pristavovalo mu dych, čo sa tak triasol od hnevú a nenávisti, keď miesto, na ktorom sloni stáli, bolo už prázdro a iba Baghíra hľadel naňho s úžasom.

„Na zlomenú zámku, ktorá ma osloboodila!“ ozval sa leopard napokon. „Nuž či si ty to holé mláďa, za ktoré som ja orodoval u voja, keď ešte všetko bolo mladé? Vládca džunglí, keď ma sila začne opúštať, oroduj za mňa — oroduj za Balúho — oroduj za nás za všetkých! My sme iba decká v porovnaní s tebou! Pošliapané, podrúzgané konáriky! Srnčatá, utrativšie matku — srnu!“ Pomyšlienie, že by Baghíra bol osirelým zatúlaným srnčatom, rozveselilo Maugliho nesmierne, i smial sa, div sa nezadusil, potom sa rozplakal a zas sa smial, kým mu neprišlo na um skočiť do plesa, aby sa vo vode utíšil. I plával tam v kruhoch ako žaba, jeho družka po mene, vše sa ponoril, vše sa vynoril z hladiny vodnej, pruhovite osvetlenej mesiacom.

Medzitým sa Hathi a jeho synovia rozišli, každý sa pbral iným smerom, kráčajúc mlčky dolu dolinami, na míle od seba vzdialení. Za celé dva dni putovali nepreštajne cez chrast, čo znamená, že prešli asi šesdesiat dlhých mil, a každý ich krok, každé mávnutie chobotom všimli si a sledovali a rozchýrili Mang s Čilom i opice a všetci vtáci. Potom sa sloni začali pásť a asi za týždeň si pokojne ujedali. Hathi so synmi sú podobní hadovi Ká, skalnému pythonovi. Nikdy sa neponáhliajú, kým náhlivosť nie je nevyhnutná.

Po nedlhom čase, ani nevedno zkadiaľ to vyšlo — roz-

chýrilo sa po džungli, že tam a tam v tej a v tej dedine je nielen lepšia paša, ale i lepšia voda. A diví kanci, ktorí by na dobrú hostinu zašli hoc i na koniec sveta — pobrali sa prví húfne ta cez hory a doly, za nimi parohatá zverina, sprevádzaná malými divými líškami, živiacimi sa mŕtvymi a umierajúcimi z čried; nemotorné plecité nilghaie tiež sa pobraly, nezaostaly za nimi ani divé byvoly, vďačne opustiac svoje môravy. Najnepatrnejšia maličkosť by ľahko bola poplašila a zahnala nazad tieto roztúlané, zaostávajúce kŕdliky, ktoré sa pásky, ponevieraly, napájaly a zas pásky, a kedykoľvek bol nejaký poplach, vždy sa vyskytol niekto, kto ho zahladil. Raz to bol Sahi, diko-braz, ktorý nevedel dosť prenachváliť výtečnú potravu na nedalekom mieste, druhý raz Mang, netopier, kričal jasavo a sletel na čistinku, aby presvedčil každého, že je prázdna a že nehrozí tam nikomu nebezpečie; alebo čechral tadiaľ Balú, majúc plné pysky korienkov, a upravil klátiacich sa a zjašených na pravú cestu. Veľmi mnohí umkli jednako nazad, alebo odbočili, alebo stratili záujem o celú výpravu, ale veľmi mnohí zostali a šli nemýlene napred. A keď prešlo asi druhých desať dní, bola situácia takáto: paroháči a divé svine a nilghaie soskupili sa asi na osem do desať mil v lukovitom kruhu, obtočení so všetkých strán zvermi mäsožravými. V strede toho kruhu ležala dedina a okolo dediny dozrievalo obilie a medzi obilím usalašili sa ľudia na takzvaných machanoch — ploských, vôdrovitých, holubníkom podobných slátaninách z dosák, na štyroch žrdiach pripevnených — aby ztadiaľ mohli odplásiť vtákov a iných zlodejov. Paroháči už nemali pokoja. Dravci boli im stále v pätách a núteli ich ísť vždy ďalej, zúžujúc kruh čoraz väčšmi.

Už bola tmavá noc, keď vyšli z džungle ukradomky

Hathi a jeho synovia a polámali chobotmi brvná, na ktorých spočívaly machany, a tie sa zrútily naskutku, ani kvitnúca šmehlina, keď jej byťu šlahnú palicou, a ľudia, skotúľavší sa so svojich útočišť, počuli slonov mrmlaf. Potom už celé čriedy sŕn, svrchovane naplašených, vtrhly na lúky a na polia a za nimi sa hnali diví kanci a ostrými raticami zrúcali, sválali a zničili všetko, čo ešte srny ušetrili, a s času na čas vyrušilo čriedy zavýjanie vlkov; čriedy behaly potom v strachu sem a ta a pošliapaly mladú pšenicu a rozrušily briežky ovlažujúcich kanálov. Pred samým svitaním uvoľnil sa trochu vonkajší kruh a na jednom bode povstala trhlina. Mäsožravé zvery utiahly sa trocha, nechaly na juh voľný priechod, cez ktorý uchodiaľa črieda sŕn za čriedou. Čo smelší paroháči a kanci utiahli sa iba do húštiny, aby mali ztadiaľ bližšie, keď sa pôjdu hostiť budúcej noci.

Ale v podstate bol plen už skončený. Na druhé ráno, keď dedinčania šli sa podívať na polia, videli úrodu celkom zničenú. To znamenalo hladovú smrť pre nich, ak by sa neodhodlali vystaňovať, lebo s roka na rok čihala beztak bieda na nich tak zblízka, ako blízko bola im chrasť.

Ked vyhnali byvoly na pašu a byvoly nenašly na nivách nijakej potravy, čo zverina tak dôkladne oholila pasienky, pobraly sa do džungle a pridružily sa k svojim divým pokrvným, a keď sa zinrákalo, ležali traja alebo štyria koníci, patriaci dedinčanom, s rozbitými hlavami vo svojich stajniach. Len Baghíra vedel častovať takými údermi a len v Baghírovi mohla vzniknuť myšlienka vyvliecť držomŕtvolu posledného koníka stred cesty.

Dedinčania sa už ani neopovážili roznieť ohníky v noci na poliach, a tak sa pobral Hathi so svojimi tromi synmi

posbierať pozostatky, a kde raz Hathi klásky sbierané, tam už iní nič nenajdú. Ľudia si umienili, že v čase dažďa užívajú sa z lanských zásob zbožia, potom pôjdu na roboty a nejak si už len nahradia terajšiu škodu, ale keď kupec s obilím práve myslí na svoje koše, obilím kopcom naplnené, a vyratoval si, kolko pri predaji zarobi, Hathiho ostré kly vyborili roh na jeho hlinenej sypárni, porúcaly všetky prútené súseky a mladí sloni vdrvili vzácný tovar nohami do blata.

Keď objavili túto poslednú nehodu, už sa sám brahmin zastaral do toho. Prosil svojich bohov o slútovanie, ale bez výsledku. Dosť možno, mienil, že dedinčania urazili nevedomky niektorého boha z prahôr, lebo o tom nebolo možno pochybovať, že je džungľa proti nim. A tak poslali po náčelníka najbližšieho kmeňa kočujúcich Gondov, malých, umných a hodne pochmúrnych lovcov, žijúcich v džungli, pochodiacich z najstaršieho národa Indie, boli to tedy praobyvatelia a pravlastníci zeme. Privítali a uctili Gonda všetkým, čo im ešte zbudlo, a on stál na jednej nohe s kušou v ruke a s dvoma tromi jedovatými šípmi, zastrčenými do ozdoby na vrch hlave, a hľadel polo bojazlivu a polo pohŕdavo na zdesených dedinčanov a ich zničené polia. Dedinčania sa ho vyzvedali, či azda jeho bohovia — tí starí bohovia — nie sú na nich rozhnevaní — a akými obefami by ich mohli udobriť. Gond neodpovedal, len zdvihol dlhý výhonček karely, ovíjavej rastliny, rodiacej horkasté tekvicovité plody, a poprevliekal ho krížom krážom cez chrámové dvere práve oproti červenej hindustánskej modle s vyvalenými očami. Potom vystrel rameno do vzduchu a ukazoval rukou na cestu, vedúcu do Kanhiwary, a vrátil sa do svojej džungle a pozoroval so záujmom, ako tiahnu obyvatelia džungle k de-

dine. Vedel, že keď sa títo na niektorý kraj oboria, iba bieli ľudia si môžu trúfať upraviť ich pút iným smerom.

Nemuseli sa teda ani dedinčania dovolávať jeho rady. Divá tekvica bude rásf tam, kde vzývali svojho boha, a čím skôr sa vystahujú odtiaľ, tým lepšie urobia.

Lenže veľmi ťažko vytrhnuť celú dedinu ztadiaľ, kde je zakotvená. I oni sa zdržiavalí, kým im ešte trochu potravy z leta trvalo, potom sa pokúsili sbierať orechy v chrasti, ale všade sledili za nimi tiene s ohnivými očami, túlaly sa blízko nich ešte i cez samé poludnie, a keď utekali nastrašení nazad ku svojim valom, videli na kmeňoch stromov, popri ktorých prešli ledva pred piatimi minútami, že kôra je s nich postríhaná, olúpana paprčami zvera, majúceho veľké pazúre. A čím viacej sedávali doma, tým odvážlivejšími sa stávali dravci, skáčuci a revúci na pasienkach pri Waingunge. Už si ani netrúfali posprávať a poplátať steny stajní, obrátených ku chrasti, divé svine ich zas podryly a divý vinič s hľuzovitými koreňmi chytrou sa tam rozmáhal, ovíjal bočnými výrastkami novovydobyty priestor a pýr bujne všade za viničom. Slobodní mužskí samí prví opustili rodný kraj a rozchýrili blízko i ďaleko, že dedina je pod kliatbou. Ktože by mohol, hovorili, bojovať proti džungli alebo proti božstvám džungle, keď ešte i kobra (had okuliarnik) opustila svoju skrýš pod figovníkom. A tak ich nepatrné styky s vonkajším svetom scvrkaly sa znatelne, ako redly a zanikaly i chodníčky, vedúce krížom cez lúky. Nočné trúbenie Hathiho a jeho troch synov ich viacej neznepokojovalo, veď nemali im už čo zničiť. Obilie na korení všetko vyhynulo a zasiate zrno v zemi tiež vyšlo na nivoč. Pozemky na kraji chotára už tratiely svoj tvar, bol tedy svrchovaný čas, aby sa utiekali pod ochranu Angličanov do Kanhiwary.

Ale podľa vrodenej im pomalosti otáľali ešte vždy a odročovali svoj odchod so dňa na deň, až ich čas dažďa prikváčil; cez deravé strechy valily sa prúdy dažďa, pasienky boli po členky pod vodou a svieža zeleň rástla všade navidomočí po letnej horúčave. Len vtedy sa odhodlali odísť — mužskí, ženy, deti — brodiac a moknúc v teplom ranom daždi, ale rozumie sa, ešte raz sa obrátili, aby sa napokon pohľadom rozlúčili so svojím rodiskom.

Ked' už posledná rodina, hŕbiaca sa pod batožinou, tiahla cez dedinskú bránu, počuli praskot padajúcich brvien a krovkíc za ohradou. O chvíľočku zazreli vystahovalci lesklý hadiaci sa černastý chobot, roztrusujúci zmoknuté slamené šupky strešné, potom počuli zas buchot a hned zatým jačanie. Hathi tak stíhal strechy s domov, ako by sme my trhali vodné ľalie, keď ho priečna hrada poranila. Len to mu ešte chybelo, aby sa rozuzdila celá jeho sila, lebo zpomedzi všetkých obyvateľov džungle divý, napajedený slon vie najdôkladnejšie rozrumiť všetko, čo mu pod kly príde. Búchal do steny, tá sa na kusy rozdrobila a v prúdoch dažďových hned sa na žltý hlien premenila. Potom sa zvrtol a s rykom vtrhol do tesných ulíc, kmásal na pravo, na ľavo, ovalil sa o stenu, rozbúchal na triesky vetché dvere a vytrhol žľaby odkvapové, kým jeho traja synovia zlostne ničili všetko za jeho príkladom, ako ničili pri plene na poliach bhurtporských.

„Čo chvíla pohltí džungľa tieto škrupiny,“ ozval sa pokojný hlas za buchotu a troskotania. „Musíme porúcať len vonkajšie múry.“ A Maugli, ktorému po holých pleciach a ramenách len tak šústala voda, soskočil so steny, ktorá pod ním uklákovala ani vysilený byvol.

„Na všetko dôjde čas,“ zdýmal Hathi. „Oj, keby ste

vedeli, ako mi sčervenely kly pri Bhurtpore! Oborme sa na vonkajšie múry, deti! Hlavou! Odrazu! Teraz!"

Všetci štyria vyrútili sa odrazu; vonkajší mór sa vkrusil, rozpukol, spadol a dedinčania, ohromení úžasom uvideli zlostné, hlienom ufúlané hlavy rumiteľov v povstalej trhline. I zutekali, prístrešia i potravy zbavení, do doliny, kým ich dedina, rozrumenená, zničená, udubasená, zanikala za nimi.

O mesiac neskôršie miesto, na ktorom stála predtým dedina, bolo už len hrbolastým kopcom, pokrytým jemnou, mladou zeleňou, a keď bolo po prškach, chrasť šumela na tom priestore, na ktorom pluhy štrkaly ledva pred šiestimi mesiacmi.

KRÁĽOV ANKUS¹⁾.

Odkedy svet svetom stojí,
tých štyroch nič neukojí,
nespokojní sú naveky
a len dychtia o preteky
za všetkým, čo vidia, cítia;
mať, len mať, to ciel ich žitia.
Sú to: pažerák jastrabov,
večne hladný pysk šakalov,
opíc ruky chamтивé,
oči ľudské baživé.

Ká, veľhad skalný, premenil si kožu azda už dvestoprvý raz od svojho narodenia; a Maugli, ktorý nezabudol, že mu Ká zachránil život svojou prácou za onej noci v Pustých Ložiskách, na čo sa azda ešte pamätáte, šiel mu blahoželať. Ked' sa had lieni, býva mrzutý a nevrlý, kým sa mu nová koža nezačne lisnúť a krásou a sviežosťou oči slepiť. Ká sa už neposmieval Mauglimu, ale ho prijímal ako ostatných obyvateľov džungle, ako pána chasti a zabával hovšetkými novinkami, ktoré sa veľhadovi jeho rozmerov do ušú dostal mohly. Čo Ká nevedel o takzvanej strednej džungli, o živote, ktorý je tesne nad zemou, alebo pod zemou, v brlohoch a v pňoch stromov — to mohlo byť napísané na najmenšej z jeho šupín.

---

¹⁾ Bodák, ktorým pohoničia poháňajú slonov.

Onoho odpoludnia sedel Maugli ovinutý hadom Ká, bavil sa a hladkal pruhovanú, popukanú, starú kožu, ktorá ležala pospletaná, poskrúcaná medzi skalím na tom samom mieste, kde sa Ká z nej vyzliekol. Ká sa poskrúcal veľmi zdvorile okolo objemných holých pliec Maugliho, že si chlapec hovel v živej foteli.

„Len viečka chýbajú tej koži,“ zašomral Maugli, baviac sa so starou kožou. „Je čudné vidieť pri svojich nohách kožu, ktorá predtým hlavu kryla.“

„Ej, ale ja nôh nemám,“ riekoval Ká, „a odkedy je to zvykom celého môjho rodu, nezda sa mi to ani za máčny mak čudným. Či tvoja koža nebýva nikdy svrblavá a mdlá?“

„Ba, ale vtedy sa vymývam, môj drahý ploskohlavec; i to je pravda, že za velikých horúčostí som si už neraz prial, aby som si mohol svliecť kožu bez bolesti a behať bez kože.“

„A ja sa umývam, ale si i svliekam kožu. Akýže je môj nový oblek?“

Maugli prešiel dlaňou dolu ohromným chrbotom, krížom krážom pruhovaným. „Korytnačka je tvrdšia, ale nie taká pestrá,“ usúdil, „žaba, moja družka po mene, je pestrejšia, ale nie taká pevná. Je rozkoš sa podívať naň, lebo je ani strakatý pel v kalichu škvrnistej ľalie.“

„Už je žiadostivý vody. Nová kožá sa len po prvom kúpeli zaskvie v celej svojej kráse a pestrosti. Podme sa okúpať.“

„Ja ťa odnesiem,“ riekoval Maugli, i zohol sa so smiechom, aby zdvihol prostrednú časť ohromného tela Ká, práve kde bol najhrubší. Dospelý človek by sa mohol práve tak podujat, že zdvihne dve stopy širokú rúru vodvodnú; a Ká ležal nepohnute, až sa pučil tichým smiechom.

Potom sa začalo ich obyčajné večerné ihranie. Chlapec, rozohnený prekypujúcou životnou silou, závodil s hadom v skvostnej novej koži o prvenstvo v schopnosti vrteť a shýbať sa, ani čo by skúšal istotu zraku a hybkosť i silu svalov. Isteže by bol Ká rozdrvil i dvanásťich Mauglich, nech sa pozabudne, ale on sa i hral ostražite a nevyužil ani desiatu časť svojej sily. Odkedy Maugli natolko zosilnel, že mu trochu drsnejšie chmaty neuškodily, vycvičil ho Ká v tejto hre, ktorá mu dodala takej ohybnosti údov, akej by ničím inším nebol získal. Niekedy bol Maugli ovitý až po samé hrdlo stále sa hýbajúcim telom hadovým a namáhal sa vyslobodiť si z objatia čo len jedno rameno, aby mohol chytia hada za hrtan. Vtedy Ká pomaly uvoľnil svoje závitky a Maugli pokúsil sa zakvačiť svižko nohami do ohromného chvosta hadovho, ktorým šibal sem a ta, hmatajúc za nejakou skalou alebo pňom.

A tak sa vše kolembali, hlava oproti hlave, každý číhajúc na prajnú chvíľku, kym sa krásna skupina, podobná soche, nesliala v živú vrtielku čiernožltých škvŕn a trepotajúcich sa nôh a ramien, dvihajúcich sa vždy znova a znova. „Teraz! teraz! a zas!“ volal Ká a očistom hádzal hlavou, že ani hybká ruka Maugliho hlavu hada odvrátiť nemohla. „Hľadže! poštaklím ťa tu, braček, tu i tu! Vari ťi ruky skrehly? Zas ťu!“

Hra sa skončila vždy rovnako — priamym útokom hlavy hadovej, od čoho sa chlapec dôkladno prekoprcol. Maugli sa nemohol naučiť, ako by mohol vyhnúť tomuto bleskorýchlemu úderu, ale, ako ho Ká uisťoval, daroinuá bola každá jeho snaha.

„Šťastlivú poľovačku!“ zamrmlal Ká napokon a Maugli odletel ako obyčajne asi na šesť metrov, zdýmajúc a smejúc sa. Keď sa zviechal, mal plné ruky trávy a šiel za

Ká do jeho oblúbeného kúpeľa — k plesu hlbokému, ani smola čiernemu, obtočenému úskalím a pozoruhodnému tým, že bolo v ňom plno stromov pohrúžených. Chlapec vklzol do vody podľa zvyku chrasti, ani nemuknúc, a ponorený preplával krížom pleso, potom sa zas celkom mlčky vynoril, ľahol si chrbotom na vodu, založil ramená za hlavu, zadíval sa na mesiac, vychodiaci práve zpoza brál, a prerýval palcami jeho odblesk na hladine vodnej. Káho diamantovitá hlava rezala ani britva hladinu vodnú a konečne sa uvelebila na Maugliho pleci. Oba ležali ti-chúčko, hoveli si do sýtosti v chladnej vode.

„Je to takto veľmi dobre,“ ozval sa konečne Maugli ospanlivo. „O tomto čase, nakoľko sa pamätám, líhajú si ľudia na tvrdé kusy dreva v svojich skrýšach, ulepených z hliny, a keď bôdli ve vypreli čistiace vetry z nich, ukrútia si špinavé handry na svoje otažené hlavy a robia ošklivé zvuky nosmi. V chrasti je lepšie.“

V tú chvíľu sklzla sa náhlide kobra¹⁾ dolu bralom a napila sa; zaželala im „dobrý lov!“ a odliezla.

„Ssss!“ zasipel Ká, ako by sa zrazu na niečo rozpamätal. „Tak tebe poskytuje chrasť všetko, čokoľvek si zažiadaš, braček?“

„Všetko nie,“ smial sa Maugli; „iba ak by tu bol zakaždým nový silný Šír Kán, ktorého by som mohol raz za mesiac zabiť. Teraz by som mu mohol vytisnúť paru vlastnými rukami, nebol by som odkázaný na pomoc byvolov. Želal by som si i to, aby nás v čase dažďa slnce vše zohrialo a aby za letných horúčav zastrely vše oblohu dažďové oblaky a zmiernili páľčivosť slnca, a zakaždým, keď som hladný, aby som mohol zabiť kozu; a zas nikdy

---

¹⁾ Had okuliarnik.

som nezabil kozu, aby som si nežiadal mať miesto nej srnca, a ak som mal srnca, túžil som mať antilopu. Ale veď takto cítime všetci.“

„A za iným si nebažil?“ pýtal sa veľhad.

„Čože by som si mal ešte žiadať. Mám džungľu i priateľ džungle. Či je ešte niečo medzi východom a západom slnca, po com by bolo hodno túžiť?“

„Ale tá kobra povedala,“ — začal Ká.

„Ktorá kobra? Tá, ktorá tu práve bola, neriekla nič. Náhlila sa, ved poľovala.“

„To bola druhá.“

„A či sa ty často stýkaš s jedovatou čeliadkou? Ja sa jej do cesty nepletim. Lebo nosí smrť v prednom zube, a to nie je dobre, — menovite, že je takého malého vzrastu. Ale s ktorým okuliarnikom si sa shováral?“

Ká skrúcal sa pomaly vo vode ani parník na jazere. „Asi pred tromi alebo štyrmi mesiacmi,“ riekoval, „poľoval som v Pustých Ložiskách, na ktoré sa ešte azda pamätáš. A tvor, za ktorým som sa hnal, utekal s vreskom cez napájajadlá k onomu domu, na ktorom som kedysi tebe k vôle stenu vyvalil, a zmizol pod zemou.“

„Ale veď tí, ktorí bývajú v Pustých Ložiskách, nežijú v brlohoch.“ Maugli vedel, že Ká hovoril o opiciach.

„Ten tvor tam ani nebýval, len si chcel život zachrániť,“ odpovedal Ká a zamliažgal. „Vbehol do podzemnej skrýše, ktorá viedla veľmi ďaleko. Šiel som za ním, a keď som ho zabil, pospal som si. Zobudiac sa, liezol som ďalej.“

„Popod zem?“

„Pravdaže. Až som prišiel do brloha bielej kobry, ktorá hovorila o veciach mne neznámych a ukazovala mi všeličo, čo som ešte nikdy nevidel.“

„Nejakú novú zverinu? A bola dobrá?“ Maugli sa chytrô zvrtol na bok.

„Ale čoby. To nebolo na jedenie; všetky zuby by som si bol na tom vylámal; ale biela kobra riekla, že by človek — a hovorila o ľudoch, ako by celú tú perepút náležite poznala, — že by človek dal i horúci dych zpod svojich rebier, keby tie veci aspoň zazret mohol.“

„Teda si ich pôjdeme pozreť,“ riekoł Maugli. „Pamätam sa, že som bol kedysi tiež človekom.“

„Len pomaly — pomaly. Náhlivosť usmrtila žltého hada, ktorý chcel zjesť slnce. Shováral som sa s bielou kobrou pod zemou a spomínał som i teba, nazval som ňa človekom. Biela kobra riekla (nepredarmo je biela, vedľa je taká stará, ako džungle): „Už som dávno nevidela človeka. Nech príde a nech si poobzera všetky tieto veci; za najchátrnejšiu z nich by každý človek i smrť podstúpil.“

„Tak to musí byť nová zverina. A jedovatá čeliadka nám nedá znať, keď je tá zverina blízko. To je nevľúdný národ.“

„Nie je to zverina. To je — to je, — ale, keď neviem rieci, čo je to.“

„Teda podľme ta. Ešte nikdy som nevidel bielu kobru a okrem toho chcem vidieť i tie ostatné veci. Či ich kobra usmrtila?“

„To sú samé mŕtve veci. A podľa jej rečí je ona tam preto, aby ich strážila.“

„Aha! Ako vlk bdie nad mäsom, ktoré si vzal do brloha. Podľme.“

Maugli priplával ku brehu, pováľal sa po tráve, aby obschol, a šiel s veľhadom rovnou cestou do Pustých

Ložísk, onoho neobývaného mesta, o ktorom ste už počuli. Maugli sa nebál opíc ani za máčny mak, tým väčší strach maly ony pred Mauglim. V tú chvíľu sháňaly sa sice v húfoch po džungli a Pusté Ložiská ležaly prázdne a tiché v svite mesačnom. Ká ho viedol až hore k zrúcaninám dvorany kráľovien, na terase, preliezol ponad hŕbu trosiek a vklzol do polrozvaleného schodišta, vedúceho zo stredu dvorany do podzemnej chodby. Maugli vyslovil hadie heslo — „Jednej krvi sme, vy a ja“ — a liezol za ním štvornožky. Liezli dlho dolu šikmou chodbou, majúcou časté zákruty a odbočky, až došli konečne na miesto, kde korene viacerých velikých stromov, rastúcich asi tricat stôp nad nimi, vytisly veľký kameň zo steny. Preliezli cez to miesto a boli vo veľkom sklepenom priestore, ktorého kupola tiež bola koreňmi stromov poškodená, tu i tam preblesklo trochu svetla tmou.

„To je bezpečná skrýša,“ riekoval Maugli a vystrel sa konečne, „lenže je priodľahlá, aby sme ju mohli denne navštevovať. No a čože zazrememe teraz?“

„A ja som nič?“ ozval sa hlas stred sklepenia; Maugli videl, že sa tam niečo biele hýbe, až sa pozvoľne zdvihla najväčšia kobra, akú kedy videl — tvor asi osem stôp dlhý, vybielený tmou na farbu starej slonovej kosti. Ešte i okuliarovitý znak na vrchu ploskej hlavy vybledol do bledožlta. Oči mal červené ani rubíny a vcelku bol na pochlad utešený.

„Dobrý lov ti prajem!“ riekoval Maugli, ktorého zdvorilosť nikdy neopustila, ako on nožík so seba nespustil.

„Čože je s mestom?“ pýtala sa biela kobra, neodvetiac na pozdrav. „Čo je s velikým opevneným mestom — mestom so stými slonmi a dvacäfisíciimi koňmi a lichvou bez počtu — mestom kráľa nad dvaciatimi kráľmi panu-

júceho? Už som tu ohluchol, od dávna som nepočul zvukov vojenských gongov.“

„Chrast je nad našimi hlavami,“ odpovedal Maugli. „Ja poznám iba Hathiho a jeho synov zpomedzi slonov. Baghíra pobil všetky kone v istej dedine, a — čo je vlastne kráľ?“

„Ved som ti povedal,“ rieko Ká šetrne bielej kobre, — „ved som ti ešte pred štyrmi mesiacmi povedal, že tvojho mesta už niet.“

„Mesto — veliké mesto v horách, opevnené valom a chránené královými vežami — nemôže nikdy zaniknúť. Vystavali ho prvej, ako sa môjho otca otec vyďubal z vajca, a bude trvať, kým synovia mojich synov obelejú od staroby, ako som obelel ja. Salomdhi, syn Chandrabijov, syn Vijejov, syn Yegasuriho postavil mesto za čias Bappu Rawala. A v y ste z ktorého kmeňa?“

„Ale ved ten hovorí s cesty,“ rieko Maugli, obrátiac sa ku Ká. „Ja jeho reči nerozumiem.“

„A ja tobôž.“ Už je veľmi starý. „Otec všetkých okuliarnikov, nad nami šumí chrasť, ako šumela od počiatku.“

„Teda kto je on,“ spýtala sa biela kobra, „ktorý sedí tu predo mnou, neznajúci strachu ani mena kráľa a hovoriaci našou rečou ľudskými ústami? Kto je ten s tým nožom a s hadím jazykom?“

„Zovú ma Mauglim,“ znala odpoved. „Pochodím z džungle. Vlci sú mi rodina a Ká je môj brat. Otec všetkých kobier, kto si ty?“

„Som strážcom králových pokladov. Kurrun Raja ma tu zasklepli za oných čias, keď som mal kožu ešte tmavú, aby som naučil zlodejov, čo je smrť. Potom spúšťali sem poklady cez otvor, povstalý oddialením tamtoho kameňa, pri čom som počul spev brahminov, mojich učiteľov.“

„Hm!“ zašomral Maugli popod nos. „Už som mal do činenia s brahminom, vtedy v ľudskom voji, a — viem, čo viem. Z toho nič dobré nevykvitne.“

„Odkedy som strážčom, vyzdvihli kameň päť ráz; a každým pokladu pribudlo, nikdy neodbudlo. Niet bohatstiev, podobných týmto bohatstvám — pokladom stých kráľov. Ale už je to dávno, veľmi dávno, odkedy kameň naposled odtisli, myslím, že mesto na mňa zabudlo.“

„Tu niet mesta. Vedže sa poobzeraj. Tamto sa derú korene ozrutných stromov cez kamene stavby. Stromy a ľudia nerastú pospolu,“ tvrdil Ká.

„Dva tri razy vysliedili ľudia túto skrýš,“ odvetil biel okuliarnik zlostne; „a ani nehlesli, kým som im, vo tme hmatajúcim, nezastavil cestu, ani potom už nekričali dlho. Ale vy lužete oba, človek i had rovnako, a radi by ste mi navraveli, že môjho mesta už niet a že koniec môjmu stráženiu. Ľudia sa časom trochu zmenia. Ale ja sa nikdy nezmením. Kýmkoľvek kameň nevyzdvihnú a brahmini nesídu sem, spievajúc piesne, ktoré znám, a nenakŕmia ma teplým mliekom a nevezmú ma nazad na svetlo, som ja, ja, ja jediný strážca kráľovho pokladu, nikto iný. Že je mesto vymreté, hovoríte, a že sem prerastajú korene stromov? Sostúpte teda hlbšie a naberte si, čo chcete. A ty, človek s hadím jazym, ak si trúfaš vrátiť sa živý tadiaľ, kadiaľ si prišiel, menší králi budú tvojimi sluhami!“

„Zas len tára,“ riekol Maugli chladne. „Či by sa bol mohol niektorý šakal prehrabáť tak hlboko a uhryznúť túto bielu stvoru? Istotne sa besnie.“ „Otec všetkých kobier, ja tu nevidím nič, čo by som vziať mohol.“

„Na bohov slnca a mesiaca, ten chlapec je na smrť besný!“ sipela kobra. „Prvej, ako sa ti oči naveky zavrú,

preukážem ti velikú milosť. Poobzeraj sa a uzreš, čo ľudské oči nikdy predtým neuzrely!“

„Neradno nikomu v džungli chvastať sa, že preukáže Mauglimu milosti,“ zašomral chlapec medzi zuby, „ale tma zmení všetko, to viem.“ — „Teda si všetko popozerám, ak dovolíš.“

Zostril zrak a hľadel vôkol seba v sklepenom priestore a potom zdvihol zo zeme za hrst niečoho lesklého.

„Ahá!“ zvolal, „toto je podobné tým šupákom, ktorími sa v ľudskom voji tak radi zapodievali; iba že sú tieto žlté a tamtie boly hnedé.“

Spustil na zem zlaté peniaze a pošiel ďalej. Podlaha sklepenej miestnosti bola zasypaná asi na päť alebo na šesť stôp vysoko razenými zlatými a striebornými mincami, tak ako sa z vriec rozsypaly, keď ich ta hádzali. Na nich a pod nimi, a trčiac zpomedzi nich ani ostatky stroskotanej lode z piesočiny, povaľovaly sa drahokamami zdobené slonie howdy¹⁾ z kovaného striebra, vybíjané zlatom a zdobené drahými kameňmi. Boli tam palankíny a nosidlá pre kráľovny, vyzdobené striebrom a emailom, s rukoväťami nefritovými na žrdkách a s jantarovými krúžikmi na záclony; boli tam zlaté kandelábre s predierkanými smaragdmi, čo viseli na rameňach svietnikov a triasly sa pri najslabšom pohybe. Boli tam na päť stôp vysoké kované sochy zabudnutých bohov zo striebra s drahokamovými očima, boli tam brnenia z ocelových šupiek, vykladaných tepaným zlatom a oriasených drobnými, zčiastky popučenými, zčiastky počernetými perlami; boli tam šišaky s hrebeňmi, ovrubenými a posiatymi krvavočervenými rubínmi; boli tam štíty

¹⁾ Sedlá, ktoré sa dávajú na slonov a ktoré mávajú vše i striešku, že sú ani vežičky na slonoch.

z japonského laku, z korytnačej rohoviny a z nosorožčej kože na kostrách z červeného zlata, vykladaných na rohoch krásnymi smaragdmi; boli tam pošvy a meče s rukoväťami, diamanty vykladanými, dýky a polovnícke nože; boli tam zlaté obetné misky, načieradlá, lyžice, prenášateľné oltáre takého tvaru, akého pod slncom viac nebude; boli tam nefritové nádoby na pitie a náramnice; boli tam kadideľnice, hrebene, hrnčeky na voňavky, nádobky na hennu¹⁾ a na púdor, všetko z kovaného zlata, prstene do nosov, na ruky, party, korunky a opasky v nesčítateľnom množstve; tri opasky na zbrane boli na sedem palcov široké, brúsenými diamanty a rubínmi zdobené, a drevené trojnásobne železom okuté truhlice, ktorých drevo spráchnivelo úplne, že za okutím bolo vidieť ruby nebrúsených drahokamov: safírov, opálov, smaragdov, rubínov, diamantov, emeraldov a granátov.

Biela kobra hovorila pravdu. Nebolo peňazí na zaplatenie hodnoty toho pokladu, nazbíjaného za storočia na vojnach, nashŕňaného z plenu, z daní a z kupčenia. Už v samých razených peniazoch bola ohromná suma, nepočítajúc ani drahokamy; a len holá váha zlata a striebra mohla mať dvesto tristo tonn. Každý domorodý panovník v Indii, a čo by bol aký chudobný, má svoj poklad, ku ktorému vždy len prikladá; len raz za drahný čas pošle niektorý osvetenejší princ štyricať alebo pädesiat vozov, fahaných volmi a naložených striebrom, aby si ho zamenil za štátne papiere, ale väčšina kniežat si svoje poklady z rúk nedá, ba zatají radšej, že ich má a kde ich má.

Ale Maugli, rozumie sa, nechápal, čo to nahromadené bohatstvo znamenalo. Nože ho trocha zaujímaly, ale že sa tak ľahko neotváraly, ako jeho vlastný nôž, odhodil

¹⁾ Výťažkom z henny farbili si ľudia vlasy.

„Ale načože by bol mne tento takzvaný poklad? Ak mi dovolíš, aby som si toto vzal, poslúži mi pri poľovaní. Ale ak nedovolíš, zapoľujem si i bez toho. Ja sa s jedovatou čeliadkou do boja nepúštam a okrem toho ma naučili heslu tvojho kmeňa.“

„Tu panuje len jedno heslo. Moje!“

Ká sa vrhol ku kobre, iskril očima. „Kto ma prosil, aby som sem doviadol človeka?“ sipel.

„Isteže ja,“ šeptal starý okulárnik. „Lebo som už dávno nevidel človeka, a tento človek hovorí našou rečou.“

„Ale vtedy nebolo spomienky o smrtení. Ako by som sa mohol ukázať v džungli a rieciť, že som ho voviedol smrti do pažeráka?“ riekol Ká.

„Pravdaže som vtedy o smrtení nehovoril. A čo sa týka tvojho odchodu, tamto je v múre diera. Ale teraz mi už daj pokoj, vypasený opicožrút! Netreba inšie, iba aby som sa dotkol tvojho hrdla, a džungľa o tebe viac neuslyší. Ešte sem nevošiel človek, ktorý by bol ztadeto živý odišiel. Postaral som sa, aby mu para zpod rebier unikla. Ja som strážcom pokladu kráľovského mesta!“

„Ale, ty červiak, tmou vybielený, vedže si daj rieciť, že tu niet ani kráľa ani mesta! Iba džungľa je nad nami!“ kričal Ká.

„Poklad je ešte vždy tu. Ale už musím skončiť. Dočkaj ešte za chvíľočku, Ká zpoza bráľa, a dívaj sa, ako bude chlapec utekať. Je tu dosť miesta na naháňanie. A život je dobrý. Behaj za chvíľu sem a ta, chlapča, budeme sa naháňať!“

Maugli pohladił pokojne Káho po hlave.

„Táto biela stvora mala posiaľ do činenia iba s ľudmi ľudského voja. Mňa nepozná,“ zašeptal. „Žiada si mať naháňačku. Nechže ju má.“ Maugli stál s ankusom v ruke,

ktorého vidlicovitá časť bola namierená k zemi. Rýchle sa ním zahnal a hodil ho na velikú kobru tak, že ju pribodol priekom za samou rozšírenou hlavou pevne k zemi. Ani blesk vrhol sa Ká na svíjajúce sa telo kobry a svojou váhou znemožnil jej každý pohyb. Červené oči kobry sršaly od zlosti a zbývajúcou voľnou časťou tela, hlavou na šesť palcov dlhou, metala zúrivo na pravo a na ľavo.

„Zabi!“ zvolal Ká, vidiac, že Maugli siahal po nožiku.

„Oj nie,“ osvedčil sa Maugli, otvárajúc nožík. „Nikdy viac nezabijem nikoho, keď ma hlad nenúti. Len ti chcem niečo ukázať, Ká!“ I chytil kobru za vrch hlavy, roztvoril jej násilne nožíkom pysk a odhalil vo vrchnej čeľasti strašné jedovaté zuby, ako sčernely a scvrkly v ďasnách. Biela kobra prežila svoj jed, ako to u hadov býva. „Už jej vyschly,“ riekoval Maugli; a odtisnúc Káho, vytiahol ankus a uvoľnil bielu kobru.

„Kráľov poklad by potreboval nového strážcu,“ riekoval slávnostne. „Thuú (vyschnutec), to sa ti nepodarilo. Teraz už môžeš behať sem a ta do sýtosti, Thuú!“

„Som zahanbená. Zabi ma!“ sipela biela kobra.

„Už sa tu primnoho hovorilo o zabíjaní. Teraz odídešme. Ale tento ostnatý predmet si vezmem, Thuú, lebo som s tebou bojoval a som ťa preinohol.“

„Maj sa teda na pozore, aby ten predmet napokon teba so sveta nesniesol. To je smrť! smrť! Ten predmet sám stačí pobiti všetkých ľudí v celom mojom meste. Ani ho dlho nepodržíš, človek z džungle, ani ten ho dlho mať nebude, kto si ho po tebe privlastní. Lebo preň budú mnohí hynúť a hynúť a hynúť! Hoc i moja sila vyschla, ankus sa môjho diela chopí. Je to smrť! Smrť! Smrť!“

Maugli vyliezol dierou nazad do chodby, a keď od-

chádzal, zazrel ešte, ako biela kobra zúrivo sekala zubmi, teraz už neškodnými, do nehybných zlatých tvári bôžkov, ležiacich na zemi, sipiac jednostajne: „To je smrť!“

Až sa zaradovali, keď znova boli na božom svetle a došli nazad do svojej džungle, a keď Maugli videl pri úsvite rannom lisnúci sa ankus, tak sa mu tešil, ani čo by bol našiel za kyticu zriedkavých kvetov, ktorými si môže hlavu ozdobiť.

„Je to lesklejšie od Baghírových očí,“ riekol uveličený, točiac rubínom. „Ukážem mu ho; len čo chcel Thuú povedať, keď toľko spomínał smrť?“

„To ti veru neviem. Len mi je až po samý koniec chvosta ľuto, že nepocítil tvojho noža. Tam sa vždy niečo zlé kluje v tých Pustých Ložiskách, či nad zemou, či pod zemou. Ale som už vyhladol. Či si zapoľuješ teraz so mnou na svitaní?“ pýtal sa Ká.

„Nie; chcem, aby toto Baghíra videl. Dobrý lov ti prajem!“ Maugli odbehol, vyskakujúc a točiac ankusom vo vzduchu; s času na čas zastal a s obdivom sa mu prizeral, až došiel do onej časti džungle, v ktorej Baghíra obyčajne býval, i našiel ho napájať sa po veľkej hostine. Maugli mu vyzoprával všetky svoje dobrodružstvá od začiatku až do konca a Baghíra oňuchával ankus chvíľami. Keď Maugli spomínał posledné slová bielej kobry, Baghíra zavŕchal prisvedčavo.

„Teda by bola pravda, čo ten biely had o tomto predmete hovoril?“ opýtal sa chvatne.

„Ja som sa narodil v kráľovských klietkach v Oodeypore a môj žalúdok vie čoto o ľuďoch. Nejeden človek by vraždil i tri razy za noc, len pre červený kameň.“

„Ale vedť je práve pre ten kameň prifažký do ruky. Môj malý lesklý nožík je lepší a — hľadže! Ten čer-

vený kameň nie je ani na jedenie. Prečože by vraždili preň?“

„Maugli, chod sa radšej vyspať! Žil si sice medzi ľuďmi, ale —“

„Pamätám sa. Ľudia vraždia, lebo sa neživia poľovaním; vraždia vše z lenivosti, vše z nudy, vše z pasie. Nezaspávaj, Baghíra! Povedz mi, načo je tento predmet ostnatý?“

Baghíra pootvoril oči — bol už veľmi ospanlivý — a zažmurkał potutelnc.

„Ľudia ho spravili, aby ním bodali do hláv synov Hathiho, že im od toho až krv surčí. To som videl v uliciach oodeyporskych, pred našimi klietkami. Tento predmet okúsil krv nejedného z potomkov Hathiho.“

„Ale prečo tým bodajú slonov do hláv?“

„Aby ich naučili zákonom ľudi. Pretože nemajú pazúrov, ani klov, ľudia robia takéto veci, ba i horšie.“

„Vždy len krv, čím diaľ viacej krvi, kedykoľvek sa priblížim čo i len predmetom, ľudskou rukou zhotoveným!“ riekol Maugli znechutene. Bol už ukonaný váhou ankusa. „Keby som to bol vedel, nebol by som ho vzal. Najprv boly povrazy Messuinou krvou nasiaknuté, a táto vec pila krv Hathiho. Nechcem mať s tým nič do činenia, pozri!“

Ankus odletel, svištiac a vrtiac sa vo vzduchu, a spadol ostrím nadol, zaryl sa do zeme asi o pädesať stôp ďalej medzi stromami.

„Tak, teraz sú mi ruky už bez smrti,“ riekol Maugli a drhnul si ruky o sviežo zarosenú trávu. „Thuú riekol, že smrť mi bude za päťami. Ale on je starý, biely a besný.“

„Už či je biely a či čierny, či tu ide o život alebo o smrť, ja chcem teraz spať, braček. Nemôžem byť celú

noc na postriežke a potom táraf celý deň, ako to niektorí robia.“

Baghíra odišiel do svojho obľúbeného brloha, na dve milé vzdialenosť. Maugli si vybral primeraný strom, vyliezol naň, pospájal tri štyri liány a v kratšom čase, ako sa to dá rozpovedať, už sa hojdal na svojom lôžku vo výške pädesiatich stôp nad zemou. Nemajúc nezdolnej potreby na silné denné svetlo, prispôsobil sa Maugli zvykom svojich priateľov a bol na svetle čím najmenej. Keď ho prenikavo kričiace tvory, žijúce na stromoch, zbudili, zmrákalo sa už zas, a jemu sa práve snívalo o krásnych drahokamoch, ktoré s ankusom odhodil.

„Aspoň si tú vec znova obzrem,“ riekoł a pustil sa po rastline, strom otáčajúcej, na zem; ale Baghíra bol už tam pred ním. Maugli ho počul ſuchať v poloſere.

„Kde je tá oſnatá vec?“ zvolal Maugli.

„Človek ju vzal. Tu je jeho stopa.“

„No, teraz uvidíme, či pravdu hovoril Thuú. Ak je v tej oſnatej veci smrť, ten človek umre. Podľme, vysließme ho.“

„Najprv si zapoluj,“ riekoł Baghíra. „Od prázdnego žalúdka býva mdlý zrak. Ľudia kráčajú pomaly a džungľa je dosť vlhká, aby aj najmenšiu stopu dlhšie udržala.“

Vysließili si korist, čím najsčôr mohli, jednako prešly so tri hodiny, kým sa nasýtili, napojili a za stopou pustili. Obyvatelia džungle vedia, že sa ničím nedá nahradiť, keď sa pri jedení náhlia.

„Nazdávaš sa, že sa tá oſnatá vec zvrne v ruke človeka a prebodne ho?“ pýtal sa Maugli. „Thuú povedal že je to smrť.“

„Ved uvidíme, keď to vystopujeme,“ odvetil Baghíra, kráčajúc s hlavou sklonenou. „To ti je len jedna stopa

(tým mysel, že tadiaľ šiel iba jeden človek) a váha tej veci vtisla mu päty hlboko do zeme.“

„Hej! To je také jasné, ako blýskavica v lete,“ mienil Maugli; i pustili sa za stopou bosých nôh rýchlym rovnomerným behom po svetelných škvornách mesiaca, cez listie presvitajúceho.

„Teraz rýchlejšie uteká,“ riekol Maugli. „Palce má roztahnuté.“ Krácal práve po vlhkej zemi. „Ba prečo tu odbočil?“

„Počkajže,“ zadržal ho Baghíra a vyšvihol sa veľkolepým skokom tak ďaleko, ako vládal. Najprimeranejšie je, keď stopa nie je dosť jasná, preskočiť ju na kuse, aby ju stopa vlastných nôh ešte väčšmi neskomolila. Doskočiac, zvrtol sa Baghíra k Mauglimu a zvolal: „Tu jej ide v ústrety druhá stopa. Je to stopa menších nôh, s palci, obrátenými k sebe.“

Maugli pribehol a skúmavo hľadel na novú stopu. „To je od nôh gondského poľovníka,“ riešil. „A pozriže! Tu na pažiti si napínal luk. A preto sa prvá stopa tak zrazu nabok obrátila. Veľká noha sa skryla pred malou nohou.“

„Pravdu máš,“ riekol Baghíra. „A teraz, aby sme vlastnými stopami všetko neskomolili, nech každý sleduje jednu stopu. Ja som veľkou nohou, braček, a ty si malou nohou, Gondom.“

Baghíra skočil nazad k prvej stope, nechajúc Maugliho sledovať čudnú, k sebe obrátenými palcami sa vyznačujúcu stopu divého, zakrnelého obyvateľa hôr.

„A teraz,“ riekol Baghíra, kráčajuc s kroka na krok po stopách, „ja, veľká noha, sa tu obrátim. Teraz sa skryjem za bralce a stojím nehybne, neodvážiac sa ani nohy zodvihnuť. Povedz, čo je s tvojou stopou, braček.“

„Teraz sa ja, malá noha, bližim ku bralcu,“ volal

Maugli, bežiac za svojou stopou. „Teraz som si sadol pod bralce, opieram sa o pravú ruku a držím luk prstami. Čakam dlho, lebo stopa mojich nôh je tu hlboká.“

„Ja tiež,“ ozval sa Baghíra, skrytý za bralcom. „Čakám, opierajúc sa koncom ostnatej veci o skalu. Ale sa mi vyšmykla, lebo je značné škrabnutie na skale. Povedz, čo je s tvojou stopou, braček.“

„So dve halúzky a jeden hrubý konár sú tu odlomené,“ volal Maugli tlmene. „A teraz, ale akože ti to riecf? Aha, už mi je to jasné. Ja, malá noha, odchodom, búcham a lomozím, aby ma veľká noha počula.“ Vzdialoval sa od bralca pozvoľne, kráčal medzi stromami a čím väčšmi sa približoval k malému vodopádu, tým hlasnejšie kričal: „Od — chádzam — hodne — da — leko, — až — ta, — kde — zvuk — pada — júcej vody prehlušuje — moje — zvuky, — a — tu — čakám. Volať, čo je s tvojou stopou, — Baghíra, veľka noha!“

Leopard skákal na všetky strany, chcejúc zvedef, kadiaľ vyšla veľka noha zpoza bralca. Konečne sa ozval.

„Vychodím zpoza bralca kolenačky a vlečiem ostnatú vec za sebou. Nevidiac nikoho, rozbehnem sa. Ja, veľká noha, utekám rýchle. Stopa je jasná. Sledujme každý svoju. Ja bežím.“

Baghíra až zametal po zreteľnej stope, a Maugli šiel za stopou Gonda. Za čas bolo ticho v džungli.

„Kdeže si, malá noha?“ ozval sa Baghíra. Maugliho hlas mu odpovedal zprava, zo vzdialenosť asi pädesiat metrov.

„Hm!“ riekol leopard, zakašľúc hlboko. „Tí dvaja idú rovnobežne a len pomaly sa sbližujú!“

Prekonali ešte pol míle, udržujúc asi rovnakú vzdialenosť medzi sebou, až napokon zvolal Maugli, kto-

rého hlava sa neskláňala tak hlboko k zemi, ako Baghírova:

„Už sa stretli. Dobrý lov, — hľadže. Tu stála malá noha, kolenom opretá o skalu, — a tamto je veľka noha.“

Ani nie na desať metrov od nich ležala na hŕbe drobného skalia vystretná mŕtvolu dedinčana z najbližšieho okresu, prebodnutá tenkým, slabo opereným šípom Gonda cez chrbát a prsia.

„Čo myslíš, braček, bol Thuú taký starý a taký besný?“ ozval sa Baghíra krotko. „Aspoň jedna smrť je už tu!“

„Podme ďalej. Ale kde je predinet, pijúci krv slonov, — kde je bodák s červeným okom?“

„Možno, malá noha si ho vzala. Tu je už zas len jedna stopa.“

Stopa ľahkého človeka, bežiaceho rýchle a nesúceho farchu na ľavom pleci, odťalačila sa na dlhom kuse úvalu v suchej tráve tak hlboko, že bystrozrakým sledičom sa zdal každý krok jasný, ani čo by bol odliatý v horúcom železe.

Ani jeden nehovoril, kým nedošli za stopou k popolu vatry, ukrytej v užľabine.

„Zas!“ zvolal Baghíra, zastal stŕpnutý, ani čo by bol skamenel.

Telo malého, chudého Gonda ležalo tam vystretné, dotýkalo sa nohami popola, a Baghíra hľadel s otázkou na Maugliho.

„Tohto zabili bambusom,“ riekoľ chlapec, pozrúc na mŕtvolu. „Narábal som ním medzi byvolmi, keď som slúžil ľudskému voju. Otec kobier, — rmúti ma, že som sa mu posmieval, — pozná tú perepúť dobre, ako som ju i ja poznal mohol. Či som ti nevravel, že ľudia vraždia z nudy?“

„Teraz vraždia k vôli červeným a modrým kameňom,“ odsekol Baghíra. „Pamätaj, že som býval v kráľovských klietkach v Oodeypore.“

„Jeden, dva, tri, štyri stopy,“ riekoval Maugli, nahnúc sa nad popol. „Štyri stopy ľudí obutých. Tí nekráčajú tak rýchle, ako Gond. Ale čímže sa previnil proti nim tento malý lesný obyvateľ? Pozri, tu sa všetci piati po stojačky shovárali, prvej ako ho zabili. Vráťme sa, Baghíra. Až mi zaľahlo v žalúdku, hoci sa tak trepoce, ani žlnie hniezdo na konci konára.“

„To nie je dobrá poľovačka, keď si necháme ujsť zverinu. Len ty pod!“ riekoval leopard. „Tých osem obutých nôh nezajde ďaleko.“

Za úplnú hodinu nehovorili, sledujúc stopy štyroch obutých ľudí.

Už bol jasný sparný deň a Baghíra riekoval: „Tu dymom zaváňa.“

„Ľudia sú vždy ochotnejší jest ako kráčať,“ riekoval Maugli, behal sem a ta medzi nízkym, zakrpateným krovím novej džungle. Baghíra, kráčujúci na ľavo od neho, vylúdil zrazu z hrtana neopisateľný zvuk.

„Tu je jeden, ktorý už dojedol,“ riekoval. Hŕbka pestrých šiat ležala pod kŕikom a vôkol neho bolo trochu múky natrúsenej.

„Toho tiež zabili bambuskou,“ riekoval Maugli. „Pozri, takýto biely prach jedia ľudia. Toho, kto im niesol potravu, ozbíjali, a z neho samého spravili korisť pre jastraba Čila.“

„To je už tretí,“ riekoval Baghíra.

„Zanesiem toľko mladých, veľkých žiab otcovi kobier, že od nich stučnie,“ umienil si Maugli. „Tento predmet, pijúci sloniu krv, je stelesnená smrť, — hoci mi je to ešte vždy nepochopiteľné!“

„Pod len ďalej!“ volal ho Baghíra. Neprešli ešte ani pol míle, keď počuli, ako havran — Ko — spieva pochrebnnú pieseň na vrcholci tamarisky, pod ktorou ležali traja mužskí. Zpod železnej rajnice, na ktorej sa černel spálený kus nekysnutého cesta, dymilo sa ešte z polovynhasnutého ohňa. Pri samom ohni, jagajúc sa v lúčoch slnca, ležal ankus, rubínmi a türkismi zdobený.

„Aleže rýchle pracuje; tu skonali všetci,“ riekol Baghíra. „Ako sišli títo zo sveta, Maugli? Ved na týchto nieri znáčka po údere, ani po inom poranení.“

Obyvateľ džungle naučí sa zo skúsenosti poznat viacej jedovatých bylín a bobúľ ako nejeden lekár. Maugli ovoňal dym, valiaci sa z ohniska, odlomil kúsok prihoreného cesta, ochutnal a vyplľul ho.

„Smrtonosné¹⁾ jablko,“ zakašľal. „Ten prvý namiešal ho do jedla pre týchto, ktorí ho zabili, ako zabili Gonda.“

„To bol dobrý lov. Korisť za korisťou,“ riekol Baghíra.

„A teraz už čo bude?“ pýtal sa leopard. „Či sa i my dvaja zabijeme navzájom pre tohto červenookého vraha?“

„Ba, či vie rozprávať?“ pýtal sa Maugli šepťmo. „Či som ho ja nerozzlostil, keď som ho odhodil? Medzi nami dvoma on zla nenarobi, lebo my nebažíme za tým, za čím ľudia bažia. Ale ak by sme ho nechali ležať na mieste, istotne by ďalej srážal ľudí v nepretrhnutom rade, ako cupkajú orechy so stromu jeden za druhým, keď duje tuhý vietor. Ja sice neľúbim ľudí, jednako by som nechcel, aby preň každú noc šiesti umreli.“

„A čo ti na nich záleží? Ved sú to len ľudia. Navzájom sa pozabíjali a ešte sa tomu tešili,“ mudroval Baghíra.

„A ten prvý lesný človek bol dobrý poľovník.“

¹⁾ „Smrtonosným jablkom“ zovú v džungli pichľavý plod durmana, najrýchlejšie pôsobiacej trávy v celej Indii.

„Ale keď sú nedospelí ani mláďa, ktoré sa utopí, chčúc zahryznúť do odblesku mesiaca na vode. Ja som schybil,“ doložil Maugli hlasom, ani taký, ktorý sa rozumie do všetkého, — „nikdy viac nedonesiem cudzích vecí do džungle — a čo by boly také krásne ako sú kvety. Toto —“ i zdvihol ankus obozretne — „pôjde nazad k otcovi kobier. Ale prvej sa musíme vyspať, a spať nemôžeme blízko týchto spáčov. Aj ho musíme zakopať, lebo by nám ušlo a usmrtilo zasa šiestich. Vyhrab mi jamu pod tamtým stromom!“

„Ale, braček,“ uisfoval ho Baghíra, kým šiel na označené miesto, „hovorím ti, že to nevází v tomto nástroji. To si sami ľudia takého trápenia narobia.“

„To je jedno. Len ty vyhrab jamu hlbokú. Ked sa zobudíme, vyberiem ho a zanesiem nazad.“

*

O dve noci neskoršie sedela biela kobra v tmavom sklepení zarmútená, zahanbená, orabovaná, sama — samičká, keď zasvišťal ankus cez otvor v múre a padol hrmotne na hŕby zlatých peňazí.

„Otec všetkých kobier,“ volal Maugli, zostanúc opatrne za vonkajšou stranou valu, „vezmi si ku sebe mladého, silného zo svojho rodu, ktorý by ti pomáhal strážiť kráľov poklad, aby sa od neho nikto živý nevrátil.“

„Ahá! Teda mi ho vraciaš. Veď som ti povedal, že je to smrť! Akože je to, že ty ešte žiješ?“ mrmlala stará kobra, ovijúc sa nežne na porisko ankusa.

„Na vola, ktorým ma vykúpili, sám neviem ako. Ten bodák zabil šiestich za jednu noc. Nedopusťte, aby sa znova von dostal!“

RYŠAVÍ PSI.

Za naše noci, skvostné a biele,
za všetky naše zámery, ciele
a za radosti životné:
rýchly beh v noci, postriežky v rade,
pohľady v diaľku, dobrý lov;
inštinkt neklamný, úsvit u vône
čisté, hmlí kým nespŕchnu s krov;
dostihy za tmy, štvanie zveriny,
zmätenej drsným útokom;
volanie družiek, čierny ked jeleň
zvrtnúc, bráni sa parohom;
bodrosť, odvahu, rojčenie sladké
v mladosti bujarej sile;
za spánok denný v tôni brloha,
za všetko, čo nám je milé,
chceme im čeliť, bojovať za vlast,
zastať im cestu odvážne,
znajúc, že ked sa sdružíme svorne,
nuž nás víťazstvo nemenie!

Najveselšie žil si Maugli zatým, ako zapustil džungľu na dedinu. Svedomie mal pokojné, ved jeho pomsta bola spravedlivá; všetci v džungli mu boli priatelia, lebo sa ho všetci báli. Čo vykonal, skúsil a počul na svojich potulkách od voja k voju, už či so svojimi štyrmi druhmi či bez nich, postačilo by na mnohé, premnohé rozprávky, z ktorých by každá bola taká dlhá, ako je táto. Ale o tom

sa nikdy nedozviete, ako sa postretol so zúrivým slonom z Mandle (a ako mu i ušiel), stým slonom, ktorý, keď zabil dvacäf i dva byvoly, vezúce jedenast vozov razeného striebra do vládnej pokladnice, rozmetal lesklé rupie do prachu; ani ako bojoval celú božiu noc s Jakalom, krokodílom, v Severných Močariskách, pri čom si zlomil nožík o tvrdú chrbtovú kožu obludy; ako našiel druhý, ešte dlhší nožík na hrdle mužského, zabitého divým kancom, a ako šiel za stopou divého kanca a zabil ho, odvdačiac sa tým činom slušne bývalému majiteľovi za nožík; ako bol schvátený za velikého hladomoru sfahujúcou sa zverinou a ako sa takmer zadusil medzi čriedami, v horúčke sa ledva klátiacimi; ako zachránil tichého Hathiho, že sa nechytí do klepca s kolom na dne, a ako on sám sa dostal hned na druhý deň do pasce na leopardov, veľmi prešibane ukrytej, a ako Hathi rozdrvil hrubé brvná nad ním, aby sa mohol vyslobodiť; ako dojil divé byvolice v môravách a ako — —

Ale vedľ môžem rozprávať teraz iba jednu rozprávku. Otec Vlk a mať Vlčica boli už mŕtví a Maugli zavalil veliký balvan k ústiu brloha a zaspieval nad nimi posmrtnú pieseň, Balú už veľmi zostarel a ledva hýbal údami, ba i Baghíra, majúci nervy ani oceľ a svaly pevné ani železo, zdal sa už strácať pružnosť pri love. Akela už neboli šedivý od staroby, ale biely ani mlieko, všetky rebrá mu vyčnievaly, kráčal ani drevený a Maugli sháňal i pre neho potravu. Ale mladí vlcí, potomci niekdajšieho roztrúseného sionískeho voja, rástli a sa veľadili, a keď ich už bolo so štyricať hladkonohých päťročných bez vodcu, riekol im Akela, aby sa shromažďovali, zákon zachovávali a lovili pod vodcovstvom jedného, ako to voľnému národu svedčí.

Do tejto veci sa Maugli nezastaral, lebo, ako riekoł, už raz zahryzol do trpkého ovocia a nezabudol, na ktorom strome viselo; ale keď si Fáo syn Fáony (otec sa mu zval Sivý Stopovač a žil za čias vodcovstva Akelovho) vydobyl podľa zákonov džungle miesto vodcu voja, a keď sa začaly staré výzvy a staré piesne znova ozývať pod hviezdami, prišiel Maugli na Poradné bralo zakaždým aspoň pre rozpomienku. Ak sa mu zachcelo hovoriť, voj čakal, kým nedokončil; sedával s Akelom na brale povyše Fáho. Boly to časy dobrých poľovačiek a dobrého spánku! Cudzinec sa neopovážil vtrhnúť do onej časti džungle, ktorá patrila národu Maugliho, tak totiž zvali teraz voj, — a mladí vlci stučneli a zosilneli a vždy bolo plno vľčat, ktoré nosievali na prehliadku. Maugli bol pri prehliadke vždy prítomný, rozpomínajúc sa na onu noc, keď čierny leopard voviedol holé hnedé dieťatko do voja, a ľahavé vyzvanie: „Pozrite, dobre si ho pozrite, oj, vlci,“ vzbudzovalo v jeho srdeci zvláštne pocity. Inokedy túlal sa ďaleko po džungli, skúmal, skusoval, videl a cítil vždy nové a nové veci.

Raz na súmraku kráčal voľne v svojom okruhu, niesol Akelovi polovicu uloveného srnca, kým jeho štyria vlci čechrali za ním, klbčili sa trochu a prevalovali sa jeden ponad druhého od sainej prckypujúcej radosti životnej, keď začul výkrik, akého ešte nepočul od zlých čias za Šír Kána. Bol to takzvaný fíel, vresk šakala, poľujúceho v päťach tygrových, alebo signál, označujúci, že je niekd. na blízku veliký vražedný boj. Ak si viete predstaviť smes nenávisti, triumfu, strachu a zúfalstva s prízvukom škodoradosti, prechvievajúcej cez ostatné pocity, tak máte aké také poňatie o fiele, zvuku zprvu stupňovane silnejúcom, potom pozvolne klesajúcom a trasľavo sa

nesúcom ďaleko zpoza Waingungy. Štyria vlci zježili srst a zavrčali. Maugli siahol nevdojak po nožiku a tiež sa zarazil a zastal, ani čo by bol korene pustil do zeme.

„Niet takého pruhovaného tvora, ktorý by sa opovážil poľovať u nás,“ riekoł napokon.

„To ti neboli výkrik šakala,“ riekoł brat Sivák. „To je skôr znak velikého boja. Načúvaj!“

Fiel doliehal im znova do uší, položiaľne a polovýsmešne, ani čo by mal šakal jemné ľudské pery. Maugli si vydýchol zhlboka a utekal na Poradné bralo, predbehnúc cestou tým samým smerom sa ponáhľajúcich vlkov z voja. Fáo a Akela boli už oba na brale a niže nich sedeli ostatní vlci, napínajúci každý nerv. Matky a vŕcatá ponáhľaly sa o zlomkrky do svojich brlohov, lebo kedaznie fíel, neradno slabým sa potuloval vonku.

Nebolo počuť v tme iného iba klokanie Waingungy a šumenie večerného vánku v korunách stromov, až sa zrazu ozval vlk s tamtej strany rieky. Neboli to vlk z voja, lebo tí boli všetci okolo brala. Výkrik sa zamenil teraz dlhým zúfanlivým zavýjaním; „Dholi!“ volal, „Dholi! Dholi! Dholi!“¹⁾ O niekoľko minút počuli, ako sa vlečú ukonané nohy ku brálam a vycivený zmáčcaný vlk, na bokoch od krvi červený, s dochrámanou pravou prednou nohou a pyskami, bielymi od peny, hodil sa do kruhu a zdýmajúc zostal ležať Mauglimu pri nohách.

„Dobrý lov! Zpod čieho si vodcovstva?“ vyzvedal sa Fáo vážne.

„Dobrý lov! Ja som Wontolla,“ odpovedal. Chcel tým naznačiť, že je osamelý vlk, chrániaci a živiaci seba, svoju

¹⁾ Dhole, čítaj: dól, hindustánsky divý pes.

družku a svoje mladé v nejakom osamelom brlohu. Wontolla znamená oddelenca, žijúceho o sebe, mimo voja. Keď zdýmal, videli, ako sa mu srdce trepoce.

„Čo sa pohlo?“ spýtal sa Fáo, lebo po odznení fíelu toto je prvá otázka celej džungle.

„Dholi, dholi z Dekkana — ryšaví psi, vrahovia! Tiahnu od juhu na sever, hovoria, že Dekkan je pustý, a cestou zabíjajú všetko. Keď bol mesiac na nove, štyria patrili ku mne: moja družka a troje mláďat. Práve ich učila, ako sa treba zmocniť koristi, na čistinke, zarastenej trávou, a ako sa treba skryť, keď poľujeme na srnca, lebo to tak robievame, ktorí žijeme na rovinách. O polnoci som ich ešte počul, ako šli za stopou, nahlas sa shovárali. Keď začal vetrik povievať na svitaní, našiel som ich všetkých na pažiti mŕtvych — štyroch, voľný národ, štyroch som mal ešte na nove! Potom som hľadal vrahov svojej rodiny, checel som sa pomstíť za vyliatu krv, a našiel som dholov.“

„Kolkých?“ spýtal sa Maugli; a voj z hlbky hrdiel za vrčal.

„Neviem veru. Traja z nich nikomu viac neublížia; ale potom ostatní ma hnali ani srnca; o troch nohách ma hnali. Hľadteže, voľný národ!“

I otrčil svoju dokaličenú prednú nohu, až tmavú od prischnutej krvi. Na bokoch bol nemilosrdne dohryzený, aj hrtan mal doráňaný, dotrhaný.

„Nasýť sa,“ riekol Akela a vstal od mäsa, ktoré mu Maugli doniesol. Hosť hodil sa naň dychtivo.

„To sa vám nestratí,“ riekol pokorne, keď ukojil hlad. „Len mi dajte trochu sily, voľný národ, i ja budem zabíjať! Môj domov je prázdny, a bol plný, keď bol nov mesiaca, a moja krvná pomsta ešte nie je vyrovnaná.“

Fáo počul, ako praští stehenná košť pod jeho zubiskami, a zavŕchal prisviedčavo.

„Zídu sa nám tieto čeľuste,“ riekol. „Či majú dholi i svoje mladé so sebou?“

„Nie, nie. Všetci sú ryšaví poľovníci, dospelí psi z voja, ťažkí a silní.“

To znamenalo, že sa dhol, ryšavý poľovný pes z Dekkana, pustil na bojovnú cestu, a vlci vedia veľmi dobre, že ešte i tyger prepustí svoju sviežu korisť dholom. Oni sa pustia rovno cez džungle, a čo postretnú, zabijú a roztrhajú na márne kusy. Hoci nie sú takí veľkí a ani zdaleka nie takí prefíkaní, ako sú vlci, sú veľmi silní a veľmi početní. Dholi, na príklad, sa ani nenazvú vojom, kým ich nie je aspoň sto, kým zo štyričiatich vlkov je už veľmi slušný voj. Maugli zašiel na svojich potulkách i na kraj trávnatej vysočiny Dekkanskej a často videl smelých dholov spiacich, alebo ihrajúcich a kučkujúcich sa medzi malými úžľabinami a kopcami, kde mali svoje úkryty. Pohŕdal nimi a nenávidel ich, lebo nevoňali tak, ako voňal voľný národ, lebo nežili v dúpäťach a lebo mali vlasys medzi palcami, kým on a priatelia boli holoprstí. Ale vedel od Hathiho, aký strašne nebezpečný je voj poľujúcich dholov. Ešte i Hathi sa im uhne s cesty, kým ich všetkých nezabijú, alebo kým zverina natol'ko nezredne, že sa ďalej poberú, zabíjajú cestou, čo sa im namanie.

I Akela vedel niečo o dholoch a riekol Mauglimu pokojne: „Lepšie je zahynúť s vojom ako bez vodcu a samému. Bude to dobrý lov a — môj posledný. Ale tak, ako ľudia žijú, tebe kynú ešte mnohé noci a dni, braček. Zajdi na sever a tam sa učup; ak niektorý z vlkov prežije prechod dholov, donesie ti zvesť o boji.“

„Ej,“ riekol Maugli veľmi vážne, „či došlo na to, aby

som šiel k môravám a živil sa tam rybkami a spával na strome, a či sa mám dovolávať ochrany od opíc a lúskal orechy, kým voj dolu bojuje?"

„Smrteľný boj to bude,“ riekoł Akela. „Ty si sa ešte nepostretol s dholmi, tými ryšavými vrahmi. Ešte i Pruhovaný —“

„Ojój! Ojój!“ vykrikol Maugli pohŕdavo. „Zabil som jednu takú pruhovanú opicu. A teraz čuj: vlk bol môj otec, vlčica moja mač, a istý sivý starý vlk (nie je sice priveľmi múdry, od staroby už obelel), ten mi bol otcom i materou. A preto ti ja — — —“ pri týchto slovách zvýšil hlas, „ja ti hovorím, že keď dholi prídu, bude Maugli s voľným národom akoby z jednej kože pri tom pohone; a hovorím ti na toho voľa, ktorým ma vykúpili, na voľa, ktorého Baghíra za mňa zaplatil za oných starých čias, na ktoré sa terajší voj nepamäta, hovorím, aby to stromy počuly i rieka počula a si to zapamätaли, ak by som ja zabudol; hovorím, že tento môj nožík bude zubom voja, a nemyslím, že by bol tupý. To sú moje slová, ktoré som vypustil.“

„Ty nepoznáš dholov, človek s vlčím jazykom,“ skrikol Wontolla. „Ja idem za tým, aby som pomstil na nich krv svojich, prvej ako ma rozšklbú na kusy. Oni idú pomaly napred, zabíjajú všetkých, ktorí im do cesty prídu, ale za dva dni naberiem súl a vrátim sa, aby som sa pomstil. A čo sa vás týka, voľný národ, vám radím, aby ste tiež isli na sever a jedli len málo, kým dholi odtiahnu. Pri tom pohone by spánku nebolo.“

„No len dbajte na toho vidiečana!“ skrikol Maugli posmešne. „Veru, vraj voľný národ musí ísť na sever a sýtiť sa tam jašteričkami a potkanmi pobrežnými, len aby sme sa nejako nestretli s dholmi. Oni nech vyky-

nožia všetko na našich honbištiach, kým my budeme trčať na severe a čakať, kedy sa uráčia vrátisť nám, čo je naše. Oni sú psi — ba vlastne len psíčence — ryšavé so žltými bruchami, bez bydlišťa, srstnaté medzi palcami! Lažú šesť i osem mláďat odrazu ani Čikaj, malý skackavý potkan. Vraj musíme ujsť ztadiaľto, milý voľný národ, a musíme prosiť obyvateľov severa o odpadky z mŕtvych hoviad! Ved poznáte príslovie: „Na severe sú chrobáci a na juhu vši“. Ale my sime džunglisti. Teda rozhodnite sa, rozhodnite! Ved je hodno bojovať: za voj, za celistvosť voja — za naše útulky a naše ložiská, za našu korisť doma i vonku, za naše družky, ženúce srnu, a za drobné mláďatá v dúpätach; pristavme ich, čelme im, podme na nich!“

Voj odvetil hlbokým ostrým štekotom, nesúcim sa nocou ani buchot vývratí. „Podme na nich!“ kričali.

„Zostaňte s týmito,“ riekol Maugli svojim štyrom bratom. „Každý zub nám bude potrebný. Fáo a Akela nech pripravia šíky do bitky. Ja idem spočítať psov.“

„Ved zhynieš!“ skrikol Wontolla a zdvihol sa dopoly. „Čože zdolá také holíča proti ryšavým psom! Pamäтай, že este i Pruhovaný — — —“

„Poznať, že nepatríš k nám,“ zavolal Maugli zpoza pleca, „len potom sa poshovárame, keď budú dholi mŕtvi. Dobrý lov všetkým!“

I utekal do noci celý divý od rozčulenia, ani nehľadel, kadiaľ kladie nohy, a prirodzený výsledok bol, že sa potkol do mohutných závitkov Káho a zrútil sa, koňký bol, na veľhada, čihajúceho pri rieke.

„Kšša!“ zasipel Ká mrzute. „Nuž či je teraz obyčaj v džungli dubasiť a rútiť sa voslep a pokaziť mi celonočnú postriežku, práve keď mi mala korisť nadbehnúť?“

„Schybíl som,“ odprosoval Maugli, vstávajúc. „Ved som

práve teba hľadal, môj drahý ploskohlavý, lebo zakaždým, keď sa stretneme, si dlhší a hrubší o dĺžku môjho ramena. Nemáš rovného v džungli, ty môj mûdry, starý, silný a prekrásny Ká.“

„Nuž zkadiaľže teraz vietor fúka?“ Káho hlas znel nežnejšie. „Ešte neminul ani mesiac, keď isté človeča s nožíkom hádzalo do mňa kameňmi a prezývalo ma ošklovou, po stromoch lezúcou mačkou, pretože som si trocha zdriemol na čistinke.“

„Veru, zkadiaľ odplášil všetku štvanú zverinu, na ktorú Maugli poľoval, a ten samý ploskohlavý bol prihluchý, aby počul Maugliho pískanie a cestu uvoľnil,“ doložil Maugli pokojne a uvelebil sa medzi pestrými závitkami.

„A teraz prichodí to samo človeča s nežnými líškavými slovami k tomu samému ploskohlavému a vraví mu, že je mûdry, silný, krásny, — a ten sám starý ploskohlavý sa dá omániť a upraví toto miestočko tomu samému človečatku a... Či ti je tam dobre? Či by ti vedel Baghíra spraviť také miesto na hovenie?“

Ká spravil, ako obyčajne, pohodlné lôžko pre Maugliho. Chlapec vystrel do tmy rameno a tak dlho skrúcal ohybné kabelovité hrdlo, kým mu Káho hlava nespočinula na pleci, a teraz mu už vyrozprával všetko, čo sa tejto noci v džungli stalo.

„Možno že som mûdry,“ riekol Ká, „že som hluchý, to je isté. Ináč by som bol počul fíel. Nie je div, že sa trávožraví naľakali. Koľkože je tých dholov?“

„Ešte som ich nevidel. Hned za horúca som k tebe utekal. Si starší od Hathiho. A, môj zlatý Ká,“ — Maugli až nadskakoval od radosti, — „to ti bude krásny lov! Máloktočí z nás uzre budúci mesiac.“

„A ty sa do toho zamiešaš? Pamäтай, že si človek,

a pamäťaj, že fa voj vysúdil! Nechže si vlci s dholmi poradia. Ty si človek.“

„Lanské orechy sú tohto roku už čiernou zemou,“ riekoval Maugli. „Je pravda, že som človek, ale v mojom žalúdku skrslo osvedčiť sa tejto noci, že som vlk. Rieku i stromy som vyzval za svedkov. Teraz patrím k voľnému národu, Ká, kým sa dholov nestrasieme.“

„Voľný národ,“ sipel Ká. „Skôr voľní zlodeji! A ty si sa zamotal do toho uzla smrti v rozpomienke na poslých vlkov. To veru nie je chýrny lov.“

„Dal som slovo. Stromy oňom vedia, i rieka vie. Kým dholi neodídu, slovo sa mi nevráti.“

„Ngššš! To všetko sa zmení. Myslel som, že fa pojmem k severným môravám, ale slovo, hoci je to len slovo človečaťa malého, holého, bez srsti, je jednako slovo. Teraz ti ja, Ká, hovorím — — —“

„Dobre si to rozmysli, ploskohlavý, či sa máš tiež zamotať do uzla smrti. Nepotrebujem tvojho slova, beztak dobre viem —“

„Nechže ti teda bude,“ riekoval Ká. „Nezaviažem sa slovom; ale čo zamýšla tvoj žalúdok pre prípad, že by dholi prišli?“

„Musia preplávať Waingungu. Pri brode chcem si na nich počíhať s nožíkom, krytý od chrbta vojom, a tak ustačíme ich pichajúc a hryzúc, možno že sa nám podarí zahnať ich dolu riekou, alebo schladiť im trochu pažeráky.“

„Dholov nezaženiete a pažeráky majú prihorúce,“ riekoval Ká. „Po tej poľovačke by nezbudlo ani človečaťa ani vľčaťa, zbudly by iba suché kosti.“

„Alala! Ak umreme, umreme! Bude to výtečná zábava. Ale môj žalúdok je mladý, ešte som mnoho dažďov nezažil.“

A nie som ani múdry ani silný. Akže by si mi dal lepšiu radu, bolo by dobre, Ká?"

„Ja som videl na stá a stá dažďov. Prvej ako narástly Hathimu mliečne zuby, už som zanechával značnú stopu v prachu. Na prvé vajce som starší od mnohých stromov a videl som všetko, čo sa v džungli dialo.“

„Alo toto by bol nebývalý lov,“ riekoł Maugli. „Nikdy predtým dholi neprekrižovali naše cesty.“

„Čo je, to i bolo. Čo bude, nie je iné, ako zopakovanie udalostí niektorého zabudnutého roku. Mlč, kým si roky spočítam.“

Za dlhú hodinu ležal Maugli horčnačky medzi závitkami, hral sa s nožom, kým Ká, pritknúc hlavu nehybne k zemi, zopakoval si v mysli všetko, čo videl a skúsil odo dňa, keď vyšiel z vajca. V očiach ako by mu bolo svetlo vyhaslo, zostaly mu ani temné opály a kedy tedy hádzal hlavou meravo na pravo a na ľavo, možno že poloval vo sne. Maugli driemal pokojne, vedel, že nie nič je prospešnejšie ako spánok pred lovom, a bol vycvičený zaspäť v ktorúkoľvek hodinu dňa alebo noci.

Zrazu cítil, že Ká hrubne a sa šíri pod ním, a to si veliký python zivol, sipiac pri tom, ani čo by fahal meč z pošvy ocelovej.

„Videl som všetky zaniklé čiastky vekov,“ ozval sa Ká napokon, „s velikými stromami, starými slonmi a holými, ostrými bralami, kým ich ešte moch nepokryl. Ešte žiješ, človeča?“

„Veď len pred chvíľou mesiac vyšiel,“ odpovedal Maugli. „Nechápem — — —“

„Hššš! Už som zas Ká. Vedel som, že to dlho nepotrva. Teraz podme k rieke a ja ti ukážem, čo treba robiť proti dholom.“

Zvrtol sa a rovno ani šíp siažil ku brehom mohutnej Waingungy, vnoril sa jej do vln trocha povyše plytčiny, ukrývajúcej Bralo Pokoja. Maugli mu bol všade pri boku.

„Nie, neplávaj. Ja pôjdem rýchle. Pod na môj chrbát, braček.“

Maugli ovil ľavým ramenov hrdlo veľhada, pravé rameno pritiahol si tesne k telu a nohy vystrel. Ká plával tak rýchle po rieke, ako to iba on vedel; penisté vlnky sčereného živlu šplachotaly neprestajne Mauglimu okolo hrdla a nohy mu sem a ta rozháňal vír, povstávajúci vedľa pythonovho tela, vodu silne šibajúceho. Asi na míľu povyše Brala Pokoja stiesnená je Waingunga do úžľabiny, utvorenej mramorovým úskalím, osemdesiat až sto stôp vysokým, a riava ženie sa medzi rôzne utvorenými nebezpečnými skaliskami ani mlynským žľabom. Ale Maugli sa vody nelakal; nebolo na svete takej riavy, ktorá by mu bola nahnala strachu čo len na chvíľočku. Obzrel si skalnatý priesmyk s oboch strán a dýchal ťažko, lebo vo vzduchu bola zvláštna, sladkasto príkra vôňa, upomínajúca na výpary veličizného mravenčiska za horúceho dňa. Nevdojak sa učupil vo vode, vystrčil hlavu len vtedy, keď chcel nabrať vzduchu, až sa Ká zakotvil dvojitým ovitím chvosta o skalu, odpoly ponorenú vo vode, a držiac Maugliho v lone svojich závitkov, čakal, kým sa rozhýbaný živel trocha utíšil.

„Vedť toto je Márnište,“ riekoval chlapec. „Prečože sme prišli sem?“

„Spia,“ upokojoval ho Ká. „Hathi by sa nevyhol Pruhanému. Ale Hathi s Pruhovaným vyhnú sa dholom, hoci dholi tvrdia, že oni sa nikomu nevyhnú. Ale koinu by sa vyhol Drobny Národ, bývajúci na mramorových útesoch? Povedzže mi, ty pán džungle, kto je pánom v džungli?“

„Tieto,“ zašeptal Maugli. „Toto je miesto, kde smrť číha. Podme radšej preč.“

„Nejdeme, ved sa len poobzeraj. Ony teraz spia. Je to tak isto, ako bolo za oných čias, keď som nebol dlhší od tvojho ramena.“

Rozčesnuté a vekom oslabené úskalia úžľabiny Wain-gungy boli od vzniknutia džungle bydlom Drobného Národa skalného — usilovných to, čiernych, zlostných divých včiel hindustánskych; a Maugli dobre vedel, že všetky chodníky odrazia sa na pol mile od ich okruhu. Od sto-ročí Drobny Narod býval a rojil sa od trhliny ku trhline a znova sa rojil, poliepal biely mramor scukrovateným medom a narobil si velikých a hlbokých čiernych úľov v tmavých dutinách skalných, kam nevnikol ani človek, ani zver, ani oheň, ani voda. Po celej dĺžke úžľabiny boli oba boky brál ovešané akoby čiernymi ligotavými zamatovými záclonami, a Maugli sa chytrou ponoril, keď zazrel, že sú tam nausádzané miliony spiacich včiel. Okrem toho boli tam na skaliskách celé gundže a vence a útvary, podobné dutým pňom stromovým, a to boli staré úle z minulých rokov, ale i nové mestá vybudované v toni úžľabiny, neprevievanej nikdy vetrami — a veliké množstvá špongiovitých, vyschnutých súšov, skotúľavších sa so skál, zachytily sa na stromoch a na kríkoch, živoriacich na skalných útesoch. Načúvajúc, počul opäťovne, ako sa vše klzaly a sošustly medom naplnené súše, prevrátily sa a padaly kdesi dolu tmavými chodbami, potom počul zlostné zunenie krídlic a tupé kvap, kvap, kvap na nivoč sa obracajúceho medu, lenivo vytiekajúceho niektorým otvorom dolu na halúzky. Bol tam s jednej strany rieky maličký briežok, ledva na päť stôp široký, ale pokrytý a vysoko zasypaný odpadkami nesčiselných rokov. Už sám

prenikavý zápach tohto smetiska dostačil, aby zaplašil všetkých neokrídlených tvorov, znajúcich sršľavosť Drobného Národa.

Ká plával ďalej hore riekou, kým neprišiel na piesočinu povyše priesmyku.

„Tu je ich tohoročná korist,“ riekoval „Hľadže!“

Na piesočine ležaly kostry niekolkých sín a byvolov. Maugli si všimol, že sa ich ani vlk, ani šakal nedotkol, všetky kosti ležaly tam v nenarušenej polohe.

„Dostaly sa za hranicu, nevediac o nebezpečí,“ mrmlal Maugli, „a Drobny Národ ich zmárnil. Vzdialme sa, kým sa nezobudia.“

„Ved sa ony nezobudia, kým nesvitne,“ riekoval Ká. „Teraz ti chcem voľačo rozprávať. Pred mnohými — mnohými dažďmi prišiel z ďalekého juhu sem doštvaný srnec, neznajúci džungle, hnaný celým vojom vlkov. Od strachu bol i slepý i hluchý a utekal o zlomkrky shora, rozhnený voj hnal sa rozsúrený za ním, nespúšťal ho s očú. Slnce dosť vysoko stalo a Drobného Národa bolo mnoho a bol veľmi nasršený. Mnohí z voja skočili sice do Wain-gungy, ale bolo po nich prvej, ako sa do vody dostali. Tí, ktorí nesoskočili, zahynuli hore na skaliskách. Ale srnec zostal živý.“

„Ako?“

„Tak, že prešiel prvý, bežiac o prekot, lebo mu šlo o život, a soskočil prvej, ako ho Drobny Národ zbadal; bol už v rieke, keď sa ten shŕkol, aby ho zabil. Ale voj, ženúci sa za ním, podľahol ohromnému množstvu Drobného Národa, vyplášeného srncovými skoky.“

„A srnec zostal na žive?“ opakoval Maugli pomaly.

„Aspoň vtedy nezahynul, hoc na jeho príchod nikto nečakal, aby ho svojím silným telom zadržal nad dravou

vodou, ako by to urobil istý starý, tučný, hluchý, žltý, ploskohlavý, keby mu šlo o človeča, a čo by mu boli hneď i všetci dholi z Dekkana za chrbtom. No, čo povie na to tvoj žalúdok?“

Káho hlava spočinula na Maugliho mokrom pleci a jazyk sa mu chvel pri samom uchu chlapcovom. Nastala dlhá pomlčka, kym sa Maugli šeptom ozval:

„To toľko znamená, ako že mám pokvákať sŕmf za fúzy, a že si ty, môj drahý Ká, veru jednako najmúdrejší z celej džungle.“

„Už to veľmi mnohí rieklí. A ty teraz hľad, akže by sli dholi za tebou — — —“

„Pravdaže pôjdu za mnou. Ojój! Mám ti ja hodne bodavých trňov pod jazykom, aby som im kožuchy dopichal.“

„A keď sa poženú za tebou zúrivo a slepo, nemajúc okrem tvojich plieč pre iné očú, ktorí z nich nezhynú hore, vrhnú sa do vody už či tu či nižšie, lebo Drobny Národ povstane a vrhne sa na nich. Ale Waingunga je hladná rieka a oni nebudú mať tam priateľa Ká, ktorý by ich zachytil, rieka ich schváti, a ktorí neutonú, dostanú sa na breh iba pri plytčinách sionískych a tam im môžu zahryznúť do hrtanov vleči z tvojho voja.“

„Ojej! Ichuchu! Lepšie by už iba to bolo, keby v suchom čase spríchlo. A na mne je iba bežať trochu a soskočiť. S dholmi sa tak oboznámim, že od mojej stopy neodbočia.“

„A či si sa prizrel skaliskám, nad hlavou ti čnejúcim? Poznás ich od tamtoho brehu?“

„Veru nie. Na to som nepomyslel.“

„Chod si ich tedy obzreť. Sú ony naskrz zvetralé, plné rozsadlín a jaskyniek. Keby si len jeden krok schybíbil, — nohy máš dosť farbavé, — bol by koniec pohonu.“

Teraz fa tu nechám, a len tebe k vôle sa unižím povedať voju, kde má na dholov čakať. Lebo ja sa veru nestotožňujem s nijakým vlkom na svete.“

Ked mal Ká niektorého zo svojich známych nerád, bol k nemu nevľudnejší ako ktokoľvek iný v džungli, okrem Baghíru. Plával dolu riekou, kým na profajšom brehu nezastihol Akelu s Fáom, ako načúvali zvuky noci.

„Hsss! psi,“ oslovil ich veselo. „Dholi prídu dolu riekou. Ak sa ich nebojíte, môžete ich pobit na plytčinách.“

„Kedyže prídu?“ spýtal sa Fáo. „A kde je moje človeča?“ spýtal sa Akela.

„Ked prídu, prídu,“ odpovedal Ká. „Len čakaj, však uvidíš. A čo sa tvojho človeča týka, ktorého si vzal za slovo a tým činom si ho vohnal smrti do náručia, tvoje človeča je so mnou, a že je ešte nie mŕtvo, to nie je tvojou zásluhou, ty vyblednutý pes. Čakaj tu na dholov a bud rád, že som ja s človečafom na vašej strane.“

Ká pustil sa znova hore riekou a zastavil sa iba stred mramorovej úžľabiny, zadivajúc sa pri tom na temeno skalísk. Zrazu zazrel Maugliho hlavu hýbať sa na úzadí hviezdnatého neba a potom zasvišalo vo vzduchu, zaznelo jasne člupnutie tela, padajúceho dolu nohami a v nasledujúcej chvíli si chlapec už zas hovel v závitkoch tela veľhada.

„V noci sa tam ľahko chodí,“ riekoł Maugli pokojne. „Zo zábavy som už neraz preskočil dvojnásobné dĺžky; jednako je to nebezpečné miesto tam hore, samé nízke krovie a priepadiská, siahajúce hlboko, a plné — plnučícké Drobného Národa. Vedla troch rozsadlín som nakladol híby veľkých skál, aby som ich mohol bežiačky zrútiť, aby som nimi Drobný Národ za sebou náležite rozzúril.“

„To je zas ľudská lesť,“ riekoval Ká. „Ty si umný, ale Drobný Národ je vždy dosť zúrivý.“

„Nie veru, na mraku si všetky krídelká blízko i ďaleko odpočinú na chvíľočku. Ja zabavím dholov až do súmraku, lebo dholi poľujú najlepšie za dňa. Teraz idú za krvavou stopou Wontollu.“

„Jastrab Čil neodíde od mŕtveho vola a dholi neodbočia od krvavej stopy,“ riekoval Ká.

„Teda im spravím ešte novú krvavú stopu — ak budem môcť — z ich vlastnej krvi a dám sa im zeme nažrať. Tak ty ma tu dočkáš, Ká, kým prídem s mojimi dholmi?“

„Hej, ale čo, ak ťa zabijú v húštine, alebo ak by ťa Drobný Národ zmárnil prvej, ako by si mohol soskočiť do rieky?“

„Ak zajtrajska dožijeme, zapoľujeme si zajtra,“ riekoval Maugli, citujúc porekadlo z džungle a doložil: „Ak umrem, nadíde čas zaspievať pieseň smrti. Dobrý lov ti, Ká.“

Sňal rameno s hrtana veľhadieho a pustil sa úžľabinou ani brvno, po bystrine plávajúc k profajšiemu brehu, kde našiel plytšiu vodu, a hlasne sa smial od čírej blaženosťi. Maugli nemal milšieho, ako keď mohol, podľa svojich vlastných slov, „poťaháť smrť za fúzy“ a dať džungli pocítiť, že on je v nej najhlavnejším pánom. S pomocou Balúho vyprázdnil neraz včelie hniezda v osamelých stromoch a znal veľmi dobre, že Drobný Národ nerád vôňu divého cesnaku. Nasbieranl si ho teda za malé priečrstie, sviazal ho lykom a pustil sa za krvavou stopou Wontollovou, južne od svojich bydlísk, a bežal asi päť miľ, hľadiac cestou vždy hore na stromy, nachodiace sa na jednej strane cesty, a veselo sa chichotal.

„Kedysi ma nazvali Mauglim — žabkou,“ riekoval sám

sebe, „ja som sa nazval Mauglim — vlkom. Teraz musím byť Mauglim — opicou, prvej, ako by som bol Mauglim srncom. A napokon bude zo mňa Maugli — človek. Ojój!“ i prešiel palcom po ostrí svojho nožíka, osemnásť palcov dlhého.

Stopa Wontollova, poznačená celá tmavými škvírnami krvi, viedla popod hustú horu z hrubých stromov na severovýchod; stromy pozvoľne redlý asi na dve míle od Včelích Brál. Od posledného stromu až po nízku chrabač na Včelích Bralách bola rovná lúka, na ktorej by sa ani vlk nebol mal kde skryť. Maugli kráčal pod stromami, meral očima diaľku medzi konármi; vše vyliezol hore kmeňom a pokúsil sa prehodiť so stromu na strom, až prišiel na voľný priestor, ktorý skúmal bedlive asi hodinu. Potom sa vrátil na to miesto, kde od Wontollovej stopy odbočil, a usalašiac sa na vyčnievajúcej haluzi jedného stromu asi na osem stôp nad zemou, zavesil svoj sväzok cesnaku na bezpečné miesto a sedel ticho, ostril si nožík na vlastnej podošve.

Pred samým poludním, keď už slnce značne pripekalo, počul dupot nôh a pocítil odporný zápach voja dholov, sledujúcich vytrvale a nemilosrdne stopu Wontollovu. Shora nevideli sa ryšaví dholi ani zpolovice toľkí, ako sú vlci, ale Maugli vedel veľmi dobre, aké majú silné nohy a čeľuste. Hľadel pozorne na hranatú ryšavohnedú hlavu vodec dholov, sklonenú, ľuchajúcu nad stopou, a zaželal mu „dobrý lov!“

Psisko vzhliadlo a jeho druhowia zastali za ním; boli tam húfy a húfy ryšavých psov s chvosty nízko visiacimi, s ťažkými plecami, s tenkými slabinami a krvavými pysky. Dholi sú obyčajne veľmi zamŕkli a neznajú slušnosti ani v svojom vlastnom Dekkane. Dobrých dvesto

sa shrnulo pod ním, ale dobre videl, ako vodcovia dychtive oňuchávali Wontollovu stopu, snažiac sa pohnúť voj napred. Toho nesmel dopustiť, lebo tak by sa dostali za vidna do okolia sionískeho a Maugli ich hodlal zastaviť pod svojím stromom až do súmraku.

„Ktože vám dovolil túlať sa tu?“ spýtal sa ich zhurta.

„Všetky chraste sú naše chraste,“ znela odpoveď a dhol, ktorý to riekoval, vyceril biele zubiská. Maugli hľadel na nich posmešne a napodobnil dokonale prenikavý piskot Čikaja, skackavého potkana z Dekkana, chcejúc tým dholom naznačiť, že nevidí v nich nič lepšieho ako v Čikajovi. Voj obstal husto kmeň stromu a vodca zabrechal zlostne, nadajúc Mauglimu do opíc. Miesto odpovede Maugli vystrel nadol svoju bosú nohu a kolembal svoje holé palce nad hlavou vodcovou. To bolo dosť, ba viac ako dosť, aby vzbudil tým hlúpu zlosť voja. Tí, ktorí majú srsť medzi prstami, neznesú, keď im to niekto pripomenie. Maugli odchytil nohu, keď vodca za ňou vyskočil, a riekoval úlisne: „Pes, ryšavý pes! Chod si nazad do Dekkana a žer tam jašterice. Chod k Čikajovi, tvojmu rodnému bratovi, pes, psíča, ryšavé, ryšavé psíča! Ved mäš srsť medzi každým, každučičkým palcom!“ A dráždiac ho, spustil nohu druhý raz.

„Síď ztadiaľ, ináč sa vyhľadujeme, ty opica bez srsti.“ zavýjal voj, a Maugli chcel iba to dosiahnuť. Ľahol si pozdĺž na konár, primknul sa lícom ku kôre, pravým ramenom mával vo vzduchu a za dobrých päť minút nadával voju o prekot, pospomínajúc všetko, čo mu bolo o nich známe: o ich spôsoboch, obyčajoch, o ich družkách a ich malých. Niet na svete reči pichľavejšej a zlostnejšej, ako je reč obyvateľov džungle, keď chcú niekoho zláhať a dať mu svoje pohrdanie na javo. Keď sa nad tým zamyslíte, uznáte, že je to nevyhnutné. Ako riekoval Maugli Kámu, mal

mnoho drobných trňov pod jazykom a pichal nimi dholov pozvoľne a premyslene tak dlho, kým sa ich zamŕklosť nepremenila na vrčanie, z vrčania na brechot, až brechali tak divo, že boli celí zachriplnutí a spenení od zúrivosti. Chceli mu vracaať výsmech a úražky, ale ich pokusy boly, ani keby sa mláda podobralo vyrovnaať sa veľhadovi, a zatiaľ mal Maugli pravú ruku podopretú o bok, hotovú k činu, kým mal nohy zakvačené o konár. Veľký ryšavý vodca vyskočil už niekolko ráz do vzduchu, ale Maugli sa nedovážil doňho, bojac sa, že by chybil. Až napokon, keď bol už vyše miery rozzúrený, vyhodil sa asi na sedem alebo na osem stôp od zeme. Vtedy sa Maugli hybko zahnal rukou, že by sa za rýchly pohyb ani had nebol zahanbil, a schytal ho za hrtan, až sa konár zatriasol a tak spráskal pod nárazom váhy naň zpäť dopadnuvšej, že sa Maugli ledva na ňom udržal. Jednako neuvoľnil ruku, pozvoľne vytiahol zvera na konár, na ktorom odvisol ani utopený šakal. Ľavou rukou siahol za nožíkom, odrezal mu ryšavý, chlpatý chvost, ktorý zachytil ústami, a hodil dhola nazad na zem. To bolo, čo potreboval. Dholi sa teraz nepustia za Wontollovou stopou, kým nezabijú Maugliho, alebo kým Maugli nezabije ich. Videl, ako sa chveli, usalašili dolu, v kruhu, čo znamenalo, že sa chcú krvavo pomstiť, nuž vyliezol na vyššiu haluz, ustlał si pohodlne pod chrbtom a zaspal.

Zobudil sa o tri štyri hodiny a spočítal voj. Sedeli tam všetci mlčky, húževnato, krvolačne, s očima ani oceľ. Slnce sa už skláňalo nad obzorom. O pol hodiny skončí prácu Drobny Národ na bralách a dholi, ako viete, nebojujú z chuti za súmraku.

„Ani som nepotreboval takých verných strážcov,“ riekoł, vzpriamil sa na konári, „ale vám to nezabudnem.“

rým možno napokon na smrť ušťvať každého živého tvora. Maugli vedel, že voj dholov beží omnoho pomalšie ako voj vlkov, ináč by sa nebol odvážil utekať im pred očima dve milie na nekrytom priestore. Oni boli presvedčení, že chlapca na konci jednako dostanú, a on bol istý, že si môže s nimi zahrávať podľa ľubovôle. Jeho jedinou starosťou bolo udržať ich dostatočne rozohnnených za sebou a zamedziť, aby sa privčas vzdali jeho prenasledovania. Utekal pružne rovnomenom skokom s nimi o preteky, chvosta zbavený vodca voja bol mu v pätách asi na päť metrov a voj v radoch rozvlečených asi na štvrt milie hnal sa za nimi ani posadlý a zaslepený krvolačným hnevom. Podľa sluchu udržoval túto vzdialenosť medzi sebou a svojimi prenasledovateľmi, šetril si posledné sily na prebrnknutie po temeni Včelích Brál.

Drobný Národ šiel spať hned, ako sa zmrákať počalo, lebo teraz nebolo kvetov, rozkvitnutých do noci; ale keď Maugliho prvé kroky odznely duto na skalných rozsadlinách, začul zvuk, ani čo by celá zem bzučala. Zrýchlik beh, utekal o prekot, ako jakživ predtým neutekal, sotril v behu jednu — dve — tri híby prichystaného skalia do tmavých, sladkasto páchnúcich úžlabín; počul, ako to zahučalo za ním, ani čo by more hučalo v kotlinе, pozrel nabok a zazrel, ako stemnel vzduch za ním, zazrel i tok Waingungy hlboko pod sebou a vo vode hlavu ploskú; i napnul všetky sily, soskočil s brala, dhol bez chvosta chňapol mu za plecom do prázdnego vzduchu, kým on dolu nohami dosiahol bezpečie v rieke zadychčaný, vífazo-slávny. Včely ho vôbec neuštiply, lebo zápach divého česnaku odpudil Drobný Národ práve na tých niekoľko sekúnd, ktoré postačili, aby prebehol po vrchu skalísk. Keď vynoril hlavu z vody, už ho podopieraly závitky Káho,

i videl, ako sa rútia s brala veliké chumáče, na pohľad podobné hrčiam včiel, ako padajú ani závažia; a len čo taký chumáč dopadol do vody, včely vzlietly a telo dholu schvátil vír rieky. Shora počuli, ako sa udúša trhaný štekot psov v hrmivom šumení, a to šumely krídla Drobného Národa skalného. Niektorí z dholov popadali i do úľov, ktoré ústily do podzemných jaskyniek, tam sa dusili, šmierali a chytali poprevíhaných súšov, až napokon, dopichaní silným prúdom včiel, vypadli niektorým otvorom smerom k rieke a gúľali sa dolu čiernymi hŕbami odpadkov. Niektorí z dholov skočili chytro medzi stromy na bralách, kde ich včely hneď celých pokryly; ale väčšina z nich, besných od štipania, vrhla sa do rieky; a ako Ká riekol, Waingunga bola pahltná rieka.

Ká držal pevne Maugliho, kým mu dýchanie nestíchlo.

„Tu nemôžme zostať,“ riekol. „Drobný Národ je hrozne nasršený. Podme!“

A vnoril sa ľlboko, ba často sa celkom skryl pod vodou a tak plával Maugli dolu riekou s nožom v ruke.

„Pomaly, len pomaly!“ krotil ho Ká. „Jeden Zub neusmrší sto živých tvorov, leda ak by patril kobre, a mnohí z dholov skočili chytro do rieky, keď zazreli Drobný Národ. Tým sa nič nestalo.“

„Tým viacej práce zbudlo môjmu nožíku. Juj, aleže sa Drobný Národ ženie za nami!“ Maugli sa zas ponoril. Povrch vody bol celý sčernetý od včiel, bzučiacich zlostne štipajúcich všetko, čo dochytily.

„Mlčanie ešte nikoho nezmárnilo,“ riekol Ká, lebo cez jeho šupiny neprenikly žihadlá — „a máš ešte celú dlhú noc pred sebou, naloviš sa do sýtosti. Načúvaj, ako za-výjajú!“

Takmer polovica voja dholieho zbadala osídlo, do ktoré-

ho sa prvá časť voja dostala, i zvrtla sa v ostrom uhle a poskákala do vody tam, kde útesy brál sa strmo skláňaju ku brehu. Ich zúrivé výkriky a vyhrážania „opici so stromu,“ čo im vykonala takúto potupu, miešaly sa so štekotom a zavýjaním tých, ktorých Drobný Národ potrestal. Rieka schvátila celý voj a niesla ho dolu, dolu k jaziercu nad Bralcom Pokoja, ale rozzostený Drobný Národ letel až ta za nimi a zahnal ich nazad do vody. Maugli počul, ako okyptený vodca kázal pozostalému voju, aby vydržal a vyhlušil všetkých vlkov v Sionii. Ale nestrácal času načúvaním.

„Ktosi nás vraždí v tme za nami!“ zavrčal jeden z dholov. „Tu je poškvrenená voda.“

Maugli sa ponoril ani ryba, strhol brániaceho sa dholu pod vodu prvej, ako by bol mohol pysky rozďaviť, a už krúžily tmavé mastné škvurny po jazere pri Bralcí Pokoja, keď sa jeho mŕtvola vynorila a na bok obrátila. Dholi sa chceli zvrtnúť, ale proti silnému prúdu plávať nemohli a Drobný Národ útočil im ešte vždy na hlavy a na uši a v zmáhajúcej sa tme ozývaly sa čo raz hlasnejšie a hlbšie bojovné výkriky sionískeho vlčieho voja. Zasa sa Maugli ponoril a zas zmizol dhol pod vodou, aby sa už len mŕtvy zjavil nad hladinou, a zas sa vzbúril hnev medzi pozostalými dholmi; niektorí radili, že bude najlepšie vyjsť na breh, druhí volali na vodcu, aby ich zaviedol nazad do Dekkana, a iní vyzývali Maugliho, aby sa im ukázal, že ho hneď zabijú.

„Tí sa poberajú do boja s dvoma žalúdkami a s primnophým krikom,“ riekol Ká. „S pozostatkom nech si poradia tvoji bratia poniže. Drobný Národ sa už vrátil na nočný odpočinok, i ja už odbočím. Lebo vlkom pomáhať nechcem.“

Práve vtedy utekal pozdĺž brehu vlk o troch nohách, skákal sem a ta, ľahol si vše na bok, zas nahŕbil chrbat, prednými nohami hrabal do vzduchu, ako by sa i hral so svojimi mláďatmi. Bol to Wontolla, oddelenec, ktorý mlčky pokračoval v svojej desnej hre dholom navidomoči. Dholi boli už veľmi dlho vo vode, plávali už veľmi namáhavo, kožuchy mali premoknuté a fažké a chlpaté chvosty, vodou nasiaknuté ani špongie, fažko vliekli za sebou a boli takí ukonaní a utrmácaní, že i oni mlčky sledovali lesklú dvojicu očú, hýbajúcu sa neustále pred nimi.

„To nie je dobrý lov,“ poznamenal napokon jeden z nich.

„Ba je dobrý lov!“ ozval sa Maugli, vzpriamil sa smerlo pri boku zvera, bodol ho nožom niže pleca a poodskočil, aby ho dokonávajúci dhol uhryznúť nemohol.

„Ty si tu, človeča?“ ozval sa Wontolla s brehu.

„Mŕtvyh sa spýtaj, Oddelenec,“ odvetil mu Maugli. „Ci si ich nevidel plaviť sa dolu riekou? Dal som sa im nažrať prachu; za vidného dňa som ich ošudil, ich vodca líže si okyptený chvost, ale niekoľko ich ešte zbudlo i pre teba. Kamže ti ich zahnať?“

„Ešte dočkám,“ riekoval Wontolla. „Celá dlhá noc je ešte predo mnou a vtedy je môj zrak najbystrejší.“

Bojovný krik sionískeho voja blížil sa postupne. „Hor sa, hor, za nás voj, za celistvosť voja, do boja, do boja!“ a skrut rieky vychrlil dholov na piesočnatú plynčinu práve oproti sionískym jaskyniam.

Len vtedy zbadali, že schybili. Mali vystúpiť na breh asi pol míle povyše a na suchu sa mali oboriť na vlkov. Teraz už bolo pripravené. Breh bol obrubený iskriacimi sa očima a krem desného fielu, ktorý od západu slnca

nezamíkol ani na chvíľočku, nebolo čuť hláska v celej džungli. Zdalo sa, ako by ich Wontolla kývaním chvosta k sebe zval, a vodca dholov zavŕchal: „Zvrtnime sa a postavme sa im!“ Celý ostatok voja hnal sa na breh šplachotajúc a packajúc po plytčine, až bol povrch Wain-gungy zvlnený a biely od peny a sčerené vlny sa valili s boka na bok, ako by ich bola loď zvírila. Maugli siel s nimi, pichal a rezal dholov, keď sbití do hŕby valili sa hore brehom rieky.

Potom začali bojovať umdlení, v skupinách i roztratené, v širokých radoch i len po jednom, na vlhkom červenastom piesku medzi poprevíjanými koreňmi stromov, medzi kríkmi, i po chumáčoch trávy, lebo hoc boli dholi stenčení, jednako zbudli ešte dvaja na jedného vlka. Ale takí vlci zastali im cestu, ktorí bojovali za celistvosť voja, a neboli tam iba poľovníci s krátkymi, hlbokými čeľusťami a bielymi zubiskami, boly tam i divo hladiace vlčice, ktoré bojovaly za svoje mláďatá, ba tu i tam sa našiel i ročiak, vlča, majúce ešte polovlnistý prvý kožuch, ako trhal a rýpal dholov vedľa svojej matky. Treba vám znať, že vlk vrhne sa alebo na hrtan alebo na slabiny svojho odporu, kým dhol zahryzne radšej hlbšie, takže keď dholi ťažko vliezali z vody, museli dvíhať hlavy, čo bola veliká výhoda pre vlkov; na suchu dostalo sa sice i vlkom, ale či vo vode, či na zemi, nôž Maugliho neminul sa ciela. Štyria bratia prebili sa k nemu, aby ho chránili. Brat Sivák vliezol chlapcovi medzi kolená, aby mu kryl brucho, kým ostatní traja zastali ho od bokov a od chrbta, alebo stali si nad neho, ak ho nejaký zúrivo skáčucí a brešúci dhol, ktorý mu vbehol do noža, strhol svojou váhou na zem. V celku to bol zmätený boj, klbčili sa v hŕbe, valiac sa z prava na ľavo a zas z ľava na pravo pozdĺž brehu a

súčasne sa pomaly vrtiacej okolo svojho stredu. Na jednom mieste utvoril sa kopec, ani keď sa zdvihne pena na dne víru, a rozfíkol sa tiež ako pena, vyhodil štyroch, piatich dochrámaných psov, ktorí vynasnažovali sa do staf nazad do stredu; inde zas premohli dvaja traja dholi jedného vlka, ktorý ich jednako napred vliekol, kým neklesol; tu zas stál ročiak stred stisku, hoci ho zabili hned na začiatku boja, a jeho matka, rozzúrená od žiaľu, hádzala sa sem a ta a párala a hrýzla dholov okolo seba; stred najhustejšej tlačenice, zabudnúc na všetko iné, usiloval sa vlk a dhol o prekot, ako by mohol prvý chňapnúť odporcu svojho, kým ich dav brešúcich bojovníkov nesmietol. Raz prešiel Maugli popri Akelovi, na každom boku visel mu dhol, ale v svojich bezzubých čelustiach svieral kŕčovite cez slabiny tretieho dhola; zas videl Fáa, ktorý zafal zuby do hrtana dhola a drmal spierajúceho sa dravca dotiaľ, kým ho už ročiak mohol doraziť. Ale v celku bol pri zápase len slepý zmätok a stisk za tmy; útočenie, potkýnanie sa, prekopírcanie sa, zavýjanie, chraptenie a hryzanie, zabíjanie a zadúšanie obtáčalo ho so všetkých strán.

Ako sa noc blížila, zosilňovalo sa desné krúženie. Dholi už boli ukonaní a báli sa útočiť na mocnejších vlkov, ani sa neodvážili ujsť; ale Maugli cítil, že sa boj už skoro skončí, a uspokojil sa ochromením svojich odporcov. Ročiaci sa už tiež osmelili do boja; mohol si tedy vydýchnuť, tým skôr, že už samo zablýsnutie nožika zahnalo dhola.

„Čo chvíľa prehryzneme mäso až do kosti,“ zdýmal brat Sivák. Krvácal z veľmi mnohých rán.

„Lenže musíme ešte i kosť roztrušiť,“ odvetil Maugli. „Hojojój! Takto my to robievame v džungli.“ A od krvi červený nožik vbehol ani plameň do boka dhola, majúceho stehná zavalené vlkom, držiacim ho pevne.

„To je moja korisť,“ zavŕchal vlk cez stiahnuté nozdry.
„Toho ponechaj mne!“

„Či ti je ešte vždy žalúdok prázdny, Oddelenec?“ zadivil sa Maugli. Wontolla bol strašne dokmásaný, ale sa ešte tuho zahryzol do dholu, a tak ho porazil, že sa ten nemohol zvrtnúť a ho dosiahnuť.

„Na vola, ktorým ma vykúpili,“ skríkol Maugli a trpko sa rozosmial, „vedľ je to okýptenec, chvosta zbavený!“ A naozaj to bol veliký ryšavý vodca.

„Veru je to nerozumné, keď niekto hubí mláďatá a samice,“ pokračoval Maugli filozoficky, vytierajúc si krv z oču, „kým nezabil i otca rodiny, a tak sa mi vidí, že ten orabovaný otec teraz teba zabije.“

Jeden z dholov priskočil svojmu vodcovi na pomoc, ale kým by bol zasekol zuby do Wontollovho boku, už sa mu zaryl Maugliho nožík do pŕs a brat Sivák ho dorazil.

„Takto si my počiname v džungli!“ zvolal Maugli.

Wontolla sa neohlásil, ale čím väčšmi vtekala z neho životná sila, tým pevnejšie svieral čeľuste na svojej obeti. Dhol sa striasol, hlava mu odkvicla, zostal ležať nehybne — a Wontolla rútil sa na neho.

„Oj, krvný dlh je už vyrovnaný,“ riekol Maugli. „Zaspievaj pieseň ukojenej pomsty, Wontolla!“

„Ten si už nikdy nezapoľuje,“ riekol brat Sivák, „a Akela už tiež dávno zamkol.“

„Už je kost roztruštená,“ ohlasoval hrmotným hlasom Fáo, syn Fáony. „Utekajú! Zabiteže ich, vyhubte ich, lovci voľného národa!“

Dhol za dholom sa plazil ukradomky po tmavých a zakrvavených piesočinách k rieke, do húštin, hore vodou, dolu vodou, podľa toho, kadiaľ bola cesta voľná.

„Ešte sme im dlžni, dlžni!“ kričal Maugli. „Odplatme

sa im! Zavraždili nám Osamelého! Pomstite ho, aby nám ani jeden pes neuvrzol!“

I letel smerom k rieke s nožom v ruke, aby prekazil každému dholovi dostat sa do vody, keď zpod kopca, utvoreného mŕtvolami deviatich dholov, zdvíhol Akela hlavu i lopatky a Maugli sklesol na kolená pri ňom.

„Či som neriekol, že toto bude môj ostatný zápas?“ zdýmal Akela. „Ale bol to dobrý lov. A ako sa mi máš ty, milý braček?“

„Žijem a zmárnil som premnohých.“

„Videl som. Umieram, a rád by som — rád by som umrel pri tebe, braček.“

Maugli vzal strašne dotrhanú hlavu Akelovu na kolená a ovil ramenami rozhryzený hrtan.

„Už je dávno od časov Šír Kána, keď sa človečatko holé váľalo po zemi,“ kašľal Akela.

„Nieže tak, nie, ja som vlk. Ja som z jednej kože s volným národom,“ skrikol Maugli. „Ja nechcem byť človekom.“

„Ale si človek, braček môj premilý, ty môj vlčí odchovanec. Keby si neboli človek, bol by voj zutekal pred dholmi. Už si predtým mne život zachránil, a dnes si ohájil celý voj, ako som ja kedysi ohájil teba. Či si už zabudol? Všetky dlhy sú už vyrovnané. Vráť sa ku svojim rodným. Hovorím ti znova, zrenica mojich očí, že je týmto lovom už všetko skončené. Vráť sa ku svojeti.“

„Nikdy sa k nim nevrátim. Zapolujem si sám v džungli. Už som to riekol.“

„Za letom príde čas pršík a po pršíkach sa vyjari. Vráť sa k svojeti prvej, ako by ťa ta zahnali.“

„Kto by ma zahnal?“

„Maugli poženie Maugliho. Vráť sa k svojim rodným. Chod k ľuďom.“

„Keď Maugli poženie Maugliho, nuž pôjdem,“ odvetil Maugli.

„Už ti nemám čo rieť, teraz by som rád niečo povedal svojmu ľudu. Či by si ma, drahý braček, mohol zdvihnuť na nohy? Veď i ja som vodcom voľného národa.“

Veľmi bedlive a nežne pomohol Maugli Akelovi vstať, podopierajúc ho obidvoma ramenami, a Osamelý vydýchol si zhlboka a začal spievať smrtnú pieseň, ktorú musí každý vodca voja zaspievať, keď umiera. Zvuky piesne silnely čo raz väčšmi, vznášaly sa do výšky a znešly ďaleko za rieku, kým nedošlo k ostatnému „dobrý lov vám všetkým vospolok!“ Vtedy sa Akela na chvíľu vytrhol z objatia Maugliho, vyskočil do vzduchu, zrútil sa doluznačky mŕtvy na svoju poslednú a najdesnejšiu korist.

Maugli sedel, skláňal hlavu na kolená a nedbal už o nič, nezbadal, že i ostatných skonávajúcich dholov podoháňaly a na smrť udeptaly nemilosrdné vlčice. Pozvoľne zamieraly výkriky a vlci sa vracali, pokrivkávali, ale nedbali o rany, šli ešte zistiť, kolkých utratili. Pätnásť vlkov a asi pol tucta vlčíc padlo na bojišti pri rieke, a z ostatných nebolo ani jedného, ktorý by nebol poznačený. Maugli sedel cez celú noc až do chladného úsvitu, iba keď sa mu zrazu dotkol ruky Fáo svojím červeným vlhkým nosom, a Maugli sa odtiahol, aby mu ukázal vychudnutú mŕtvolu Akelovu.

„Dobrý lov ti!“ pozdravil ho Fáo, ako by Akela ešte žil, a ponad dokúsané plece zvolal na ostatných: „Bedákajte, zavýjajte, psi! Tejto noci umrel vlk!“

A tak z celého voja, pozostávajúceho z dvesto bojovných dholov, ryšavých psov z Dekkana, vystatujúcich sa, že niktorý živý tvor v džungli netrúfa si im čeliť, nevrátil sa do Dekkana ani jeden, aby zvestoval tam, ako bojovali...

KEĎ ZAVÍTA JAR.

Nech zhučí džungľou kvíľba naša,
By o tom zvedel celý svet,
Že Maugli, brat náš, pýcha naša,
Zamýšla k svojeti ísť zpäť.
Hoc sme ho nežne, verne lúbili,
On sa nám odcudzil a chce ísť v diaľ;
Oj, čujte, radte, čímže by sme mali
Ho zdržať tu, by nezmietal ním žiaľ?
No mocný pud ho nazad k ľuďom ženie;
S nami byť v džungli sa mu nesladí,
Nedbá, že skalou vbili mu znamenie;
a že ho vyhnali, mu nevadí...!
K ľuďom ho nemôžeme sledovať,
Chceme mu aspoň vernosť zachovať.

V druhom roku po velkom boji s ryšavými psami a po Akelovej smrti bol Maugli blízo sedemnásťročný. Zdal sa byť starším, lebo mu vytrvalé cvičenie tela, najlepšie jedlá a časté kúpele, ktoré si dožičil, kedykoľvek mu bolo čo len teplo, alebo keď cítil, že je zaprášený, dodaly sily a vzrastu ďaleko nad jeho vek. Jedným vrhom udržal sa jednou rukou kolísat na vrcholci stromu i celú polhodinu, keď mal príležitosť hľadef na cesty v stromoch. Vládal pristaviť mladého srnca v strednom cvale a zrútiť ho hlavou od boka. Ba vládal presotif i veľikých namodrastých divých kancov, žijúcich v mô-

ravách na severe. Obyvatelia džungle, ktorí sa ho báli predtým pre jeho duševné schopnosti, báli sa teraz jeho zriedkavej sily, a keď šiel pokojne za svojimi chútkami, chýr o jeho príchode vyprázdnil horské chodníky. A predsa mu žiarila z očí samá krotkosť. I keď zápasil, neiskrili sa mu nikdy oči tak, ako Baghírovi. Len čo sa javil v nich postupne väčší zaújem a väčšie rozčulenie, a to bolo niečo, čo ani Baghíra nechápal.

Vyzvedal sa Maugliho, ako je to, a chlapec mu so smiehom odvetil: „Keď sa mi lov nevydarí, som nahnevaný, a keď musím chodiť o hlate dva dni, som už veľmi nahnevaný. Či to moje oči neprezradia?“

„Hocisú ústa hladné,“ riekoval Baghíra, „oči ti o tom nehovoria. Či poľuješ, či sa sýtiš, či plávaš, vždy si rovnaký — ani kameň za vlhkého alebo suchého počasia.“ Maugli pozrel naňho nedbanlivo zpod dlhých mihalníc a leopard, ako obyčajne, sklonil hlavu. Baghíra poznal svojho pána.

Ležali vysoko na stráni vršku, zkadiaľ mali výhľad na Waingungu, a ranné hmlly kundolili sa niže nich v bielych a zelenastých chumáčoch. Keď vyšlo slnce, premenili sa na klokotavé červenozlatisté jazierca, rozptýlili sa a najnižšími svojimi pruhmi ovlažili suchú trávu, na ktorej si Maugli a Baghíra odpočívali. Bolo to na sklonku chladného počasia, listie a stromy zdaly sa byť ošarpanými a vyblednutými, a kedykoľvek zavial vietor, zašušťala zvláštnym zvukom suchého listia. Malinký lístoček trepotal sa zúrivo o konár, ako sa osamelý lístok, schvátený prúdom vetra, vždy trepoce. To zobudilo Baghíru, ktorý vdychoval ranný vzduch hlbokým dutým kašľom, prevalil sa na chrbát a načahoval sa prednými paprčami za kyvotajúcim sa lístkom do výšky.

„Rok sa obracia,“ rickol. „Džungla sa rozvíje. Nadchodi čas nových rečí. Ten lístok to už cíti. To je veľmi dobre.“

„Tráva je suchá,“ odvetil Maugli, vytrhnúc z nej za chumáč. „Ešte sa ani jarné očko (to je malinký, trúbovitý tvaru voskovitý červený kvet, stelúci sa tu i tam medzi trávou), ani len jarné očko sa neroztrvilo a... po vedzže mi, Baghíra, aký pôžitok je pre čierneho leoparda ležať horeznačky a zaháňať sa paprčami do povetria, ako by bol mačkou so stromu?“

„Au!“ zavŕchal Baghíra. Bolo zrejmé, že myslí na celkom iné veci.

„Spytujem sa ľa, či je to lahodné pre čierneho leoparda tak pyskovať a kašlať a zavýjať a sa válať? Pamäтай, že sme my páni džungle, ty i ja.“

„Veru, naozaj; počujem, čo vrváš, človeča.“ Baghíra sa chytro prekoprcol a vytriasol si prach z rozcuchaných čiernych bokov (práve mu pľzol zimný kožuch). „Isteže sme my páni džungle. Ktože je taký silný, ako Maugli? A kto je taký mûdry?“ V hlase leoparda bol čudný tahavý prízvuk, až sa Maugli zvrtol, aby sa presvedčil, či sa mu leopard neposmieva, lebo džungle oplývajú rečami, ktorých smysel je pravý opak toho, čo naznačujú. „Hovorím, o tom niet pochyby, že sme my páni v džungli,“ opakoval Baghíra. „A či som sa niečím prehrešil? Ja som veru nevedel, že človeča už nelihava na zemi. Veru, vari lieta?“

Maugli sedel, podopieral sa laktami o kolená a hľadal krížom cez dolinu na vzmáhajúce sa denné svetlo. Kdesi dolu v hore skúšal vtáčik chriplavým vrčiacim hláskom prvé trilky jarnej piesne. Bol to sice iba tieň toho, čo spustí neskoršie plným hrdielcom, Baghíra to jednako počul.

„Ved som povedal, že sa blíži čas nových zvukov,“ zavŕchal leopard a pošibkával chvostom.

„Počujem,“ odpovedal Maugli. „Ale povedzže mi, Baghíra, prečože sa celý trasieš? Ved slnce už hreje.“

„To je Ferao, červený drozd,“ riekol Baghíra. „On nezabudol. Teraz si musím i ja spomenúť svoju pieseň,“ i začal priasť a vrčať potichu, nôtiac si ju nespokojne vždy znova a znova.

„Niet zveriny na blízku,“ riekol Maugli mrzuto.

„Ale braček, či máš obe uši zapchiaté? Ved to nie je polovný nápev, ale to je moja pieseň, ktorú sa chcem nacvičiť pre nastávajúcu potrebu.“

„Na to som zabudol. Ved ja zviem chytro, kedy nastane čas nových zvukov, lebo vtedy odbehnete všetci, ty i ostatní, a necháte ma samotného.“ Maugli hovoril hodne nazostený.

„Ale, braček,“ začal Baghíra, „my fa nene — —“

„Ale keď ti hovorím, že ma necháte,“ riekol Maugli a luskol prstami nahnevaný. „Vy odbehnete, a ja, ktorý som pánom v džungli, musím či chcem, či nechcem chodiť sám a sám. Akože to bolo vlani, keď som sa chcel zásobiť cukrovou trsfou s rolí ľudského voja? Poslal som rýchleho posla — a to si bol ty! — k Hathimu, žiadať ho, aby mi prišiel v noci nalámať tej sladkej trávy.“

„Ved prišiel, ale iba o dve noci pozdejšie,“ riekol Baghíra a učupil sa trochu, „a z tej dlhej sladkej trávy, ktorú ty tak veľmi obľubuješ, nalámal ti viacej, ako môže človeča stroviť, a čo by sa všetky noci za celý čas prísok ťou krímilo. A jeho opozdenie som ja nezavinil.“

„Neprišiel tej samej noci, keď som mu odkázal. Kdežby! Ved vtedy behal, vytruboval a ryčal cez všetky údolia pri svite mesačnom. A takú stopu zanechal, ako

by tam boli dubasili traja sloni, lebo sa nechcel skryť medzi stromami. Tancoval pri mesiačku pred domami ľudského voja. Dobre som ho videl, a on jednako nechcel prísť na môj povel; a že som vraj ja pánom džungle!"

„Nuž, keď to bolo v čase nových zvukov," vyhováral leopard stále veľmi pokorne. „Vari si ho vtedy, braček môj, nevolal čarogným heslom, hodiacim sa na ten čas? Načúvajže, ako spieva Ferao!"

Zdalo sa, ako čo by sa Maugliho zlá nálada bola rozptýlila. Ležal, ustelúc si ramená pod hlavu a prižmúriac oči. „Neviem už — ale ani nedbámi o to," riekoł ospanlivo. „Spime ešte, Baghíra. Mám žalúdok preťažený. Ustel'žc mi pod hlavu."

Leopard si ľahol a vzdychol si zhlboka, lebo počul, ako sa Ferao cvičí a vždy znova cvičí v prespevovaní svojej piesne, ktorou má uvítan jar, čas nových zvukov, ako to oni zovú.

V indických chrastiach zamieňajú sa čiastky roka bez znateľného prechodu. Zdá sa, ako by rok pozostával len z dvoch častí, z mokrej a zo suchej, ale keď si všímate prírody bedlivu a bezprostredne po prívaloch dažďa a po čase, keď sa oblaky piesku a prachu neprestajne kundolia, uvidíte, že všetky štyri časti roka sledujú za sebou riadnym tokom. Jar je najskvostnejšia, lebo netreba jej pokryť čistú holú zem novými listy a kvetami, len musí vytisnúť a odpratať ešte visiace, prežité pozostatky polozelených výhonkov, ktorým mierna zima dopriala života — a obnoviť a znova omladiť polozahalenú kostrnkavú zem. A to sa jej darí výtečne, niet na svete jari, podobnej jari v džungli.

Jedného dňa je ešte všetko umdlené, vône, prenikajúce ťažké povetrie, sú staré a spotrebené. Ani sa to nedá

vysvetliť, to možno iba cítiť. Potom svitne druhý deň — no pohľad sa nič nezmenilo, ale vône sú svieže, nové, rozkošné, a všetkým obyvateľom džungle chvejú sa fúzy až do koreňa a zimná srst im plzne z bokov v dlhých rannavých chumáčoch. Potom spŕchne možno slabý dážď, a všetky stromy a kroviny, bambusoviská a mochy a aj všetky rastliny so šfavnatými listy zobudia sa so zvukom rastenia, ktorý je takmer slyšateľný, a do toho sa mieša dňom i nocou zvláštne bzučanie. To je ruch jari — trasľavé zunenie, ktoré nepochodí od včiel ani od sprchy vodnej ani od vetra vo vrcholcoch stromov, ale to si pradie zticha teplý, blažený svet.

Až do tohto roku sa Maugli vždy veľmi tešil na premeny čiastok roku. On bol obyčajne prvý, ktorý zazrel prvé jarné očko hlboko medzi soschnutou trávou, ako i prvé jarné oblaky hnaf sa z diaľky, ktorým sa nič v džungli nevyrovná. Jeho hlas sa ozýval odvšadiaľ, kde boly vlhké, hviezdami osvetlené kvetnaté lúky, kde pomáhal ropuchám spievať o závod, alebo sa posmieval malým sovám, kuvikajúcim za jasných noci. Ako všetci jeho blízki, rád robieval z jari výlety, lebo mu pohyb pri bežaní v teplom vzduchu bol čírou rozkošou, i prebehol vše tričař, štyricař, ba i pädesiař míľ cesty medzi mrkaním a vychodom zorničky a vracal sa z takých výletov vždy udychčaný, usmiaty a ovenčený zvláštnymi kvetmi. Štyria bratia nezúčastňovali sa na týchto divokých potulkách po džungli, ale šli vždy svojou cestou vyspevovať jarné piesne s ostatnými vlkmi. Lebo všetci obyvatelia džungle sú na jar veľmi zaujati, a Maugli ich počul, ako vrčia, kroch-kajú, vreštia a pištia, každý na svoj spôsob. Vtedy majú hľasy celkom odchodené od ich hlasov za iných čias v roku a to je jednou z príčin, prečo zovú jar časom nových zvukov.

Ale tejto jari, ako riekoł Baghírovi, mal nebývalý pocit v žalúdku. Odkedy bambusové výhonky začínaly byť škvrniſto hnedé, už túžil za ránom, keď sa vône obnovia. A keď to ráno svitlo a páv Mor, roztopýriac sa v celom svojom lesku bronzovo-modro-zlatom, zvestoval to hlasne po všetkých horách, zatiahnutých hmlou, a Maugli práve otváral ústa, aby podal ďalej zvestovanie Mora, zaseklo mu hlas medzi zubami a taký pocit ho prenikol od piat do hlavy — pocit číreho nešťastia, — že sa bedlive prehliadol, chcejúc sa presvedčiť, či nenarazil niekde na trn. Mor oznamoval, že sú nové vône už tu, ostatní vtáci mu to pomáhali rozhlasovať a zpoza brála pri Waingunge počul zachriplutý vresk Baghírov — zvuk, podobný vresku orla a hržaniu koňa. A medzi pučiacimi ratolestmi stromov škrečaly a vrieskaly opice prenikavo a dolu stál Maugli, majúci plné pľúca vzduchu, ktorého si nabral, aby mohol Morovi odpovedať, a teraz sa mu hrudník úžil, lebo povetrie z neho po troche vytískaly tiché vzdychy, vynútené pocitom svrchovaného nešťastia.

Pozeral, div si oči nevypočil, ale nevidel iného, iba rozpustilé opice na palmách hnaf sa s konára na konár a Mora s chvostom, skvejúcim sa v plnej kráse, tancoval dolu na grúni.

„Vône sa zmenily,“ vrešťal Mor. „Dobrý lov ti prajem, braček! Kdeže zostáva tvoja odpoveď?“

„Dobrý lov ti, braček,“ zapišťal jastrab Čil a sletel zvýšky ani strela so svojou družkou. Oba sa srazili pred samým nosom Maugliho tak prudko, že im vyprsklo za štetôčku páperovitého bieleho peria.

Jemnučký jarný dážď — zovú ho sloním daždom — začal sa osievať ponad džungľu v pruhu na pol míle širokom, zanechával nové lístky mokré a zohnuté za sebou

a stratal sa v dvojnásobnej dúhe a v tlmenom hrmote hromu. Na chvíľočku nastal jarný ruch, ale hned stíhol, no obyvatelia džungle ozvali sa na to všetci odrazu. Všetci, okrem Maugliho.

„Jedol som dobrú potravu,“ dumal. „Pil som dobrú vodu. A ani ma v hrdle nepáli, ani mi ho nesfahuje ako vtedy, keď som zahryzol do modroškvrnitého koreňa, ktorý chválila korytnačka, že je výborný. A jednako mám fažobu v žalúdku a bez príčiny som nezadakoval slušne ani Baghírovi ani ostatným obyvateľom džungle a mojim rodákom, keď ma pozdravovali. A teraz mám pálu, teraz ma zas zima drví a teraz mi nie je ani teplo ani chladno, iba že sa na niečom zlostím a sám neviem na čom. Juj! Už je svrchovaný čas, aby som si behom rozprúdil krv! Tejto noci prekrižujem naše pohorie; áno, spravím výlet k severným môravám a hned sa vrátim. Pridlho som mával ľahký lov. Štyria bratia pôjdu so mnou, beztak tučnejú priveľmi, takí sú, ani biele pandravy.“

Volal ich, ale ani jeden zo štyroch bratov sa mu neozval. Neboli na dočutie — prespevovali si jarné piesne — o mesiačku, o sambaroch — s ostatnými vlkmi z voja, lebo z jari obyvatelia džungle nerozlišujú veľmi deň a noc. Poslal im ostré vyzývajúce heslo, ale nedostal inej odpovedi, ako posmešné miau od malej strakavej mačky, lezúcej po konároch stromových za včasnými vtačimi hniezdami. Celý sa striasol od jedu a vytiahol od poly svoj nožik. Urazený v svojej požadovačnosti, kedže sa nik oň neozrel, kráčal vážne a hrdo dolu stráňou so zdvíhnutou bradou, ale oči k zemi upieral. A ani jeden z jeho rodných sa mu neprihovoril, lebo boli všetci priveľmi zaujatí svojimi vlastnými citmi.

„Veru,“ rozhorčoval sa Maugli, hodas v hlbke srdca

cítil, že im krivdí. „Len nech prídu ryšaví dholi z Dekkana, alebo nech začne červené kvieťa tancovať na bambusovisku, už sa cela džungľa sbehne bedáka júc, a zalichotí Mauglimu názvami ani slon velkými. Ale teraz, keď sa jarné očko zabronelo a Mor sa uráčil ukazovať svoje holé nohy v akomsi jarnom tanci, celá džungla sa zbesnela ani Tabaki... Na vola, ktorým ma vykúpili, či som ja pánom džungle a či nie! Budete ho ticho! Čože to vyčínate?“

Dvaja mladí vlci z voja hnali sa dolu pirhou, hľadali voľný priestor, na ktorom by mohli zápasiť. (Vedľa sa pamäťate, že zákon džungle zakazuje vlkom zápasiť voju navidomoči.) Hlavy maly zježené, že im každý vlas stál dupkom, ako by bol z drótu, a pysky mali rozdavené, strežúc zúrivo na vhodnú chvíľku prvého útočenia. Maugli priskočil, chytil každou rukou jedného vlka za vystretý hrtan, zamýšľajúc hodit ich dolu grúňom, ako to neraz urobil zo zábavy alebo pri poľovačkách s vojom. Ale oba vrhli sa napred, zrútili ho na bok na zem, a nestratiac slovíčka, gúľali sa sem a ta tesne do seba zakvačení.

Maugli skočil na nohy, ledvaže sa zeme dotkol, schytal nožík, vyceril zuby a chystal sa zabíť hned oboch len preto, že zápasili, keď si on žiadal, aby boli ticho, hoc každý vlk má podľa zákona úplné právo ľubovoľne zápasiť. I krúžil okolo nich so sníženými plecami, odhodlaný zadat im rozochvenou rukou dve rany, len čo sa stíši prvý zápal zápasu, ale kým čakal, bolo mu, ako by sila opúšťala mu telo, koniec noža skláňal sa k zemi, i zavrel nožík a skúmal sa.

„Iste som zjedol otravu,“ riešil napokon. „Odkedy som rozohnal poradu vlkov červeným kvietím — odkedy som zabil Šír Kána, nik z voja nemohol ma odsotiť nabok.

A títo sú iba nepatrnejší vlci z voja, slabí poľovníci. Sila ma opúšťa, teraz už musím umrieť. Oj, Maugli, prečože si tých dvoch nezabil?"

A tí v zápase pokračovali, kým jeden vlk neušiel, a Maugli zostal sám na rozkmásanej a zakrvavenej čistinke, hľadiac tu na svoj nožík, tu na svoje nohy a ramená, kým sa pocit nešťastia, posiaľ mu úplne neznámy, nerozhostil po ňom po celom, ani keď voda zaleje brvno.

Onoho večera ulovil si zavčasu niečo pod zuby, ale jedol málo, chcel sa len natoliko potúžiť, žeby mu sily stačili na jarnú vychádzku. Jedol sám, lebo všetci obyvatelia džungle umkli niekam, spievajúc alebo zápasiac. Noc bola, ako sa hovorí, úplne biela. Zdalo sa, ako by všetka zeleň od rána tak narástla, že by to bolo na mesiac postačilo. Z konára, pokrytého ešte dňom predtým hnedožltým listími, kvapkala šťava, keď ho Maugli odlomil. Mochy stlaly sa mu v hrubých a teplých vrstvách okolo nôh, mladá tráva už nemala ostrých hrán, a všetky hlasy v džungli zunely ani hrubá struna harfy pri dotyku mesiaca — plného mesiaca nových zvukov, rozlievajúceho svoje svetlo štedro po bralách a jazerách, osvetľujúceho i kmene a ovíjavé rastliny a predierajúceho sa i cez milióny lístkov. Čo aký bol nešťastný, spieval Maugli oduševnenie, keď sa pustil do behu. Tempo pri tom bolo podobnejšie letku ako hodasčomu inšiemu, lebo si volil dlhú strmú stráň, vedúcu k severným môravám stredom mohutnej prahory, kde vymladená pažiť tlamil zvuk jeho krokov. Ľudský odchovanec bol by si kliesnil cestu potkýnajúc sa neprestajne pri klamlivom svite mesačnom, ale Maugliho svaly, zaocelované mnohoročným cvikom, vzpružovaly ho, ako by bol pierkom. Keď sa mu zvážil pod nohou strúchnivelý peň, alebo nejaký skrytý kameň,

prebrnkol ponad to bez úrazu, ani nestíšil krokov a ne-namáhal sa, ba ani len na to nemyslel. Keď ustal kráčať po zemi, zachytil sa rukami na opicí spôsob najbližšej ovíjavej rastliny a zdalo sa, ako by plával, a nie že sa škriabe nahor do tenkých vrcholcových konárov, kde sledoval stromovú cestu opíc, kým sa mu i tá nezunovala; spustil sa teda ani strela po ohnutom listnatom konári znova na pevnú zem. Boly tam tiché, teplé jaskynky, otvorené vlhkými bralami, kde ledva vládal dýchaf pre ťažké výparы nočných kvetov a pre vôňu pučiacich ovíjavých rastlín; boli tam tmavé chodby, pruhované prenikajúcim mesačným svitom tak pravidelne, ani pestrý mramor v lodici kostolnej, boli tam húštiny, kde vlhké mladé výhonky siahaly mu po hrud a zachytávaly ho vôkol pása; boli tam kopce, korunované rozpoltenými skaliskami, po ktorých skákal so skaly na skalu ponad útulky splašených malých líšok. Vše počul slabúčko a zdaleka vŕzganie kanca, ostriaceho si kly na hrubom kmeni stromu; a neskôr prekrižoval mu cestu mohutný zver, škrabúc a trhajúc červenú kôru so stromu, pri čom mu z pyskov pena kvap-kala a oči sa mu jastrily ani oheň. Zas odbočil, čujúc zvuk koľúcich sa rohov, siplavého zdýmania a dupotu dvoch zápasiacich sambarov, postupujúcich vše napred, vše nazad so sklonenými hlavami, zaliatymi krvou, pri mesiačku čiernou sa zdajúcou. Alebo počul pri nejakom šumiacom brode krokodila Jakalu ryčať byvolovi podobne; a vyrušil do gundže skrútenú jedovatú čeliadku, ale prvej, ako by ho bol mohol niektorý z hadov uštipnúť, už bol preč z obvodu lesklých plazov a bol znova hlboko v húštine hôrnej.

Tak utekal, vše vykrikoval, vše si prespevoval; v onu noc bol najšťastnejší tvor v džungli, kým ho vône kvetov

neupomenuly, že je blízko môrav, ležiacich ďaleko za jeho obvyklými honbištami.

Dôjduc ta, bol by medzi ľudmi vychovaný človek po troch krokoch vhupol vyše hlavy, ale Maugliho nohy maly oči a niesly ho od urpína zarasteného chumáčovitou trávou ku druhému urpínu a od trasoviska k trasovisku, neradiac sa očú v hľave. Smeroval rovno k prostredku rašeliniska, vyplášil bežiačky kŕdeľ kačiek a uvelebil sa na strome, obrastenom mochom a vyčnievajúcim z čiernej vody. Vôkol neho bola môrava už prebudená lebo z jari spí rod vtákov veľmi čujne a celé kŕdle lietaly sem a ta celú noc. Ale nik z nich nevšímal si Maugliho, sediaceho medzi vysokým trstím, zuniaceho si nápevy bez slov a skúmajúceho bedlive podošvy svojich pevných hniedých nôh, či nemá v nich vrazené a zanedbané trne. Bolo mu, ako by celé svoje nešťastie bol nechal za sebou v svojej vlastnej džungli, a práve si začínal nôtit pieseň, keď sa ho znova zmocnilo, a to v miere zdesafnásobenej. A na dovršenie všetkého zla mesiac práve zachočil.

Maugli bol teraz už predesnený. „Teda je to i tu,“ zvolal polohlasne. „Prišlo to za mnou,“ i pozrel poza plece či „to“ nestojí za ním. „Niet tu nikoho.“ Nočné zvuky ozývaly sa odvšadiaľ s trasoviska, ale ani vtáčik, ani zver sa mu neprihovoril a nový pocit zúfalstva vzmáhal sa v ňom čo raz väčšmi.

„Zjedol som otravu,“ riekoł hlasom, žiaľom prerývaným. „Istotne som z neopatrnosti zjedol otravu a teraz ma sila opúšťa. Ved som sa bál — ba vlastne som sa to ja nebál — Maugli sa bál, keď sa dvaja vlci ruvali. Akela, ba ešte i Fáo by ich bol utíšil, ale Maugli sa ich bál. To je najistejší znak, že som zjedol otravu... Ale čože

sa tí v džungli o to starajú? Oni len vyspevujú, zavýjajú a zápasia a behajú v kŕdlikoch pri mesiačku, kým ja — beda, prebeda! — hyniem v môravách od otravy.“ Taký bol nad sebou užialený, že sa len — len nerozplakal. „A potom,“ pokračoval, „najdú ma ležať v čiernej vode. Nie, radšej sa vrátim do svojej vlastnej džungle a umrem na Poradnom Brale, a Baghíra, ktorého ľúbim, ak nechodí vrieskajúci kdesi po doline, možno že Baghíra bude strážiť za krátky čas nad tým, čo zo mňa zbudlo, až sa jastrab Čil mnou nasýti, ako sa nasýtil Akelom.“

Veliká teplá slza skvapla mu na koleno a pri všetkom svojom nešasti bol Maugli šťastný, že je nešťastný, akže chápate, ako môžu zmietať niekým dva odporujúce si pocity. „Keď Čil strovil Akelu,“ opakoval, „v tú noc zachránil som nás voj od ryšavých psov.“ Za chvíľočku bol pokojný, mysliac na posledné slová Osamelého, na ktoré sa, pravdaže, i vy pamätáte. „Lenže, Akela pohovoril mnoho všeličoho pred svojou smrťou, lebo keď umierame, zinenia sa nám žalúdky. Riekol, že... A čo by čo bolo, ja patrím do džungle!“

Rozpomínajúc sa na boj pri brehoch Waingungy, tak sa vzrušil, že posledné slová vyrieckol silným hlasom a divá byvolica v trstí si od ľaku kľakla, zamúkajúc: „Človek!“

„Uh!“ riekol Mysa, divý byvol (Maugli počul, ako sa prevalil v hliene), „to nie je človek. To je len ten vlk bez srsti zo sionískeho voja. Za takýchto nocí beháva sem a ta.“

„Uh!“ odfúkla si krava, skloniac hlavu znova, aby sa pásla. „A ja som sa nazdala, že je to človek.“

„Hovorím ti, že nie. Oj, Maugli, či hrozí nebezpečie?“ zaryčal Mysa.

„Oj, Maugli, či hrozí nebezpečie?“ porúhal sa mu chlapec posmešne. „To je všetko, na čo sa Mysa zmôže, dbať o to, či hrozí nebezpečie? Ale o Maugliho, blúdiaccho sem a ta bezsenne, o toho sa nestaráš?“

„Ako hlasne kričí,“ úžasla krava.

„To ti všetci tak kričia,“ odpovedal Mysa opovrživo, „ktorí vytrhnú sice chumáč trávy, ale zjesť ho nevedia.“

„Za menšiu urázku, ako je táto,“ zahundral si Maugli popod nos, „za menšiu som Mysu ešte za minulých pršok vypichal z jeho bŕloha v bahne a jazdil som na ňom po celej môrave, majúc ho na úzde z trstia upletenej.“ Vystrel ruku, že odlomí trstinu, ale potom ju spustil, zavzdychal. Mysa prežúval ďalej pokojne a dlhá tráva sa podlamovala, kadiaľ sa krava pásla. „Nechcem umrieť tu,“ rozhodol sa Maugli nahnevane. „Mysa, ktorý je spriaznený s Jakalom a s diviakmi, by sa mi posmieval. Pôjdem radšej za môravu, a uvidím, čo nastane. Ešte som nikdy nezakúsil takého jarného výletu, pri ktorom by mi bolo súčasne horúce i zima. Hore sa, Maugli!“

Nemohol odolať pokušeniu i prikradol sa cez trstie k Mysovi a pichol ho koncom noža. Veľiký zmáčaný byvol vyskočil zo svojho hlienoviska, prskal ani bomba, keď vybúši, a Maugli, zachodiac sa smiehom, sadol si na zem.

„Pochváľ sa teraz, Mysa, že ťa pásol raz vlk bez srsti zo sioniskeho voja,“ zvolal.

„Ty? A že vraj vlk?“ ryčal byvol a dubasil v hliene. „Cela džungla vie, že si kedysi pásol krotký dobytok — práve tak, ako decko, kričiace v hmle na strniskách na tamtej strane. Ty že by si pochodził z džungle! Ktorý zpomedzi lovcov džungle bol by sa plazil ukradomky ani had medzi pijavicami k vôli hlúpemu žartu — žartu, hodného šakala — a zahanbil ma pred mojou kravou?“

Len ty pod na pevnú pôdu, a ja ti — a ja ti ukážem...“ Mysa mal pysky celkom spenené, lebo on má takmer najhoršiu povahu zpomedzi všetkých v džungli.

Ako zdýmal a dubasil, pozoroval ho Maugli očima, nemeniacimi výrazu. Keď už mohol prekričať špľachotanie rozvíreného hlienu, zvolal: „Aký ľudský voj má svoje brlohy v blízkosti môrav, Mysa? Lebo táto časť džungle je mi neznáma.“

„Tak chod na sever,“ ryčal nazostený byvol, lebo Maugli pichol ho prihlboko. „To bol žart, hoden takého nahého pastierča. Chod a pochvál sa ním v dedine niže môravy.“

„Ľudský voj neobľubuje poviedky z džungle, a okrem toho sa domnievam, že k vôle tomu nehodno šíriť reči, akže máš o jednu jazvu viacej alebo menej na svojom kožuchu. Ale do dediny pôjdem a si ju obzrem. Veru pôjdem. A teraz sa už utíš! Beztak fa pán džungle nepasie každú noc.“

Vyšiel na trasovisko, vrubiace môravu, lebo vedel veľmi dobre, že mu to Mysa nikdy neodpustí, a chichotal sa bežiačky, pri pomyslení na byvolov hnev.

„Ešte ma sila neopustila celkom,“ riekol. „Možno že otrava neprenikla až do kosti. Hľa, tamto sa trblieta hviezda nad samým obzorom.“ I hľadel na to vytrvale, priclonil si oči polozavretými rukami. „Na vola, ktorým ma vykúpili, ved je to červené kvieťa — to červené kvieťa, pri ktorom som líhaval — kým som prišiel prvý raz k sionískeriu voju! Teraz, keď som to zazrel, skončím svoju vychádzku.“

Môrava ústila do rozsiahlej roviny, na ktorej sa ligotalo svetielko. Už od dávnych čias nezaujímal sa Maugli o ľudské veci, ale tejto noci pritahovalo ho svetlo

červeného kvieťa tak neodolateľne, ako by to bola nová zverina bývala.

„Prizrem sa mu zblízka,“ rozhadol sa, „aspoň sa presvedčím, či sa ľudský voj od tých čias premenil.“

Zabudol, že nie je viac v svojej vlastnej džungli, kde mohol robiť, čokoľvek sa mu páčilo, a kráčal bezstarostne cez zarosenú trávu, kým neprišiel k chalupe, z ktorej svetlo vyžiarovalo. Traja alebo štyria psi zabrechali, lebo došiel práve na kraj dediny.

„Hoj!“ riekol Maugli, odpovedajúc im hlbokým vlčím vrčaním, ktoré utíšilo psiskov na reťazi, a učupil sa tičúčko. „Čo sa má stať, stane sa. Maugli, čože sa ty ešte staráš o brlohy ľudského voja?“ I pošúchal si ústa, rozpomenúc sa, že ho tam ranili kameňom pred rokmi, keď ho druhý ľudský voj vysúdil.

Dvere chalupy sa roztvorily a na prahu si zastala žena, hľadela prenikavo do tmy. Dnu plakalo dieťa a žena ho tíšila zpoza pleca. „Len ty buvičkaj. To iba šakal zbudil psov. Onedlho už svitne ráno.“

Maugli, učupený v tráve, začal sa triať, ako by mal zimnicu. Ten hlas mu bol veľmi dobre známy, ale aby si bol istý, zavolal nežne, sám bol prekvapený, ako mu ľudská reč splýva s pier: „Messua, oj Messua!“

„Kto ma volá?“ spýtala sa žena a hlas sa jej chvel.

„Či si na mňa už zabudla?“ ozval sa Maugli; hrdlo mu schlo, keď hovoril.

„Ak si to ty, akým menom že som fa nazvala? Hovor!“ Privrela dvere do poly a ruku si kŕčovite pritisla k hrudi.

„Nathú! Nathú sa volám!“ odpovedal Maugli, lebo, ako viete, tak ho volala Messua, keď prišiel prvý raz k ľudskému voju.

„Vojdi, syn môj,“ zvolala a Maugli vskočil do krážu svetla a zadíval sa na Messuu, tú samu ženu, ktorá bola k nemu láskavá a ktorú on vyslobodil pred drahným časom z pazúrov ľudského voja. Ostarela sice, vlasy jej ošedively, ale oči a hlas zostaly nezmenené. Po žensky sa domnievala uzreť Maugliho takého, aký bol, keď sa rozlúčili, a teraz sledily jej oči po ňom od hlavy po päty prekvapene, zarazene, keď videla, že siaha hlavou k vrchnému rámu dverí.

„Môj syn,“ riekla zajakavo a klesla mu k nohám; „ale to už nie je môj syn. To je jeden z lesných bohov! Ach!“

Ako tak stál v červenom svetle olejovej lampy, silný, vysoký, krásny, dlhé čierne kučeravé vlasy splývaly mu na plecia, nožik opáľal sa mu na hrdle a hlavu mal ovenčenú konárom kvitnéceho bieleho jasminu, mohol byť ľahko pokladaný za nejakého divého boha rozprávky z džungle. Dieťa, ktoré zaspalo od poly na svojej postielke, vyskočilo a vrešťalo hlasne od ľaku. Messua sa obrátila k nemu, aby ho utíšila, kým Maugli, stojac nehybne, hľadel na vodové džbány, hrnce na varenie, súsek a iné ľudské náčinie, na ktoré sa ešte veľmi dobre pamätal.

„Čo by si rád jedol a pil?“ spýtala sa ho Messua tlmene. „Rozkáž, všetko je tvoje. Vedľ len tebe ďakujeme, že žijeme. Ale či si ty naozaj ten, ktorého som ja Nathúm nazvala, ači si nejaký boh?“

„Ja som Nathú,“ riekol Maugli. „Veľmi ďaleko som odbehol od svojho bydliska. Zazrel som svetlo a to ma privábilo sem. Nevedel som, že tu bývaš.“

„Keď sme prišli do Kanhiwary,“ vysvetľovala Messua placho, „boli by nás Angličania obránili proti tým dedičanom, ktorí nás chceli upáliť. Či sa na to pamätáš?“

„Veru som na to nezabudol.“

„Ale keď sa anglický súd skončil, a my sme šli do dediny, v ktorej tí zlí ľudia bývali, dediny nedajbože viac najst.“

„Na to sa tiež pamätám,“ dotvrdil Maugli a nozdry sa mu zachvely.

„Potom si môj muž našiel poľnú prácu, a že bol silný zarobil onedlho toľko, že sme si tu kus zeme nadobudli. Nemáme sice toľko bohatstva, ako sme mali v starej dedine, ale nám dvom mnoho netreba!“

„A kdeže je on — ten človek, ktorý kutil v zemi v onú noc, keď bol taký nastrašený?“

„Umrel — pred rokom.“

„A to je kto?“ Maugli ukazoval na dieťa.

„To je môj syn, narodil sa pred dvoma prškami. Ak si boh, udel mu priazeň džungle, aby bol bezpečný medzi — medzi tvojím národom, ako sme boli bezpeční my za onej noci.“

Zdvihla dieťa, ktoré už zabudlo na ľak, naťahovalo ručičku, chcejúc sa baviť s nožíkom, visiacim na prsiach Maugliho, a Maugli odtiahol malé pršteky nabok veľmi pozorne.

„Ale ak si ty Nathú, ktorého mi tyger uniesol,“ po-kračovala Messua priduseným hlasom, „tak je on tvoj mladší brat. Požehnaj ho teda ako starší brat.“

„Ach! Keby som ja vedel, čo je požehnať. Ja nic som boh, ani jeho brat, ale — oj, mať moja, mám strašne ťažké srdce.“ Triasol sa, keď složil dieťa s rukou.

„Dost ľahko,“ rieckla Messua, narábajúca hrncami na varenie, „že ti je to od túlania sa po môravách za nocí. Iste ti vnikla zimnica až do kostí.“ Maugli sa trochu usmial myšlienke, že by mu niečo v džungli mohlo za-

škodit. „Roznieťim oheň a dám sa ti napíť teplého mlieka. Odložže ten jasmínový konár, lebo jeho vôňa pridúša v takejto malej miestnosti.“

Maugli si sadol, mrmlal a zahrabal si tvár do rúk. Všetky možné divné pocity sa ho zmocnily, celkom tak, ako by bol otrávený, mal závrat a bolo mu zle. Teplé mlieko pil dlhými glgy; Messua ho s času na čas potlapkala po pleci, lebo si ešte vždy nebola na čistom, či je to jej syn Nathú z dávnych čias, alebo nejaký utesnený tvor z džungle, a bola blažená, že je aspoň z mäsa a z krvi.

„Synu,“ riekla konečne a oči sa jej až jagaly od hrdosti, „či ti už niekto riekol, že si krásny nado všetkých mužov?“

„Hej?“ spýtal sa Maugli, lebo on veru nikdy nepočul niečo takého. Messua sa usmiala nežne a šťastne. Že mu mohla do tvári hľadef, ju blažilo.

„Teda ti to ja prvá hovorím? Je sice pravda, že sa to zriedkakedy stáva, aby mohla matka riecf svojmu synovi také príjemné veci. Ty si veľmi krásny. Nikdy som tebe rovného nevidela.“

Maugli zvrtol hlavu a pokúsil sa pozref ponad vlastné pevné plecia, a Messua sa smiala znova tak dlho, že Maugli, nevediac ani, prečo sa smeje, rozosmial sa tiež a dieťa behalo od jedného ku druhému a smialo sa s nimi.

„Nie, ty sa nesmieš posmievať svojmu bratovi,“ rieklia Messua a zdvihla ho do náručia. „Ak budeš niekedy len polovicu taký pekný, oženíme ťa s najmladšou dcérou kráľa a pojazdís na velikých slonoch.“

Maugli nerozumel každému tretiemu slovu z toho, čo hovorila; teplé mlieko už účinkovalo naňho po štyricať-miľovom behu, i stúlil sa a o minútu bol už pohrúžený v hlboký spánok, a Messua mu odsuchla vlasy s očú, pri-

kryla ho šatkou a bola blažená. Podľa zvyku v džungli prespal ostatok noci a celý nastávajúci deň, lebo jeho pud, ktorý nebol nikdy úplne učičíkaný, ho ubezpečil, že tu niet sa čoho báť. Konečne sa zobudil a tak vyskočil, až sa chalupa striašla, lebo pre šatu, prikrývajúcu ho, snívalo sa mu o klepcoch; a teraz stál, ruku pohotove na nožiku, viečka ešte ofažené snom na gúľajúcich sa očiach, pripravený na hocaký zápas.

Messua sa zasmiala a nastolila mu večeru. Bolo to iba niekoľko obyčajných osúškov, upečených nad dymiacim ohňom, trocha ryže a kyslé zavarené tamarindy v gundži — práve čo mu postačilo, kým sa mohol zmocniť svojej obyklej večernej koristi. Vôňa rosy na môravách vzbudila v ňom hlad a znepokojovala ho. Prial si, aby mohol skončiť svoj jarný výlet, ale diefa nedajbože síť mu z náručia a Messua si priala vyčesať jeho dlhé modrastočierne vlasy. A tak spievala, češúc ho, podivné uspávanky, aké spievavajú novorodzeniatkam, vše nazvúc Maugliho svojím synom, vše modlikajúc, aby uštedril kus svojej vlády v džungli jej malému diefafu. Dvere chalupy boli zavreté, ale Maugli začul zvuk, ktorý znal veľmi dobre, a zazrel, ako Messua otvorila ústa od strachu, keď sa veliká sivá paprča vtisla popod dvere a brat Sivák zavýjal vonku kajúcne, naľakane a úžasnute.

„Von zostaň a čakaj. Nechceli ste prísť, keď som vás volal,“ osopil sa naňho Maugli rečou džungle, ani len hlavu nezvrtnúc, a veliká sivá paprča zmizla.

„Ne — neprivádzaj svo — svojich sluhov,“ prosila Messua. „Ja — my sme žili s džungľou vždy v pokoji.“

„Ved oni pokoj nenarušia,“ riekol Maugli a vstal. „Len sa rozpamäťaj na onu noc, keď ste šli do Kanhiwary. Celé húfy takýchto tvorov šly pred tebou i za tebou. Ale

vidím, že ešte i z jari obyvatelia džungle na mňa nezabudajú. Mať moja, už idem.“

Messua utiahla sa pokorne nabok — myslala si, že je on naozaj hôrny boh, — ale keď sa už dotýkal rukou dverí, matka v nej zvíťazila, i hodila sa Mauglimu vòkol hrdla, túlila sa k nemu a objímala ho vždy znova a znova.

„Vráť sa k nám,“ šeptala. „Už či si mi syn, či nie, vráť sa, lebo ťa ľubím — a hľadže, i ono želie za tebou.“

Dieťa sa rozplakalo, keď videlo šuhaja s lesklým nožíkom poberať sa preč.

„Príď nazad,“ opakovala Messua. „Či v noci či vo dne, sú ti tieto dvere vždy otvorené.“

Mauglimu sa hrdlo nadmulo, ako by mu maly žily prasknúť, a jeho hlas znel trhane, keď odpovedal: „Isteže sa vrátim.“

„A teraz,“ riekol, odtisnúc s prahu hlavu plaziaceho sa vlka, „mám proti tebe malú ponosu, brat Sivák. Prečože ste vy štyria neprišli, keď som vás tak dlho vyvolával?“

„Dlho? Vedť to bolo iba poslednej noci. Ja — my — sme spievali v džungli — tie nové piesne, lebo teraz je čas nových zvukov. Či sa nepamätáš?“

„Ozaj. Ozaj.“

„A len čo sme si piesne odspievali,“ pokračoval brat Sivák veľmi vážne, „šiel som za tvojou stopou. Odbehol som od ostatných a sledoval som ťa za horúca. Ale, bráček drahý, čo si ty vykonal — ved si ty jedol i spal s ľudským vojom?“

„Nikdy by sa to nebolo stalo, nech prídeťte, keď som vás volal,“ riekol Maugli a značne zrýchlił krok.

„A teraz čo z toho vykvitne?“ spýtal sa brat Sivák.

Maugli mu práve chcel odpovedať, keď sa na chodníku, vedúcom od kraja dediny, zjavila bieloodetá diev-

čina. Brat Sivák zmizol zaraz zpred očí a Maugli vpätil tichúčko do ostredku vysokých ozimín. Takmer sa jej mohol rokou dotknúť, keď sa teplé zelené steblá zavrely pred jeho tvárou, len čo zmizol ani duch. Dievčina skrikla, domnievala sa, že videla naozaj ducha, a potom si zhlboka zavzdychla. Maugli rozhrnul rukou steblá a díval sa za ňou, kým nezašla.

„To ti teraz ešte ani sám neviem,“ riekoł konečne a teraz si on zavzdychol. „Prečo ste neprišli, keď som vás volal?“

„Vedť fa verne, verne sledujeme,“ mrmlal brat Sivák, lížuc Maugliho päty. „Vždy ideme za tebou, vyjmúc čas nových zvukov.“

„A šli by ste za mnou i k ľudskému voju?“ spýtal sa Maugli pošepty.

„A či som nešiel za tebou v onu noc, keď fa náš starý voj vysúdil. Ktože fa zobudil, keď si ležal v obili?“

„Ozaj, ale či by sa to opakovalo?“

„A či som neprišiel za tebou tejto noci?“

„Pravdaže, ale či by si prišiel vždy znova a znova, brat Sivák?“

Brat Sivák mlčal. Konečne zamrmlal, ale len sebe pod nos: „Čierny hovoril pravdu.“

„A čože riekoł?“

„Že sa človek napokon jednako k ľuďom vráti. I Rakša, naša mať, riekla — —“

„To, čo tvrdil i Akela, v onu noc po boji s ryšavými psami,“ mrmlal Maugli.

„To samé riekoł i Ká, ktorý je múdrejší ako my všetci vospolok.“

„Ale ako smýšlaš o tom ty, brat Sivák?“

„Oni fa už raz zo svojho kruhu zlými slovy vyhnali.

k nám, keď nastanú letné horúčavy. Alebo ho dažde zaženú zpäť do brloha. Podľ, behaj a spievaj radšej s nami, brat Sivák.“

„Ale keď sa pán džungle chce vrátiť k ľuďom,“ opakoval brat Sivák horlivovo.

„Hej? — Teda? A či je práve čas nových zvukov na to príhodný?“ odvrkli. Keď teda došiel Maugli s fažkým srdcom hore ku dobre znáym bralám, na to miesto, kde ho kedysi predstavili voju, našiel tam iba svojich štyroch bratov. Balúho, ktorý bol už takmer slepý od staroby, a fažkého, chladnokrvného Ká, ovinutého o prázdne skalné sedisko Akelovo.

„Tak teda sa tu končí tvoja stopa, človeča?“ pýtal sa Ká, keď sa Maugli hodil o zem a zakryl si tvár rukami. „Hlásže sa svojím čarovným slovom: jednej krvi sme, ty a ja — človek a had vospolok.“

„Prečo ma radšej neroztrhalí ryšaví psi?“ zastenal chlapec. „Sila ma opúšťa, a nie je to od otravy. Či vo dne, či v noci počujem za sebou dvojité kroky. A keď zvrtнем hlavu, je mi, ako by sa mi v tú chvíľu niekto skryl. Pozerám za stromami, ale tam niet nikoho. Volám nik sa mi neohláša, ale pri tom mi je, ako by ma niekto počul, ale naschvál sa zdržal odpovedi. Ľahiem si, ale odpočinku nenachodím. Vychytím sa na jarný výlet, ale áni to ma neupokojí. Kúpem sa, ale to ma neschladí. Zabíjanie sa mi protiví a srdce mi nedopustí zápasť s niekým, ak ho zabiť nemusím. Červené kvieťa je v mojich útrobách, kosti mám, ako by boly z vody — a — sám neviem, čo chcem.“

„Načože nám o tom hovoríš?“ ozval sa Balú pomaly, obrátiac hlavu ta, kde Maugli ležal. „Akela to pri rieke predpovedal, že Maugli poženie Maugliho nazad k ľuď-

skému voju. I ja som to vravel. Ale ktože si všíma teraz rečí Balúho?... Baghíra — kdeže sa túla Baghíra tejto noci? — to tiež tvrdil. To je už taký zákon.“

„Keď sme sa sišli v Pustých Ložiskách, človeča, vedel som, že je to neodvratné,“ riekol Ká, uvoľniac trocha svoje mohutné závitky. „Človek sa napokon jednako k ľuďom vráti, hoc ho i džungľa neodháňa.“

Štyria sa podívali na seba a na Maugliho zmätene, ale oddane.

„Tak teda ma džungľa nevyháňa?“ zajakal sa Maugli.

Brat Sivák a traja ostatní zavŕčali zlostne: „Kýmkoľvek my žijeme, nik sa nesmie opovážiť — —“ Ale Balú ich zahriakol.

„Ja som fa učil zákonom. Na mne je, aby som hovoril,“ riekol, „a hoci nevidím tu brala pred sebou, vidím tým lepšie do diaľky. Žabka maličká, chod' ty len svojou cestou; spoj sa s vlastnou krvou, bývaj s vlastným vojom alebo národom; ale: akže by si potreboval niekedy našich nôh, zubov alebo očí, tvoj odkaz sa chytro roznesie nocou, a preto nezabúdaj, že si pánom džungle a že na zavolanie stojí ti celá džungľa k službám.“

„Stredná džungľa tiež tvoja,“ riekol Ká. „A ja nehovorím v mene malého národa.“

„Beda mne, prebeda, bratia moji,“ bedákal Maugli, zalomil ramenami so vzdychom. „Sám neviem, čo chcем, nechce sa mi odísť, ale obe nohy ma tiahnu preč. Akože ja opustím tieto naše noci?“

„Vedže sa utíš, braček,“ ujal sa slova zas Balú. „Nemáš sa čo stydēť nad svojím počinaním. Keď sme med vyjedli, odchodíme od prázdnych súšov.“

„Keď sme po lienení,“ riekol Ká, „nemôžme vklznuť znova do starej kože. Taký ti je zákon.“

„Počúvajže, môj najdrahší,“ riekoval Balú. „Nemáme ani slov ani vôle zadržať ťa tu. Pomysli! Ktože má právo sa starať do pána džungle? Videl som ťa tamto baviť sa s malými kamienkami, keď si bol malou žabkou; a Baghíra, čo ťa vykúpil za cenu sviežozabitého byvola, videl ťa tiež. Z tej vtedajšej prehliadky zbudli sme iba my dvaja, lebo Rakša, tvoja mat — prisvojitelka, už umrela i s otcom vlkom, ktorý ťa vychoval; starý vlčí voj už dávno pominul; to vieš, kam sa Šír Kán podel; Akela skonal medzi dholmi, kde, nebyť tvojej múdrosti a sily, by bol druhý sionísky voj tiež zahynul. Nezbudly už iba staré kosti. Už je to nie viac človeča, prosiace si dovolenie od svojho voja, ale je to pán džungle, ktorý chce zmeniť svoj doterajší život. A ktože môže radiť človeku, čo si má počať?“

„Ále Baghíra, a vôl, ktorým ma vykúpil,“ riekoval Maugli. „Nechcel by som — —“

Jeho slová boli prerušené revom a prásakamín konárov poniže v húštine a Baghíra, pružný, silný a úžasný ako vždy, sa zjavil.

„Preto,“ riekoval, vystrúc umáčanú pravú paprču, „som neprišiel. Dlho som poľoval, ale teraz leží mŕtvy v húštine — vôl druhoročný — vôl, ktorý ťa oslobodí, braček. Všetky dlhy sú teraz poplatené. Dokladám, že vo všetkom s Balúm súhlasím.“ I lízal Mauglimu nohu. „Nezabúdaj, že ťa Baghíra ľúbil,“ skríkol a odcválal. Na úpätí vršku opakoval znova dlho a hlasne: „Dobrý lov ti prajem, pán džungle, na novej púti! Pamätaj, Baghíra ťa ľúbil.“

„Počul si,“ ozval sa Balú. „Už niet nikoho, kto by mal slovo do tvojho odchodu. Teraz už chod; ale najprv príď ku mne. Oj, múdra, milá žabka, príď ku mne.“

„Ono je to fažko svrhnúť kožu,“ riekoval Ká, keď Maugli vzdychal, neprestajne túliac sa hlavou k slepému medveďovi a ovíjajúc mu šiju ramenami, kým Balú napäť sily, aby mu mohol nohy oblieznuť.

„Hviezdy už rednú,“ riekoval brat Sivák, zavetriac ranný vánok. „Kdeže si dnes odpočinieme? lebo odteraz pôjdeme po nových cestách.“

*

Toto je posledná poviedka, týkajúca sa Maugliho.